

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, XXX г.
[...] (2021) XXX draft

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

**Насоки за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в
селските райони**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони

Съдържание

<i>ЧАСТ I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ</i>	6
<i>Глава 1. Въведение</i>	6
<i>Глава 2. Приложно поле и определения</i>	9
2.1. Отражение на ОСП върху приложното поле	9
2.2. Приложно поле	10
2.3. Хоризонтални правила и инструменти за помощ, приложими към секторите на селското и горското стопанство и селските райони.....	13
2.4. Определения.....	14
<i>Глава 3. Общи принципи на оценяване</i>	23
3.1. Първо условие: помощта да улеснява развитието на икономическа дейност .	24
3.1.1. Подпомагана икономическа дейност	24
3.1.2. Стимулиращ ефект	24
3.1.3. Липса на нарушение на съответните разпоредби и общите принципи на правото на Съюза.....	28
3.2. Второ условие: помощта не нарушава неправомерно условията на търговия по начин, който да противоречи на общия интерес	29
3.2.1. Необходимост от държавна намеса	29
3.2.2. Целесъобразност на помощта.....	29
3.2.3. Пропорционалност на помощта	31
3.2.4. Прозрачност	35
3.2.5. Неоправдани отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията.	36

3.2.6. Съпоставка на положителните и отрицателните ефекти от помощта (сравнителен тест)	40
<i>Част II. КАТЕГОРИИ ПОМОЩ</i>	42
<i>Глава 1. Помощ в полза на предприятия с дейност в областта на първичното производство, преработката или търговията със селскостопански продукти.</i>	42
1.1. Мерки, които са подобни на мерки за развитие на селските райони	42
1.1.1. Помощ за инвестиции	42
1.1.1.1. Помощ за инвестиции в земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство	42
1.1.1.2. Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства	48
1.1.1.3. Помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради	48
1.1.1.4. Помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти	49
1.1.2. Помощ за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощ за започване на селскостопански дейности	50
1.1.3. Помощ за започване на дейност за групи производители и организации в сектора на селското стопанство	51
1.1.4. Помощ за ангажименти в областта на агроекологията и климата	52
1.1.5. Помощ за задължения за хуманно отношение към животните	56
1.1.6. Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания	58
1.1.7. Помощ за райони с природни или други специфични ограничения	59
1.1.8. Помощ за биологично земеделие	60
1.1.9. Помощ за участието на производители на селскостопански продукти в схеми за качество	62
1.1.10. Помощ за предоставяне на техническа помощ в сектора на селското стопанство	63
1.1.10.1. Помощ за обмен на знания и информационни дейности	64
1.1.10.2. Помощ за консултантски услуги	65
1.1.10.3. Помощ за услуги по заместване в стопанството	67
1.1.11. Помощ за сътрудничество в сектора на селското стопанство	67

1.2.	Управление на рискове и кризи	69
1.2.1.	Помощи за компенсиране на щети върху производството на селскостопански продукти и за предотвратяване на щети.....	70
1.2.1.1.	Помощи за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития.....	70
1.2.1.2.	Помощ за компенсиране на щети, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие.....	72
1.2.1.3.	Помощ за разходи по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, и помощ за компенсиране на щети, причинени от болести по животните, вредители по растенията и инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка.....	75
1.2.1.4.	Помощ за умрели животни.....	79
1.2.1.5.	Помощ за компенсиране на щети, причинени от защитени животни.....	80
1.2.1.6.	Помощ за заплащане на застрахователни премии	82
1.2.1.7.	Помощ за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове	83
1.2.2.	Помощ за закриване на производствен капацитет	84
1.2.2.1.	Закриване на производствен капацитет от съображения, свързани със здравето на животните, растенията или хората, или поради санитарни, етични, екологични или свързани с климата причини	84
1.2.2.2.	Закриване на капацитет по други съображения	86
1.3.	Други видове помощ в селскостопанския сектор.....	87
1.3.1.	Помощ за животновъдния сектор	87
1.3.2.	Помощ за мерки за популяризиране в полза на селскостопански продукти	88
1.3.3.	Помощ за най-отдалечените райони и за малките острови в Егейско море	91
1.3.4.	Помощ за комасация на земеделските земи.....	92
1.3.5.	Помощ за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския сектор	92
<i>Глава 2. Помощ за сектора на горското стопанство</i>		<i>94</i>
2.1.	Инвестиции в развитие на горските площи и подобряване жизнеспособността на горите	95

2.1.2.	Помощ за създаване, възобновяване или възстановяване на агролесовъдни системи	97
2.1.3.	Помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, катастрофични събития, събития, свързани с изменението на климата, и инвестиции за поддържане на здравето на горите	98
2.1.4.	Помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми	99
2.1.5.	Помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработка, мобилизиране и търговия с горски продукти	100
2.1.6.	Помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на горското стопанство	100
2.2.	Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания за горски площи	101
2.3.	Помощ за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите	101
2.4.	Помощ за обмен на знания и информационни дейности в сектора на горското стопанство	103
2.5.	Помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство	104
2.6.	Помощ за сътрудничество в сектора на горското стопанство	104
2.7.	Помощ за започване на дейност за групи производители и организации в сектора на горското стопанство	106
2.8.	Друга помощ за сектора на горското стопанство с екологични, защитни и рекреационни цели	107
2.8.1.	Помощ за специфични горски дейности и интервенции, чиято основна цел е да допринесат за поддържане или възстановяване на горската екосистема и биологичното разнообразие или на традиционния ландшафт	108
2.8.2.	Помощ за поддържане и подобряване качеството на почвите и за осигуряване на балансирано и здравословно израстване на дърветата в сектора на горското стопанство	108
2.8.3.	Възстановяване и поддържане на природни пътеки, елементи и характеристики на ландшафта и природните местообитания на животни в сектора на горското стопанство	109
2.8.4.	Помощ за поддръжка на пътищата за предотвратяване на горски пожари	109
2.8.5.	Помощ за компенсиране на щети по горите, причинени от защитени животни	109

2.9. Помощ в сектора на горското стопанство, съобразена с мерките за помощ в селското стопанство	111
2.9.1. Помощ за научноизследователска и развойна дейност в сектора на горското стопанство	111
2.9.2. Помощ за комасация на горски земи	112
<i>Глава 3. Помощи в селските райони, които са съфинансирани от ЕЗФРСР или са предоставени като допълнително национално финансиране към такива съфинансирани интервенции</i>	<i>112</i>
ЧАСТ III. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ	113
1. Продължителност на схемите за помощ и оценка	113
2. Клауза за преразглеждане	114
3. Докладване и мониторинг.....	115
4. Прилагане на насоките	115
5. Предложения за подходящи мерки	116

ЧАСТ I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Глава 1. Въведение

- (1) Съгласно член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-долу „Договора“) „освен когато е предвидено друго в Договорите, всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите членки, е несъвместима с вътрешния пазар“. В Договора се установява принципът за забрана на държавната помощ, но в определени случаи тази помощ може да бъде съвместима с вътрешния пазар въз основа на член 107, параграф 2 и член 107, параграф 3 от Договора.
- (2) В съответствие с член 107, параграф 2, буква б) от Договора държавната помощ за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития в секторите на селското и горското стопанство, е съвместима с вътрешния пазар.
- (3) В съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора Комисията може да приеме държавните помощи за насърчаване на икономическото развитие на секторите на селското и горското стопанство и това на селските райони за съвместими с вътрешния пазар, при условие че не се отразяват неблагоприятно на условията за търговия.
- (4) В съответствие с член 42 от Договора правилата за конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е решено от Европейския парламент и Съвета.
- (5) В настоящите насоки Комисията установява критериите за определяне на регионите, които отговарят на условията, посочени в член 107, параграф 3 от Договора, и могат да се смятат за съвместими с вътрешния пазар. По отношение на помощта, предоставяна по силата на член 107, параграф 2, буква б), в настоящите насоки се определят условията, при които дадена мярка, представляваща помощ за компенсиране на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, е съвместима с вътрешния пазар.
- (6) Отпускането на държавна помощ за насърчаване на икономическото развитие на секторите на селското и горското стопанство и това на селските райони е залегнало в по-всеобхватната обща селскостопанска политика (наричана по-долу „ОСП“). В рамките на ОСП Съюзът осигурява финансова подкрепа за секторите на селското и горското стопанство и за селските райони. Тъй като икономическият ефект от държавната помощ не се променя в зависимост от това дали същата е финансирана (дори частично) от Съюза или се финансира напълно от държава членка, Комисията счита, че по принцип трябва да съществува последователност и съгласуваност между нейната политика по отношение на контрола на държавните помощи и подпомагането, предоставяно в рамките на общата селскостопанска политика на Съюза. Следователно, когато Комисията

- прилага и тълкува разпоредбите на настоящите насоки за конкретни схеми за помощ, тя взема предвид правилата на ОСП.
- (7) Следните актове на Съюза са от особено значение при разглеждането на държавната помощ в светлината на ОСП:
- а) Регламент (ЕС) 1144/2014 на Европейския парламент и на Съвета за мерките за информиране и насърчаване, свързани със селскостопанските продукти, прилагани на вътрешния пазар и в трети държави, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 3/2008 на Съвета¹;
 - б) Регламент (ЕС) 228/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО) № 247/2006² на Съвета и Регламент (ЕС) 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки в областта на селското стопанство по отношение на малките острови в Егейско море и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1405/2006³ на Европейски парламент и Съвета⁴;
 - в) Регламент (ЕС) XXX на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане на стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁵ (наричан по-долу [„РСП“];
 - г) Регламент (ЕС) XXX на Европейския парламент и на Съвета от XXX относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) 1306/2013⁶;
 - д) Регламент (ЕС) 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) 922/72, (ЕИО) 234/79, (ЕО) 1037/2001 и (ЕО) 1234/2007 на Съвета⁷.
- (8) ОСП се основава на два стълба (ЕФГЗ и ЕЗФРСР), които, взети заедно, осигуряват базисното подпомагане на земеделските стопани в Съюза и са основа за поддържането на устойчиво земеделие в целия ЕС.
- (9) В съответствие с член 39, параграф 1 от Договора ОСП цели увеличаване на селскостопанската производителност, осигуряване на приемлив жизнен стандарт за хората, занимаващи се със селско стопанство, стабилизиране на пазарите и гарантиране на снабдяването, като доставяните продукти достигат до потребителите на разумни цени. В съответствие с член 39,

¹ ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 56.

² ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 23.

³ ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 41.

⁴ ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 41.

⁵ (позоваване на ОВ [все още не е приет]).

⁶ (позоваване на ОВ [все още не е приет]).

⁷ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

параграф 2 от Договора при изработването на общата селскостопанска политика и специфичните методи за нейното прилагане трябва да се вземат предвид:

- а) специфичният характер на селскостопанската дейност, произтичащ от социалната структура на селското стопанство и от структурните и естествените неравенства между различните селскостопански райони;
 - б) необходимостта подходящите промени да се извършват постепенно;
 - в) фактът, че в държавите членки селското стопанство представлява сектор, тясно свързан с икономиката като цяло.
- (10) С цел по-нататъшното подобряване на устойчивото развитие на селското стопанство, хранително-вкусовата промишленост и селските райони, целите на ОСП за периода след 2020 г. са насочени към насърчаване на интелигентен, конкурентоспособен, устойчив и диверсифициран сектор на селското стопанство, гарантиращ дългосрочна продоволствена сигурност, към подкрепа и засилване на опазването на околната среда и действията в областта на климата, към принос за постигане на целите на Съюза, свързани с околната среда и климата, и към укрепване на социално-икономическата структура на селските райони. Тези общи цели се допълват с междусекторната цел за модернизиране на сектора чрез стимулиране и споделяне на знанията, иновациите и цифровизацията в селското стопанство и селските райони и насърчаване на използването им в по-голяма степен. Постигането на общите цели на ОСП се преследва посредством следните специфични цели:
- а) подпомагане за достатъчно надежден земеделски доход и устойчивост на селското стопанство в Съюза за подобряване на дългосрочната продоволствена сигурност и разнообразието в селското стопанство, както и за гарантиране на икономическата устойчивост на селскостопанското производство в Съюза;
 - б) подобряване на ориентацията на пазара и увеличаване на конкурентоспособността на стопанствата в краткосрочен и дългосрочен план, включително по-голям акцент върху научноизследователската дейност, технологиите и цифровизацията;
 - в) подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойността;
 - г) допринасяне за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на секвестирането на въглерод, както и популяризиране на устойчива енергия;
 - д) насърчаване на устойчиво развитие и ефикасно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химически вещества;
 - е) допринасяне за спиране на загубата и възстановяване на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и съхраняване на местообитанията и ландшафтите;
 - ж) привличане и запазване на младите земеделски стопани и други нови земеделски стопани и улесняване на устойчивото развитие на стопанската дейност в селските райони;

- з) насърчаване на заетостта, растежа, равенството между половете, включително участието на жени в селското стопанство, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително кръговата биоикономика и устойчивото управление на горите;
- и) подобряване на отговора на селското стопанство в Съюза на обществените нужди от храна и здравеопазване, включително от висококачествени, безопасни и питателни храни, произвеждани по устойчив начин, намаляване на хранителните отпадъци, както и подобряване на хуманното отношение към животните и борба с резистентностите към антимикробни средства.

Глава 2. Приложно поле и определения

2.1. Отражение на ОСП върху приложното поле

- (11) В съответствие с член 42 от Договора, в случаите на селскостопански продукти, изброени в приложение I към Договора, правилата за държавна помощ, определени в членове 107—109 от Договора, се прилагат в границите, определени от Европейския парламент и Съвета.
- (12) Съгласно член 131, параграф 1 от Регламент № XXX [РСП] и член 211, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 правилата за държавните помощи се прилагат за производството и търговията със селскостопански продукти. Същевременно са налице редица дерогации от този общ принцип, които са установени, наред с други места, в член 23 от Регламент (ЕС) № 228/2013, член 17 от Регламент (ЕС) № 229/2013, член 131, параграф 2 от Регламент (ЕС) № XXX [РСП], член 211, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 и член 27 от Регламент (ЕС) № 1144/2014.
- (13) Що се отнася до подпомагането, предоставяно съгласно Регламент XXX [РСП], според член 131, параграф 2 от посочения регламент правилата за държавните помощи не се прилагат по отношение на подкрепата, предоставяна от държавите членки съгласно и в съответствие с посочения регламент или по отношение на допълнителното национално финансиране, попадащо в обхвата на член 42 от Договора.
- (14) Следователно правилата за държавната помощ не се прилагат по отношение на съфинансирането за подпомагане на развитието на селските райони (както по частта ЕЗФРСР, така и по националната част), нито по отношение на допълнителното национално финансиране в допълнение към подобно подпомагане, при условие че въпросната интервенция е свързана със селскостопанска дейност от приложното поле на член 42 от Договора и е част от стратегически план по ОСП.
- (15) Същевременно правилата за държавните помощи се прилагат изцяло по отношение на всички съфинансирани интервенции (както по частта ЕЗФРСР, така и по националната част) и по отношение на допълнителното национално финансиране за такива интервенции, които са извън приложното поле на член 42 от Договора, но попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № XXX [РСП], т.е. в следните случаи: а) интервенции за подпомагане на дейности в селските райони и б) интервенции в сектора на горското стопанство.
- (16) Правилата за държавните помощи се прилагат, в случай че държава членка планира да финансира изключително с национални средства (т.е. без

съфинансиране от ЕЗФРСР) мярка, която е разработена до голяма степен в съответствие с условията на определена интервенция за развитие на селските райони („мярка, която е подобна на мярка за развитие на селските райони“), независимо дали мярката попада или не в приложното поле на член 42 от Договора.

2.2. *Приложно поле*

- (17) Комисията ще прилага тези насоки към схемите за помощ и индивидуалните помощи.
- (18) Настоящите насоки се отнасят за държавните помощи за първичното производство на селскостопански продукти, преработката на селскостопански продукти в друг селскостопански продукт и търговията със селскостопански продукти.
- (19) Въз основа на общите съображения, изложени в раздел 2.1 от настоящата част, с оглед осигуряване на съгласуваност с политиката за развитие на селските райони и за подпомагане на приважването в съответствие с правилата за държавна помощ, е целесъобразно да бъдат включени и някои интервенции за развитие на селските райони, които са извън обхвата на член 42 от Договора, независимо дали са съфинансирани от ЕЗФРСР или чрез допълнително национално финансиране, както и мерки, които са подобни на мерки за развитие на селските райони, финансирани изцяло с национални средства. Съответно, освен за сектора на селското стопанство, настоящите насоки определят критериите за съвместимост на държавните помощи за сектора на горското стопанство и за предприятия, извършващи дейност в селските райони, които иначе не са от приложното поле на член 42 от Договора.
- (20) При анализа на дадена държавна помощ и на нейната съвместимост с общите принципи за държавните помощи Комисията взема предвид, в рамките на възможното, условията по Регламент (ЕС) № XXX [РСП], и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.
- (21) В приложното поле на настоящите насоки попадат следните категории помощ:
 - а) мерки в сектора на селското стопанство, финансирани единствено от национални фондове, които се състоят от:
 - i) мерки, които са подобни на мерки за развитие на селските райони, извън обхвата на стратегическите планове по ОСП (част II, раздел 1.1);
 - ii) мерки, различни от посочените в подточка i) и извън приложното поле на Регламент (ЕС) № XXX [РСП], например някои мерки за управление на риска и управление на кризи, помощ за животновъдния сектор и някои мерки за популяризиране (част II, раздели 1.2 и 1.3);
 - б) помощ за сектора на горското стопанство (част II, глава 2), която може да бъде:
 - i) предоставяна като част от стратегически план по ОСП или като допълнително национално финансиране за такава интервенция за развитие на селските райони; или
 - ii) финансирана изключително с национални средства;

- в) помощ за предприятия, които работят в селски райони, която може да бъде предоставяна като:
- i) интервенция, включена в стратегически план по ОСП, съфинансирана от ЕЗФРСР съгласно и в съответствие с Регламент (ЕС) № XXX [РСП], когато мярката за държавна помощ, която подлежи на уведомление, е идентична с интервенцията в стратегическия план по ОСП (част II, глава 3); или
 - ii) допълнително национално финансиране, свързано с интервенция в рамките на стратегически план по ОСП (част II, глава 3).
- (22) Настоящите насоки се отнасят до помощта за МСП и по принцип също за големи предприятия. Въпреки това големите предприятия обикновено са по-малко засегнати от пазарна неефективност, отколкото МСП. Освен това големите предприятия в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони е по-вероятно да са значителни участници на пазара и съответно, в конкретни случаи, помощта, предоставяна на големи предприятия, може особено силно да наруши конкуренцията и търговията на вътрешния пазар. Възможно е помощта за големите предприятия в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони и за други големи предприятия да доведе до подобни нарушавания на конкуренцията, затова правилата за държавните помощи за големи предприятия в настоящите насоки са хармонизирани с общите правила за държавните помощи и са обект на общите принципи на оценяване, заложи в глава 3 от настоящата част. По отношение на мерките за помощ за животновъдния сектор, които не са обхванати от Регламент (ЕС) № XXX [РСП], Комисията запазва досегашната си политика самите големи предприятия да могат да финансират разходите по тези мерки. По тази причина помощите в животновъдния сектор остават ограничени до МСП.
- (23) Предприятията в затруднено положение са извън обхвата на настоящите насоки, при спазване на изключенията, посочени в настоящата точка. Комисията е на мнение, че когато дадено предприятие е затруднено финансово и е застрашено самото му съществуване, то не може да се смята за подходящ проводник за насърчаване на изпълнението на други цели на публичната политика, докато не бъде възстановена неговата жизнеспособност. Поради това, когато бенефициер на помощта е финансово затруднен по смисъла на точка (32), подточка 63, помощта ще бъде оценявана в съответствие с Насоките за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднено положение⁸. Принципът да не се предоставя държавна помощ на финансово затруднени предприятия не се прилага обаче за помощ под формата на компенсация за щети, причинени от природни бедствия или извънредни събития, посочени в част II, раздели 1.2.1.1 и 2.1.3, при условие че помощта е съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 2, буква б) от Договора. Ако финансовите трудности на предприятие с дейност в секторите на селското и горското стопанство са причинени от рисково събитие, посочено в

⁸ Съобщение на Комисията „Насоки за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение“ (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1).

част II, раздели 1.2.1.2, 1.2.1.3, 1.2.1.5, 2.1.3, 2.8.1 или 2.8.5, помощите за компенсиране на разходите за предотвратяване или за възстановяване на загубите или щетите от подобни рискови събития и за покриване на разходите за ликвидиране на вредителите по растенията може да се предоставят в съответствие с настоящите насоки и е възможно да са съвместими с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора. В допълнение, от съображения за защита на общественото здраве и предвид извънредната ситуация, икономическото положение на дадено предприятие не следва да се взема предвид по отношение на помощта за унищожаване и отстраняване на мъртви животни, както е посочено в част II, раздел 1.2.1.4, и помощта за мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните, посочени в точки (371) и (372) в част II, раздел 1.2.1.3. Освен това този принцип не се отнася за информационните дейности, посочени в част II, раздели 1.1.10.1 и 2.4, и за общите по характер мерки за популяризиране, установени в част II, раздел 1.3.2.

- (24) От обхвата на настоящите насоки е изключена помощта в полза на селскостопански продукти по смисъла на приложение 1 към Споразумението на СТО за селското стопанство, която представлява експортна субсидия, както е определена в това споразумение. По същия начин помощта в полза на продукти, която представлява подпомагане на експортното финансиране и е предоставяна от правителство или всеки публичен орган в приложното поле на решението на министрите на държавите от СТО от 19 декември 2015 г.⁹, е изключена от обхвата на настоящите насоки, ако не удовлетворява съответните изисквания съгласно параграф 15 от това решение за максималния срок на погасяване и самофинансирането.
- (25) Когато оценява помощ, отпусната на предприятие, което не е изпълнило разпореждане за събиране вследствие на предходно решение на Комисията, с което помощта се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, Комисията ще вземе предвид сумата на все още несъбраната помощ¹⁰. Това не се отнася за помощта за компенсиране на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития съгласно член 107, параграф 2, буква б) от Договора.
- (26) На държавите членки се напомня, че за системата на финансиране, например чрез парафискални налози, следва да бъде направено уведомление, когато тази система е неразделна част от мярката за помощ¹¹.
- (27) Всякакви мерки за помощ извън обхвата на настоящите насоки или на които и да било приложими правила за държавните помощи ще бъдат оценени от Комисията поотделно и директно, въз основа на член 107,

⁹ WT/MIN(15)/45 — WT/L/980.

¹⁰ Във връзка с това вж. решение от 13 септември 1995 г. по съединени дела TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Комисия T-244/93 и T-486/93, ECLI:EU: T:1995:160, т. 56.

¹¹ Вж. между другото: Дело T-275/11 *Télévision Française 1 (TF1)*/Комисия, EU:T:2013:535, т. 41—44; Дело C-174/02 *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, EU:C:2005:10, т. 26; Дело T-533/10 *DTS Distribuidora de Televisión Digital*/Комисия, EU:T:2014:629, т. 50—52; Дело C-200/06 *Essent Netwerk Noord BV*, EU:C:2008:413, т. 90.

параграф 2, буква б) и член 107, параграф 3 от Договора, като се вземат предвид правилата по членове 107, 108 и 109 от Договора, ОСП и по аналогия — настоящите насоки, когато това е възможно. Държавите членки, които изпращат уведомление за държавна помощ, която е извън приложното поле на настоящите насоки, трябва да докажат, че въпросната държавна помощ отговаря на общите принципи на оценяване, както е предвидено в глава 3 от настоящата част. Комисията ще одобрява такива мерки само ако положителният принос за развитие на сектора ясно превишава риска от нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар и въздействието върху търговията между държавите членки.

2.3. *Хоризонтални правила и инструменти за помощ, приложими към секторите на селското и горското стопанство и селските райони*

- (28) По принцип, за да се опростят правилата за държавните помощи и поради сходствата между предприятията с дейност в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони и други предприятия, общите инструменти за държавна помощ, с които се определят критериите за съвместимост на помощта, са приложими към секторите от обхвата на настоящите насоки. Това се отнася по-специално за Насоките на Общността за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение¹², Рамката за държавна помощ за научноизследователска, развойна дейност и иновации¹³, Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г.¹⁴, Насоките на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на широколентови мрежи¹⁵, Насоките относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране¹⁶, Съобщение на Комисията „Критерии за анализ на съвместимостта на държавна помощ за обучение и случаи, подлежащи на индивидуално уведомяване“¹⁷, Съобщение на Комисията „Критерии за анализ на съвместимостта на държавна помощ за наемане на работници в неравностойно положение и работници с увреждания, подлежаща на индивидуално уведомяване“¹⁸ и правните актове, свързани с услуги от общ икономически интерес¹⁹.
- (29) Посочените в точка (28) хоризонтални инструменти се отнасят за производството, преработката и търговията на селскостопански продукти, освен ако в настоящите насоки не са предвидени специфични правила.

¹² ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1.

¹³ ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1.

¹⁴ [Позоваване на ОВ].

¹⁵ ОВ С 25, 26.1.2013 г., стр. 1.

¹⁶ ОВ С 19, 22.1.2014 г., стр. 4.

¹⁷ ОВ С 188, 11.8.2009 г., стр. 1.

¹⁸ ОВ С 188, 11.8.2009 г., стр. 6.

¹⁹ Вж. Решението на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ L 7, 11.1.2012 г., стр. 3) и Рамка на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсация за обществени услуги (ОВ С 8, 11.1.2012 г., стр. 15).

Настоящите насоки предвиждат специфични мерки за помощ в областта на околната среда, като например помощ за изпълнение на ангажменти в областта на агроекологията и климата и на хуманното отношение към животните (част II, раздели 1.1.4 и 1.1.5), помощ във връзка със специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания (част II, раздел 1.1.6), и помощ за биологично земеделие (част II, раздел 1.1.8). Помощта за инвестиции в преследване на екологичните цели в областта на първичното селскостопанско производство се оценява в съответствие с правилата, определени в част II, раздел 1.1.1.1. Помощта за опазване на околната среда в интерес на предприятия с дейност в преработката и търговията със селскостопански продукти може да се смята за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако се изпълняват условията от Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г. Помощта за инвестиции в енергоспестяване, биогорива и производство на енергия от възобновяеми източници е изключена от обхвата на част II, глави 2 и 3, тъй като тази помощ следва да е съобразена с Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г., освен ако е освободена от задължението за уведомяване. Същевременно помощта за инвестиции в първично селскостопанско производство, свързано с производството на енергия от възобновяеми източници или на биогорива в стопанства, може да попадне в обхвата на настоящите насоки, при условие че подобно производство не надвишава средногодишната консумация на горива или енергия на въпросното земеделско стопанство (част II, раздел 1.1.1.1).

(30) Насоките за регионалните държавни помощи²⁰ не се прилагат по отношение на помощите за производството на първични селскостопански продукти поради спецификата на този сектор. Те обаче се прилагат по отношение на преработката и на продажбата на селскостопански продукти до степента, определена в настоящите насоки.

(31) И общите правила за държавна помощ, и по-специфичните разпоредби на настоящите насоки могат да засягат предприятия с дейност в сектора на горското стопанство или в селските райони. Когато е приложимо, помощта за предприятия с дейност в сектора на горското стопанство или в селските райони може също да се приеме за съвместима при условията и в съответствие с общите правила на Съюза относно държавната помощ (по-специално с Насоките за регионалната помощ, Рамката за държавната помощ за научноизследователска, развойна дейност и иновации и Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г.).

2.4. *Определения*

(32) За целите на настоящите насоки:

²⁰ ОВ С 153, 29.4.2021 г., стр. 1.

- (1) „активен земеделски стопанин“ означава земеделски стопанин в съответствие с член 4, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕС) № XXX [РСП];
- (2) „помощ ad hoc“ означава помощ, която не е предоставена въз основа на схема за помощ;
- (3) „неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие“ означава неблагоприятни метеорологични условия като слана, бури и градушка, заледяване, пороен или непрекъснат дъжд или тежко засушаване, които унищожават над 30 % от средногодишното производство, изчислено въз основа на предходния тригодишен период или от средния обем за три години на база предходния петгодишен период, като се изключват най-високият и най-ниският показател;
- (4) „консултация“ означава пълна консултация, предоставена в рамките на един и същ договор;
- (5) „селскостопанска дейност“ означава производството, преработката и търговията със селскостопански продукти;
- (6) „земеделска площ“ означава всяка площ в съответствие с член 4 от Регламент (ЕС) [РСП];
- (7) „земеделско стопанство“ означава единица, състояща се от земя, помещения и съоръжения, използвани за първично селскостопанско производство;
- (8) „селскостопански продукти“ означава продуктите, изброени в приложение I към Договора, с изключение на рибните продукти и продуктите от аквакултури, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета²¹;
- (9) „селскостопански сектор“ означава всички предприятия, занимаващи се с първично производство, преработка и търговия със селскостопански продукти;
- (10) „агролесовъдни системи“ означава системи за използване на земята, при които се отглеждат комбинирано дървета и селскостопански култури на една и съща площ;
- (11) „помощ“ означава всяка мярка, която изпълнява всички критерии, посочени в член 107, параграф 1 от Договора;
- (12) „интензитет на помощ“ представлява брутният размер на помощта, изразен като процент от допустимите разходи преди приспадането на данъци или други такси;
- (13) „схема за помощ“ означава всеки акт, на основата на който, и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, индивидуална помощ може да се предостави на предприятията, определени в този акт по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на основата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;

²¹ Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

- (14) „сделка между несвързани лица“ са условията на сделка между договарящи се страни, които не се различават от условията, които биха били договорени между независими предприятия, и които не съдържат елемент на колюзия. Всяка сделка, която е резултат от открита, прозрачна и безусловна процедура, се разглежда като съответстваща на принципа на сделка между несвързани лица;
- (15) „мерки за биологична сигурност“ означава управленски и физически мерки, предназначени за намаляване на риска от въвеждане, развитие и разпространение на болести в, от и сред: а) животинска популация или б) даден животновъден обект, зона, компартмент, транспортно средство или всякакви други съоръжения, помещения или места;
- (16) „родословна книга“ означава родословна книга, както е предвидена в член 2, параграф 12 от Регламент (ЕС) 2016/1012;
- (17) „стратегически план по ОСП“ означава стратегически план по ОСП съгласно член 1, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № XX [РСП];
- (18) „капитално строителство“ означава строителни работи, предприети лично от земеделския стопанин или от негови работници, с които се създава актив;
- (19) „схеми за улавянето на въглероден диоксид чрез земеделски методи“ означава схеми за помощ за подобрени практики за управление на земята, които водят до секвестриране на въглерод в жива биомаса, мъртва органична материя и почви чрез увеличаване на улавянето на въглерод и/или намаляване на отделянето на въглерод в атмосферата;
- (20) „катастрофично събитие“ означава непредвидено събитие, свързано с живата или неживата природа, предизвикано от човешка дейност, което води до съществени нарушения в горските структури и евентуално причинява сериозни икономически щети на сектора на горското стопанство;
- (21) „клъстер“ означава групиране на независими предприятия, включително новосъздадени предприятия, малки, средни и големи предприятия, както и консултативни органи и/или научноизследователски организации, които целят да стимулират икономическата/иновативната дейност чрез утвърждаването на усилено взаимодействие, споделянето на съоръжения и обмяна на знания и експертен опит, както и чрез ефективно допринасяне за трансфера на знания, свързването в мрежа и разпространяването на информация сред предприятията в клъстера;
- (22) „мерки по контрол и ликвидиране“ означава мерки във връзка с болести по животните, за които компетентният орган официално е признал наличието на огнище, или във връзка с нашествие на вредители по растенията или чужди инвазивни видове, за които компетентният орган официално е потвърдил тяхното наличие;
- (23) „дата на предоставяне на помощта“ е датата, на която законовото право за получаване на помощта е предоставено на бенефициера съгласно приложимото национално законодателство;
- (24) „екологичен инцидент“ означава конкретен случай на замърсяване, заразяване или влошаване на качеството на околната среда, който е свързан с конкретно събитие и е с ограничен териториален обхват, разрушава повече от 30 % от средногодишното производство на

предприятието с дейност в селскостопанския сектор през предходния тригодишен период или от средния обем за три години на база предходния петгодишен период, като се изключват най-високият и най-ниският показател. Той не включва общи екологични рискове, които нямат връзка с конкретно събитие, като например изменението на климата или замърсяването на атмосферата;

- (25) „план за оценка“ означава документ, който съдържа следните минимални елементи: целите на схемата за помощ, които трябва да бъдат оценени; оценяващите въпроси; показателите за резултатите; планираната методика при провеждането на оценката; изискванията спрямо събирането на данни; предложения график за оценката, включително датата на представяне на окончателния доклад по оценката; описанието на независимия орган, който извършва оценката, или критериите, които ще бъдат използвани за неговото избиране, и вариантите за осигуряване на публичността на оценката;
- (26) „мъртви животни“ означава животни, които са убити чрез евтаназия със или без установена диагноза, или са умрели, включително мъртвородени и неродени животни, в земеделско стопанство или в помещение, или при транспорт, но които не са заклани за консумация от човека;
- (27) „бързо растящи дървета“ означава гора с кратка ротация, когато минималното време преди сечта е определено на не по-малко от 8 години, а максималното — на не повече от 20 години;
- (28) „последваща фискална схема“ е схема под формата на данъчни предимства, която представлява изменена версия на вече съществуваща фискална схема под формата на данъчно предимство и която я заменя;
- (29) „биогорива на основата на хранителни и фуражни култури“ означава биогорива, произведени от богати на скорбяла култури, захарни култури или маслодайни култури, отглеждани върху селскостопанска земя като основна култура, без да се включват остатъци, отпадъци или лигноцелулозен материал и преходни култури като междинните и защитните култури, при условие че употребата на такива преходни култури не води до търсене на допълнителна земя, както е определено в Директива 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета²²;
- (30) „храни“ означава храни, които не са селскостопански продукти и които са изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета²³;
- (31) „гора“ означава земна площ, която се простира върху повече от 0,5 хектара с дървета на височина над 5 метра и с покритие от дървесни корони над 10 %, или дървета, които могат да достигнат тези прагови стойности на място; и не включва земна площ, която е с преобладаващо земеделско или градско земеползване. Дадена държава членка или регион може да избере да прилага друго определение за „гора“ въз основа на съществуващото национално законодателство или система за

²² Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

²³ Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни (ОВ L 343, 14.12.2012, стр. 1).

инвентаризация. Държавите членки или регионите трябва да представят такова определение в уведомлението, и когато се отнася до интервенция за развитие на селските райони, то се представя в стратегическия план по ОСП;

- (32) „брутен еквивалент на безвъзмездна помощ“ означава размерът на помощта, ако тя е била предоставена на бенефициера под формата на безвъзмездни средства, преди приспадането на данъци или други такси;
- (33) „индивидуална помощ“ означава помощ ad hoc и предоставяне на помощ на отделни бенефициери въз основа на схема за помощ;
- (34) „нематериални активи“ означава активи, които нямат физически или финансов израз, като патенти, лицензи, ноу-хау или друга интелектуална собственост;
- (35) „инвазивен чужд вид, който засяга държава членка“ означава инвазивен чужд вид по смисъла на член 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1143/2014;
- (36) „инвазивен чужд вид, който засягат Съюза“ означава инвазивен чужд вид по смисъла на член 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета²⁴;
- (37) „инвестиции за привеждане в съответствие със стандарт на Съюза“ означава инвестиции, направени за привеждане в съответствие със стандарт на Съюза след изтичането на преходния период, предвиден в законодателството на Съюза;
- (38) „големи предприятия“ означава предприятия, които не изпълняват критериите, определени в приложение I към Регламент (ЕС) [нов РГОСС];
- (39) „местни пазари“ означава:
 - а) пазари в радиус от 75 км от стопанството на произход на продукта, в който радиус трябва да се осъществяват както преработката на продукта, така и продажбата му на крайния потребител; или
 - б) пазари, за които държавите членки са посочили убедително алтернативно определение;
- (40) „търговия със селскостопански продукти“ означава държане или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставяне или изобщо пускане на пазара по какъвто и да било друг начин, с изключение на първата продажба от първичния производител на прекупвач или преработвател, както и всяка една дейност по подготвяне на продукта за тази първа продажба; продажба от първичен производител на крайни потребители се смята за търговия със селскостопански продукти, ако се осъществява в самостоятелни помещения, предвидени за тази цел;
- (41) „взаимоспомагателен фонд“ означава схема, акредитирана от държава членка съгласно националното право, чиято цел е застраховането на членуващите земеделски стопани, при която се извършват компенсаторни

²⁴ Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

- плащания на членуващите земеделски стопани, понесли икономически загуби;
- (42) „инвестиции в непроизводствени дейности“ означава инвестиции, които не водят до нетно увеличение на стойността или рентабилността на стопанството;
- (43) „друго неблагоприятно климатично събитие“ означава неблагоприятни метеорологични условия, които не отговарят на условията по точка (32), подточка 3;
- (44) „най-отдалечени региони“ означава регионите, посочени в член 349, първа алинея от Договора;
- (45) „вредител по растенията“ означава карантинни вредители от значение за Съюза, включени в списъка по силата на член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета²⁵, и вредители, за които се прилагат мерките, приети по силата на член 30 от посочения регламент;
- (46) „превантивни мерки“ означава мерки по отношение на болест по животните, вредител по растенията или инвазивен чужд вид, който още не се е появил;
- (47) „първично селскостопанско производство“ означава производството на продукти на почвата и на животновъдството, изброени в приложение I към Договора, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на такива продукти;
- (48) „преработка на селскостопански продукти“ означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански продукт, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба;
- (49) „преработка на селскостопански продукти в неселскостопански продукти“ означава всяко обработване на селскостопански продукти, в резултат на което се получава продукт, който не е селскостопански продукт;
- (50) „защитено животно“ означава всяко животно, което е защитено от законодателството на Съюза или от националното законодателство, включително животински видове, за които националното законодателство предвижда специфични правила за опазване на популацията;
- (51) „възстановяем аванс“ означава заем за проект, който се изплаща на една или повече части, като условията за погасяване зависят от изхода на проекта;
- (52) „организация за научни изследвания и разпространение на знания“ означава субект (например университети и научноизследователски институти, агенции за технологичен трансфер, иновационни посредници,

²⁵ Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ L 317, 23.11.2016 г., стр. 4).

ориентирани към изследователската дейност, физически и/или виртуални организации за сътрудничество), независимо от неговия правен статут (учреден съгласно публичното или частното право) или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментална развойна дейност, съгласно определеното в Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, или да осигурява широко разпространение на резултатите от тези дейности чрез обучения, публикации или трансфер на знания. В случай че такъв субект извършва и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от стопанските дейности трябва да се отчитат отделно. Предприятия, които могат да упражняват влияние върху такъв субект, например в качеството си на акционери или членове, не могат да се ползват с правото на преференциален достъп до неговия капацитет за научноизследователска дейност или до постигнатите от него резултати;

- (53) „къса верига на доставки“ означава верига на доставки, в която участват ограничен брой икономически оператори, ангажирани да си сътрудничат и посветени на местното икономическо развитие и близките териториални и социални отношения между производителите, преработвателите и потребителите;
- (54) „дребномащабна инфраструктура“ означава инфраструктура с допустими разходи, ограничени до 2 милиона евро;
- (55) „малък оператор“ означава микропредприятие съгласно определението в Препоръка на Комисията 2003/361²⁶, или физическо лице без стопанска дейност към момента на подаване на заявлението за помощ;
- (56) „малки острови в Егейско море“ означава малките острови в Егейско море, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета²⁷;
- (57) „МСП“ или „микро-, малки и средни предприятия“ означава предприятия, които изпълняват критериите в приложение I към Регламент (ЕС) № [нов РГОСС] на Комисията²⁸;
- (58) „начало на работата по проекта или дейността“ означава началото на свързаните с инвестицията дейности или строителни работи, или първият правнообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване или услуги, или всеки друг ангажимент, който прави проекта или дейността необратими, в зависимост от това кое от двете събития настъпва по-рано; закупуването на земя и подготвителните дейности, като получаване на разрешителни и провеждане на проучвания на осъществимостта, не се смятат за започване на работата по проекта или дейността. Закупуването

²⁶ Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

²⁷ Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1405/2006 на Съвета (ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 41).

²⁸ Регламент (ЕС) № ... на Комисията от ... 2022 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕО) № 702/2014 на Комисията (позоваване на ОВ).

на земя, посочено в точка (150), буква а) и точка (497), буква в), когато допустимите разходи за закупуване на земя се равняват на 100 % от допустимите инвестиционни разходи, се смята за начало на работите по проекта или дейността;

- (59) „субсидирани услуги“ означава вид на помощта, при който помощта се предоставя на крайния бенефициер непряко, в натура, а се изплаща на доставчика на въпросната услуга или дейност. В тези случаи общите принципи за оценка и специфичните условия на настоящите насоки се прилагат за крайния бенефициер;
- (60) „устойчиво управление на горите“ означава управлението и използването на залесените земи по начин и в степен, позволяващи да се съхрани биологичното им разнообразие, производителността, способността за възстановяване, жизнеността и потенциалът им да изпълняват, понастоящем и в бъдеще, подходящи екологични, икономически и социални функции на местно, национално и глобално равнище, без да се причинява щета на други екосистеми;
- (61) „материални активи“ означава активи, свързани със земя, сгради и съоръжения, машини и оборудване;
- (62) „трансакционни разходи“ означава допълнителни разходи, свързани с изпълнението на ангажимент, които обаче не произтичат непосредствено от изпълнението му или които не са включени в директно компенсирания разходи или пропуснати доходи; и които могат да бъдат изчислени въз основа на стандартни разходи;
- (63) „разходи за изпитвания за трансмисивна спонгиформна енцефалопатия (ТСЕ) и спонгиформна енцефалопатия по говедата (СЕГ)“ означава всички разходи, включително тези за комплекти за изпитвания и за събиране, транспортиране, изпитване, съхраняване и унищожаване на проби, необходими за пробовземане и лабораторни изпитвания в съответствие с глава В от приложение X към Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета²⁹;
- (64) „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което са изпълнени критериите, установени в Насоките на Комисията държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение³⁰;
- (65) „стандарт на Съюза“ означава задължителен стандарт, който е посочен в правото на Съюза и определя стандарта, който отделните предприятия трябва да постигнат, по-специално по отношение на околната среда, хигиената и хуманното отношение към животните; съответно стандартите или целите, определени на равнището на Съюза, които са задължителни за държавите членки, но не и за индивидуални предприятия, не се смятат за стандарти на Съюза;

²⁹ Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii (ОВ L 147, 31.5.2001 г., стр. 1).

³⁰ Съобщение на Комисията „Насоки за държавните помощи за оздравяване и реструктуриране на предприятия в затруднение“ (ОВ С 249, 31.7.2014 г., стр. 1).

- (66) „млад земеделски стопанин“ означава земеделски стопанин в съответствие с член 4, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) № XXX [РСП];
- (67) за целите на опазването на генетичните ресурси в селското и в горското стопанство:
- а) „опазване *in situ*“ в селското стопанство означава опазване на генетичен материал в екосистемите и естествените местообитания, и запазване и възстановяване на жизнеспособни популации от видове или диви породи в естествената им среда, а в случая на опитомени породи животни или култивирани растителни видове — в земеделската среда, в която са развили своите отличителни качества;
 - б) „опазване *in situ*“ в горското стопанство означава опазване на генетичен материал в екосистемите и естествените местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации от видове в тяхното естествено обкръжение;
 - в) „опазване в земеделско или горско стопанство“ означава опазване *in situ* и развитие на ниво земеделско или горско стопанство;
 - г) „опазване *ex situ*“ означава опазване на генетичен материал за селското или горското стопанство извън естественото му местообитание;
 - д) „колекция *ex situ*“ означава колекция от генетичен материал за селското или горското стопанство, съхранявана извън естественото му местообитание.

2.5. Помощ, подлежаща на уведомление

- (33) Когато условията по член 107, параграф 1 от Договора са спазени, държавите членки трябва да уведомяват Комисията за помощите в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора. Държавите членки не могат да започнат да прилагат предложените мерки, докато процедурата за уведомление, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора не доведе до постановяването на окончателно решение, освен в случай на мерки, които изпълняват условията в регламент за групово освобождаване.
- (34) Индивидуалната помощ, предоставена въз основа на схема за помощ, продължава да бъде обхваната от задължението за отправяне на уведомление съгласно член 108, параграф 3 от Договора, ако помощта надхвърля следните прагове за уведомяване:
- а) за индивидуална инвестиционна помощ за преработката и продажбата на селскостопански продукти съгласно част II, раздел 1.1.1.4: допустими разходи, надхвърлящи 25 милиона евро, или когато брутният еквивалент на безвъзмездна помощ надхвърля 12 милиона евро;
 - б) за помощ за кампании за популяризиране съгласно част II, раздел 1.3.2: за кампании за популяризиране с годишен бюджет, надхвърлящ 5 милиона евро.

Глава 3. Общи принципи на оценяване

- (35) Въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от Договора Комисията може да счете за съвместима с вътрешния пазар държавна помощ за улесняване развитието на някои икономически дейности, когато тази помощ не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес.
- (36) Следователно, за да прецени дали дадена държавна помощ за селското и горското стопанство и селските райони може да се смята за съвместима с вътрешния пазар, Комисията ще определи дали мярката за помощ улеснява развитието на определена икономическа дейност (първо условие) и не засяга по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес (второ условие).
- (37) В този раздел Комисията пояснява как ще извършва оценката на съвместимостта. Тя установява общи условия за съвместимост и, когато е приложимо, определя специфични условия за схемите за държавна помощ и допълнителни условия за индивидуалната помощ, която подлежи на задължението за уведомяване.
- (38) С цел да направи оценката, посочена в точка (36), Комисията ще вземе предвид следните аспекти:
- а) Първо условие: помощта да улеснява развитието на икономическа дейност:
 - i) идентифициране на съответната икономическа дейност (раздел 3.1.1);
 - ii) стимулиращ ефект: помощта трябва да промени поведението на съответното/ите предприятие/я по такъв начин, че то/те да започне/ат допълнителна дейност, която не би предприело/не биха предприели без помощта или която би предприело/биха предприели, но по ограничен или различен начин (раздел 3.1.2);
 - iii) помощта не противоречи на съответните разпоредби и общите принципи на правото на Съюза (раздел 3.1.3).
 - б) Второ условие: помощта не нарушава неправомерно условията на търговия по начин, който да противоречи на общия интерес:
 - i) необходимост от държавна намеса: мярката за помощ трябва да доведе до съществено подобрение, което пазарът не е в състояние да постигне самостоятелно, например чрез отстраняване на пазарна неефективност или справяне с проблеми на равенството или сближаването, когато е приложимо (раздел 3.2.1);
 - ii) целесъобразност на мярката за помощ: предложената мярка за помощ трябва да бъде целесъобразен инструмент на политиката, който да улеснява развитието на икономическата дейност (раздел 3.2.2);
 - iii) пропорционалност на помощта (ограничаване на помощта до необходимия минимум): размерът и интензитетът на помощта трябва да бъдат ограничени до необходимия минимум, за да бъдат насърчени допълнителни инвестиции или допълнителна дейност от страна на засегнатото(ите) предприятие(я) (раздел 3.2.3);
 - iv) прозрачност на помощта: държавите членки, Комисията, икономическите оператори и обществеността трябва да имат лесен достъп до всички съответни актове и до информацията, отнасяща се за предоставената съгласно тях помощ (раздел 3.2.4);

v) избягване на неоправдани отрицателни последици от помощта за конкуренцията и търговията (раздел 3.2.5);

vi) претегляне на положителните и отрицателните ефекти, които помощта може да окаже върху конкуренцията и търговията между държавите членки (сравнителен тест) (раздел 3.2.6).

(39) Общият баланс на определени категории схеми може допълнително да бъде обвързан с изискване за последваща оценка, както е описано в точки (619), (622) и (621). В такива случаи Комисията може да ограничи действието на тези схеми във времето (обикновено до четири години или по-малко) с възможност впоследствие да се изпрати повторно уведомление за тяхното продължаване.

(40) Тези общи критерии за съвместимост се прилагат за всички помощи от приложното поле на настоящите насоки, освен при наличие на дерогации в раздели 3.1. и 3.2 в тази част, поради специфични съображения, приложими в селскостопанския сектор.

3.1. Първо условие: помощта да улеснява развитието на икономическа дейност

3.1.1. Подпомагана икономическа дейност

(41) Въз основа на информацията, предоставена от държавата членка, Комисията ще определи коя икономическа дейност ще бъде подпомогната от мярката, за която е подадено уведомление.

(42) Държавата членка трябва да докаже, че помощта има за цел да улесни развитието на набелязаната икономическа дейност.

(43) Комисията смята, че помощта, предоставена в съответствие с раздел 1.2, може да улесни развитието на набелязаната икономическа дейност или област, тъй като без помощ това развитие може да не се осъществи в същата степен.

Допълнителни условия за помощ въз основа на схема за помощ, за която се изисква индивидуално уведомление

(44) Когато отпуска помощ въз основа на схема на инвестиционни проекти, за които се изисква индивидуално уведомление, предоставящият орган трябва да докаже, че избраният проект ще допринесе да бъде постигната целта на схемата и съответно целите на помощта в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони. За тази цел държавите членки следва да се позоват на информацията от кандидатстващия за помощ, в която той трябва да опише положителните ефекти от инвестицията.

3.1.2. Стимулиращ ефект

(45) Помощта в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони може да се приема за съвместима с вътрешния пазар, ако има стимулиращ ефект. Стимулиращ ефект е налице, когато помощта променя поведението на дадено предприятие по такъв начин, че то да започне допълнителна дейност, допринасяща за развитието на даден сектор, която то не би предприело без помощта или би предприело, но по ограничен или различен начин. Помощта обаче не трябва да субсидира разходи за дейност, които едно предприятие неизбежно е щяло да направи, и не трябва да е обезщетение за обичайния предприемачески риск, свързан с всяка стопанска дейност.

(46) Освен в случаите когато в законодателството на Съюза или в настоящите насоки изрично са предвидени изключения, едностранни мерки за

държавна помощ, предназначени само за подобряване на финансовото състояние на предприятия, но които по никакъв начин не допринасят за развитие на сектора, и по-конкретно помощи, предоставени изцяло въз основа на цена, количество, единица продукция или единица средство за производство, се смятат за оперативна помощ, която е несъвместима с вътрешния пазар. Освен това, поради самото си естество такива помощи вероятно ще окажат въздействие върху механизмите, регулиращи организацията на вътрешния пазар.

- (47) Помощта, предоставена съгласно част II, раздели 1.2 и 2.8.5, следва да е ограничена до подпомагане на предприятията с дейност в секторите на селското и горското стопанство, които срещат различни трудности въпреки положените разумни усилия за свеждане до минимум на подобни рискове. Държавната помощ не бива да подтиква предприятията да поемат ненужен риск. Предприятията с дейност в секторите на селското и горското стопанство следва сами да поемат отговорността за последиците от неблагоприятен избор на производствени методи или продукти.
- (48) Поради причините, изложени в точка (45) по-горе, Комисията е на мнение, че помощта не представлява стимул за бенефициера, когато работата по съответния проект или дейност вече е започнала, преди бенефициерът да подаде заявление за помощ до националните органи.
- (49) Заявлението за помощ трябва да включва най-малко името на заявителя и големината на предприятието, описание на проекта или дейността, включително мястото на изпълнение, начална и крайна дата, размера на помощта, необходима за изпълнението, и допустимите разходи.
- (50) Освен това големите предприятия трябва да опишат в заявлението варианта без подпомагане, така наречения съпоставителен сценарий или алтернативен вариант на проекта или дейността, и да представят документи в подкрепа на описания от тях в заявлението съпоставителен сценарий. Това изискване не се прилага за общини, които са автономни местни власти с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители.
- (51) При получаване на заявление предоставящият орган трябва да извърши проверка на правдоподобността на съпоставителния сценарий и да потвърди, че помощта притежава необходимия стимулиращ ефект. Съпоставката е правдоподобна, ако отговаря на действителното положение и представя факторите, влияещи на решенията на бенефициера и преобладаващи към момента на решението му в полза на въпросния проект или дейност.
- (52) Чрез дерогация от точки (48) до (51), помощта под формата на данъчни облекчения за МСП се смята, че има стимулиращ ефект, ако със схемата за помощ се създава право на помощ по обективни критерии и без по-нататъшна свобода на действие от страна на държавата членка, и ако въпросната схема е била одобрена и влязла в сила, преди да е започнала работата по подпомаганя проект или дейност. Последното условие не се прилага в случай на последващи фискални схеми, при условие че дейността вече е била обхваната от предходните схеми под формата на данъчни предимства.

- (53) Чрез дерогация от точки (48) до (52) следните категории помощи не се изисква да имат стимулиращ ефект или се смята, че имат такъв ефект:
- а) схеми за помощ за комасация на земята в съответствие с част II, раздел 1.3.4 и раздел 2.9.2 и схеми за помощ с екологични, защитни и развлекателни цели в съответствие с част II, раздел 2.8, и когато:
 - i) схемата за помощ предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без свобода на действие от страна на държавата членка;
 - ii) схемата за помощ е приета и е в сила преди бенефициерът да е направил допустимите разходи по част II, раздели 1.3.4, 2.9.2 и 2.8; както и
 - iii) схемата за помощ обхваща само МСП;
 - б) помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания, предоставена на МСП в съответствие с част II, раздел 1.1.6;
 - в) помощ за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения, в съответствие с част II, раздел 1.1.7;
 - г) помощ за информационни дейности в сектора на селското стопанство в съответствие с част II, раздел 1.1.10.1, която се състои в предоставяне на информацията на неопределен брой бенефициери;
 - д) помощ за компенсиране на щети, причинени от природни бедствия или от извънредни събития в съответствие с част II, раздел 1.2.1.1;
 - е) помощ за компенсиране на щети, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени към природно бедствие в съответствие с част II, раздел 1.2.1.2;
 - ж) помощ за компенсиране на разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията и на загубите, причинени от тези болести по животните и вредители по растенията, в съответствие с част II, раздел 1.2.1.3;
 - з) помощ за покриване на разходите по отстраняване и унищожаване на мъртви животни в съответствие с част II, раздел 1.2.1.4;
 - и) помощ за компенсиране на щети, причинени от защитени животни в съответствие с част II, раздел 1.2.1.5
 - й) помощ за компенсиране на щети в гори, причинени от защитени от закона животни в съответствие с част II, раздел 2.8.5;
 - к) помощ за информационни дейности в сектора на горското стопанство в съответствие с част II, раздел 2.4, която се състои в предоставяне на информацията на неопределен брой бенефициери;
 - л) помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство на територията на земеделското стопанство в съответствие с част II, раздел 1.1.1.2, с изключение на индивидуални помощи над 500 000 евро на предприятие на инвестиционен проект;
 - м) помощ за мерки за популяризиране в съответствие с точка (463), букви б), в) и г);
 - н) помощ за компенсиране на допълнителни транспортни разходи в съответствие с точки (475) и (476);

- о) помощ за научноизследователска и развойна дейност в секторите на селското и горското стопанство в съответствие с част II, раздел 1.3.6 и раздел 2.9.1;
- п) помощ за възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, болести по животните, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата в съответствие с част II, раздел 2.1.3;
- р) помощ за разходите за третиране и предотвратяване на разпространението на вредители и болести по дърветата и помощ за компенсиране на щети, причинени от вредители и болести по дърветата, в съответствие с част II, раздел 2.8.1.

Допълнителни условия за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление

- (54) Освен горепосочените изисквания, за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, държавата членка трябва да предостави недвусмислени доказателства, че помощта действително оказва въздействие върху решението да се инвестира. За целите на обстойната оценка държавата членка трябва да предостави не само информацията относно подпомогнатия проект, но и подробно описание на съпоставителния сценарий спрямо случая, при който на бенефициера не се предоставя помощ от никой публичен орган.
- (55) Държавите членки се приканват да използват оригинални и официални документи на управителния съвет, оценки на риска, включително оценка на специфичните за местоположението рискове, финансови доклади, вътрешни финансово-икономически планове, експертни становища и други проучвания, свързани с оценявания инвестиционен проект. Тези документи трябва да са актуални по отношение на процеса на вземане на решение относно инвестицията или нейното местоположение. Документи, съдържащи информацията относно прогнози за търсенето, прогнози за разходите, финансови прогнози, документи, представени пред инвестиционен комитет, в които са разработени различни инвестиционни сценарии, или документи, предоставени на финансовите институции, могат да помогнат на държавите членки да докажат стимулиращия ефект.
- (56) В този контекст рентабилността може да се оцени чрез използване на методики, които са част от стандартната практика в съответния отрасъл и които могат да включват: методи за оценка на нетната настояща стойност (ННС) на проекта³¹, вътрешната норма на възвръщаемост (ВНВ)³² или средната възвръщаемост на вложения капитал (ВВК). Рентабилността на проекта трябва да бъде сравнена с

³¹ Нетната настояща стойност (ННС) на проекта е разликата между положителните и отрицателните парични потоци през жизнения цикъл на инвестицията, дисконтирани до текущата им стойност (обикновено спрямо разходите за капитал).

³² Методът на вътрешната норма на възвръщаемост (ВНВ) не се основава на счетоводната печалба през дадена година, но взема предвид бъдещите парични потоци, които инвеститорът очаква да получи през целия жизнен цикъл на инвестицията. Тя се определя като дисконтовия процент, за който ННС на паричните потоци е равна на нула.

нормалната възвръщаемост, търсена от бенефициера за други инвестиционни проекти със сходно естество. Когато нормалната възвръщаемост не е известна, рентабилността на проекта трябва да бъде сравнена с разходите за капитал на предприятието като цяло или с обикновено отчитаната възвръщаемост в съответния сектор.

- (57) Когато не е наличен конкретен съпоставителен сценарий, може да се сметне, че има стимулиращ ефект, когато е налице недостиг на средства. Тоест, когато инвестиционните разходи надхвърлят ННС на очакваните оперативни приходи от инвестицията въз основа на предварителен бизнес план.
- (58) Ако помощта не променя поведението на бенефициера, стимулирайки допълнителни инвестиции, тя няма положителни ефекти за развитието на въпросния сектор. Поради това помощта няма да се смята за съвместима с вътрешния пазар в случаите, в които изглежда, че инвестицията би била извършена и без подпомагане.

3.1.3. Липса на нарушение на съответните разпоредби и общите принципи на правото на Съюза

- (59) Ако мярка за държавна помощ, свързаните с нея условия, включително методът за финансиране, когато този метод представлява неразделна част от мярката за държавна помощ, или дейността, която финансира, водят до нарушение на съответното законодателство на Съюза, помощта не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар³³.
- (60) Поради спецификата на сектора на селското стопанство³⁴, макар правилата за държавните помощи да са по принцип приложими за този сектор, тяхното прилагане се подчинява въпреки това на разпоредбите на регламентите от първия стълб на ОСП. С други думи, дадена държава членка не може да прибегне преимуществено до мерки за държавна помощ вместо до мерките по Регламент (ЕС) № 1308/2013³⁵. Поради това Комисията няма да разрешава държавна помощ, която е несъвместима с разпоредбите, регламентиращи общата организация на пазара или която би възпрепятствала правилното функциониране на общата организация на пазара.
- (61) В част II, раздел 1.1.1.1 относно инвестиционната помощ на територията на земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство, в раздел 1.1.3 относно помощта за започване на дейност за групи производители и организации и в раздел 1.2.2 относно помощта за закриване на производствени мощности се съдържат специфични условия относно съответствието с принципите на общата организация на пазарите на селскостопански продукти.

³³ Вж. например решение на Съда от 19 септември 2000 г., Германия/Комисия, C-156/98, EU:C:2000:467, т. 78; Решение на Съда от 22 декември 2008 г., Société Régie Networks/Rhône-Alpes Bourgogne, C-333/07, EU:C:2008:764, т. 94—116; Решение на Съда от 22 септември 2020 г., Австрия/Комисия, C-594/18 P, EU:C:2020:742, т. 44; Решение на Съда от 14 октомври 2010 г., Nuova Agricast/Комисия, C-67/09 P, EU:C:2010:607, т. 51.

³⁴ Вж. точки (6)—(10).

³⁵ Решение на Съда на Европейския съюз по дело 177/78 Pigs and Bacon Commission / McCarren EU:C:1979:164, т. 11.

3.2. Второ условие: помощта не нарушава неправомерно условията на търговия по начин, който да противоречи на общия интерес

- (62) В съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора помощите, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, могат да се смятат за съвместими, но само „доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес“.
- (63) В настоящия раздел се определя методът за упражняване на правото на преценка на Комисията при извършване на оценката съгласно второто условие за оценка на съвместимостта, посочена в точка (38), буква б).
- (64) По самото си естество всяка мярка за помощ води до нарушаване на конкуренцията и оказва въздействие върху търговията между държавите членки. С цел да установи обаче дали нарушаващите търговията ефекти на помощта са ограничени до минимум, Комисията ще провери дали помощта е необходима, целесъобразна, пропорционална и прозрачна.
- (65) След това Комисията ще оцени нарушаващия ефект на въпросната помощ върху конкуренцията и условията на търговия. След това Комисията ще съпостави положителните ефекти от помощта с нейните отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията. Когато положителните ефекти са по-големи от отрицателните, Комисията ще обяви помощта за съвместима.
- (66) Съответствието на помощта с условията, определени в раздели 3.2.1 — 3.2.5 на настоящата глава, трябва да се разглежда в конкретния контекст на ОСП.

3.2.1. Необходимост от държавна намеса

- (67) С цел да се оцени дали държавната помощ е необходима за постигането на очаквания резултат, първо трябва да се диагностицира проблемът. Държавната помощ трябва да бъде насочена към ситуации, при които помощта може да доведе до съществено развитие, което пазарът не е в състояние да постигне, например чрез отстраняване на пазарната неефективност на въпросната подпомагана дейност или инвестиция. При определени условия мерките за държавна помощ наистина могат да коригират пазарна неефективност, като по този начин допринасят за ефективното функциониране на пазарите и за повишаването на конкурентоспособността.
- (68) За целите на настоящите насоки, Комисията е на мнение, че пазарът не способства за постигането на заложените цели без държавна намеса по отношение на мерките за помощ, изпълняващи специфичните условия в част I. Ето защо тази помощ следва да се разглежда като необходима.

3.2.2. Целесъобразност на помощта

- (69) Предлагащата мярка за помощ трябва да е адекватен инструмент на политиката за постигането на съответната цел на политиката. Мярката за помощ няма да се разглежда като съвместима, ако е възможно други инструменти на политиката или други видове помощ, които нарушават конкуренцията в по-малка степен, да допринесат също толкова положително за постигането на целите на ОСП, и по-специално на целите за развитие на селските райони. Не бива да се забравя, че е възможно други по-подходящи инструменти, като например регламент, пазарни

инструменти, развитие на инфраструктурата и подобряване на бизнес средата, да постигнат въпросните цели.

Целесъобразност в сравнение с алтернативни инструменти на политиката

- (70) Комисията е на мнение, че помощта в секторите на селското и горското стопанство, която отговаря на специфичните условия в съответните раздели на част II, е подходящ инструмент на политиката.
- (71) В случай че дадена държава членка реши да въведе мярка за помощ, подобна на мярка за развитие на селските райони, финансирана изключително с национални средства, като едновременно с това същата интервенция е предвидена в съответния стратегически план по ОСП, държавата членка следва да докаже предимствата на такъв инструмент за национално подпомагане в сравнение с въпросната интервенция съгласно стратегическия план по ОСП.

Целесъобразност на различните инструменти за помощ

- (72) Помощта може да се предоставя под различни форми. Държавата членка следва обаче да гарантира, че помощта е предоставена под формата с потенциално най-слаб отрицателен ефект върху търговията и конкуренцията.
- (73) В случай че е посочена конкретна форма за мярка за помощ, описана в част II, тази форма се приема за подходящ инструмент за помощ за целите на настоящите насоки.
- (74) Комисията е на мнение, че по отношение на интервенциите за развитие на селските райони, съфинансирани от ЕЗФРСР или предоставяни като допълнително финансиране по такива съфинансирани интервенции за развитие на селските райони, помощта, предоставяна във формата, предвидена в съответната интервенция за развитие на селските райони, е подходящ инструмент за помощ.
- (75) По отношение на инвестиционната помощ, която не е включена в стратегическия план по ОСП или като допълнително финансиране за такава интервенция за развитие на селските райони, ако помощта се предоставя във форми, които осигуряват пряко финансово предимство (например преки безвъзмездни средства, освобождаване от или намаляване на данъци, социални осигуровки или други задължителни отчисления и др.), държавата членка трябва да докаже защо други форми на помощ с потенциално по-слаб отрицателен ефект върху конкуренцията, като възстановими аванси или формите на помощ, които се основават на дългови или капиталови инструменти (например нисколихвени заеми или лихвени субсидии, държавни гаранции или друг вид предоставяне на капитал при преференциални условия), са по-малко целесъобразни.
- (76) По отношение на мерките в областта на горското стопанство, посочени в част II, раздел 2.8, държавите членки трябва да докажат, че екологичните, защитни и развлекателни цели, към които се стремят, не могат да бъдат постигнати с мерките за сектора на горското стопанство, подобни на мерки за развитие на селските райони, посочени в част II, раздели 2.1 до 2.7.
- (77) При няколко категории помощ, като например помощ за покриване на разходи за дейности по пазарни проучвания, за разработване и дизайн на продукти и за подготвяне на заявленията за признаване на схеми за качество, за дейности по трансфер на знания и информация, за

консултантски услуги, за услуги по заместване в стопанството, за мерки за популяризиране, за компенсиране на разходите по предотвратяване и ликвидиране на болести по животните, вредители по растенията и инвазивни чужди видове, които засягат Съюза и държавата членка, и помощ за животновъдния сектор, помощта трябва да се предоставя на крайните бенефициери посредством субсидирани услуги. В тези случаи помощта се изплаща на доставчика на въпросната услуга или дейност.

- (78) Оценката на съвместимостта с вътрешния пазар на дадена мярка за помощ не засяга приложимите правила за възлагане на обществени поръчки и принципите на прозрачност, откритост и недискриминация в процеса на подбор на доставчик на услуги.

3.2.3. *Пропорционалност на помощта*

- (79) Помощта се смята за пропорционална, когато сумата на помощта, предоставена на всеки отделен бенефициер, е ограничена до минимума, необходим за осъществяването на подпомаганата дейност.

Максимални интензитети на помощта и максимални размери на помощта

- (80) По принцип Комисията е на мнение, че за да бъде помощта пропорционална, размерът на помощта не бива да надхвърля допустимите разходи. Това не засяга правилата за екологичните или други публични стимули, които са изрично предвидени в част II, раздели 1.2.2, 2.1.4 и 2.3.
- (81) С цел осигуряване на предсказуемост и еднакви условия на конкуренция Комисията прилага максимални интензитети на помощта. Ако максималният интензитет на помощта не може да бъде определен, например при помощите за започване на дейност при младите земеделски стопани и развитието на малки стопанства, се определят максимални размери на помощта в номинално изражение, с цел да се гарантира пропорционалността на помощта.
- (82) Ако допустимите разходи са правилно изчислени и максималният интензитет на помощта или максималният размер на помощта, установени в част II, са спазени, критерият за пропорционалност се смята за изпълнен.
- (83) Максималният интензитет на помощта и размерът на помощта трябва да бъдат изчислени от предоставящия орган, когато се предоставя помощта. Допустимите разходи трябва да се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални. За целите на изчисляването на интензитета на помощта и допустимите разходи всички използвани данни трябва да се отчитат преди приспадането на данъци и други такси.
- (84) Данъкът върху добавената стойност (ДДС) не е допустим за подпомагане, освен в случаите, когато не подлежи на възстановяване съгласно националното законодателство в областта на ДДС.
- (85) Когато помощта се предоставя под форма, различна от безвъзмездни средства, за размер на помощта се приема брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.
- (86) Помощ, предоставяна на няколко части, се сконтира до нейната стойност към момента на предоставянето. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставянето. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към датата на предоставяне на помощта.

- (87) Платимата в бъдеще помощ, включително помощта, която се предоставя на няколко части, се дисконтира към нейната стойност към момента на предоставянето ѝ.
- (88) Когато помощта се предоставя под формата на данъчни облекчения, сконтирането на отделните траншове помощ се осъществява въз основа на лихвените проценти, приложими към различните моменти, в които данъчното облекчение поражда действие.
- (89) Държавите членки могат да определят размера на помощта за мерките или видовете операции, посочени в част II, раздели 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8, 2.1.1, 2.1.2, 2.2 и 2.3 , въз основа на стандартни предположения за допълнителните разходи и пропуснатите доходи. Държавите членки следва да гарантират, че изчисленията и съответната помощ отговарят на всички изброени по-долу изисквания:
- а) съдържат само проверими елементи;
 - б) са основани на стойности, установени въз основа на адекватна експертна оценка;
 - в) посочват ясно източника на стойностите;
 - г) са диференцирани, така че да отчитат регионалните или местните условия и действителното земеползване, където е приложимо;
 - д) не съдържат елементи, свързани с инвестиционни разходи.
- (90) Без да се засяга точка (89), помощта, с изключение на случаите съгласно част II, раздели 1.2 и 2.8.5, може да се предостави в съответствие със следните опростени варианти на разходите:
- а) единични разходи;
 - б) еднократни суми;
 - в) финансиране с единна ставка.
- Размерът на помощта трябва да се определи по един от следните начини:
- а) коректен, справедлив и проверим метод на изчисление, който се основава на:
 - i) статистически данни, друга обективна информация или експертна оценка; или
 - ii) проверени данни за минали периоди за отделните бенефициери; или
 - iii) прилагането на обичайните практики за осчетоводяване на разходите на отделните бенефициери;
 - б) в съответствие с правилата за прилагането на съответните единични разходи, еднократни общи суми и единни ставки, прилагани в други политики на Съюза за подобен вид операция.
- (91) По отношение на съфинансираните мерки размерите на допустимите разходи могат да бъдат изчислени в съответствие с опростените варианти за разходите, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета³⁶ и Регламент (ЕС) [РСП].

³⁶ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

- (92) При оценката на съвместимостта на помощта Комисията ще взема предвид всяка сключена от бенефициера застраховка или всяка застраховка, която бенефициерът потенциално е можел да сключи. По отношение на отпускането на помощ за компенсиране на загуби, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени към природно бедствие, с цел да се избегне рискът от нарушаване на конкуренцията, помощ при максимален интензитет следва да се предоставя само на предприятие, което не може да се застрахова срещу подобни загуби. Затова, с цел по-нататъшно подобряване на управлението на риска, бенефициерите трябва да бъдат насърчавани винаги, когато е възможно, да сключват застраховки.

Допълнителни условия за инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление и за инвестиционна помощ за големи предприятия по схеми, за които е подадено уведомление

- (93) Като общо правило инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, ще се смята за ограничена до минимум, ако размерът на помощта съответства на нетните допълнителни разходи за реализиране на инвестицията в съответния регион в сравнение със съпоставителния сценарий при липса на помощ³⁷, като за таван служат максималните интензитети на помощта. По същия начин в случай на инвестиционна помощ, отпусната на големи предприятия в рамките на подлежащи на уведомяване схеми, държавите членки трябва да гарантират, че размерът на помощта е ограничен до минимума въз основа на подхода на нетните допълнителни разходи, като за таван служат максималните интензитети на помощта.
- (94) Размерът на помощта следва да не надхвърля необходимия минимум, за да бъде проектът достатъчно рентабилен, например тя не бива да води до увеличение на неговата вътрешна норма на възвръщаемост (ВНВ) над нормалните проценти на възвръщаемост, прилагани от предприятието за други сходни инвестиционни проекти, или, ако не са налице тези проценти, до увеличение на неговата ВНВ над разходите за капитал на предприятието като цяло или над обичайната възвръщаемост в съответния сектор.
- (95) За инвестиционни помощи, отпуснати на големи предприятия по схеми, за които е подадено уведомление, държавата членка трябва да гарантира, че размерът на помощта съответства на нетните допълнителни разходи за реализиране на инвестицията в съответния регион в сравнение със съпоставителния сценарий без помощ. Методът, обяснен в точка (94), трябва да бъде използван заедно с максималните интензитети на помощ като горна граница.
- (96) По отношение на инвестиционната помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, Комисията ще провери дали размерът на помощта надвишава необходимия минимум, за да стане проектът достатъчно рентабилен, като използва метода, посочен в точка (94). Изчисленията, използвани при анализа на стимулиращия ефект, могат също да се използват, за да се оцени дали помощта е пропорционална.

³⁷ При сравняване на съпоставителни сценарии помощта се дисконтира със същия фактор, както при съответния сценарий с инвестиция и съпоставителен сценарий.

Държавата членка трябва да докаже пропорционалността въз основа на документацията, посочена в точка (55).

- (97) Точки (93)—(96) по-горе не се прилагат за общини, които са автономни местни власти с годишен бюджет под 10 милиона евро и чието население е по-малко от 5 000 жители(50).

Натрупване на помощ

- (98) Помощ може да бъде предоставяна паралелно по няколко схеми или да бъде натрупвана с помощ *ad hoc*, при условие че общият размер на държавната помощ за дейност или проект не надхвърля таваните на помощта, заложиени в настоящите насоки.
- (99) Помощ с установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ, доколкото тези помощи се отнасят до различни, установими допустими разходи. Помощ с установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ по отношение на едни и същи допустими разходи, които се припокриват отчасти или изцяло, само ако подобно съчетаване не води до надхвърляне на най-високия интензитет или размер на помощта, приложим за този вид помощ, съгласно настоящите насоки.
- (100) Помощ без установими допустими разходи, посочена в част II, раздел 1.1.2, може да се натрупва с всяка друга мярка за държавна помощ с установими допустими разходи. Помощта без установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ без установими допустими разходи до най-високия общ праг за финансиране, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с настоящите насоки или други насоки за държавните помощи, регламент за групово освобождаване или решение на Комисията.
- (101) Държавна помощ в полза на сектора на селското стопанство следва да не се натрупва с плащанията, посочени в член 131 и член 132 от Регламент (ЕС) № XXX [РСР] за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта или размерът на помощта превишава стойностите, определени в настоящите насоки.
- (102) Когато финансиране от Съюза, управлявано централно от институциите, агенциите, съвместните предприятия или другите органи на Съюза, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, е съчетано с държавна помощ, само държавната помощ се взема предвид, за да се установи дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети и тавани на помощта, при условие че общият размер на публично финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надхвърля най-благоприятния(те) процент(и) на финансиране, установен(и) в приложимите правила на законодателството на Съюза.
- (103) Помощ, разрешена съгласно настоящите насоки, следва да не се натрупва с каквато и да е помощ *de minimis* за едни и същи допустими разходи, ако това натрупване би довело до интензитет или размер на помощта, надвишаващ определения в настоящите насоки.
- (104) Помощ за инвестиции, целящи възстановяване на селскостопански производствен потенциал съгласно точка (149), буква г), следва да не се натрупва с помощ за обезщетение за материални щети, посочена в раздели 1.2.1.1, 1.2.1.2 и 1.2.1.3.

- (105) Помощта за селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда, съгласно част II, раздели 1.1.4, 1.1.5 и 1.1.8, не следва да води до двойно финансиране с еквивалентни практики, посочени в член 28 от Регламент (ЕС) № XXX [РСП]. Клаузата за преразглеждане, установена в точка (622), следва също така да гарантира избягване на двойното финансиране.
- (106) Помощта за започване на дейност от групи производители и организации на производители в селскостопанския сектор, посочена в част II, раздел 1.1.3, не може да се натрупва със съответната подкрепа за групи производители и организации на производители в сектора на селското стопанство, посочена в член 71 от Регламент (ЕС) № [РСП]. Помощта за започване на дейност за млади земеделски стопани, помощта за започване на дейност за развитието на малки земеделски стопанства и помощта за започване на дейност за селскостопански дейности, посочена в раздел 1.1.2, следва да не се натрупва със съответната подкрепа, посочена в член 69 от Регламент (ЕС) № [РСП], ако подобно натрупване води до размер на помощта, надвишаващ посочения в настоящите насоки.

3.2.4. Прозрачност

- (107) Държавите членки трябва да гарантират публикуването на следната информация в базата данни за прозрачност на държавните помощи на Европейската комисия³⁸ или на подробен уебсайт за държавна помощ на национално или регионално равнище:
- а) пълния текст на схемата за помощ и разпоредбите за нейното прилагане или правното основание за индивидуална помощ, или линк към него;
 - б) самоличността на предоставящия(те) орган(и);
 - в) самоличността на индивидуалните бенефициери, формата и размера на помощта, отпусната на всеки бенефициер, датата на предоставяне, вида на предприятието (МСП/голямо предприятие), региона, в който се намира бенефициерът (по NUTS ниво II), и основния стопански сектор, в който бенефициерът упражнява своята дейност (на равнище група по NACE). Това изискване може да бъде отменено по отношение на индивидуалните помощи, които не надхвърлят следните прагове:
 - i) [10 000] EUR за бенефициери, осъществяващи дейност в първичното селскостопанско производство;
 - ii) 100 000 EUR за бенефициери с дейност в секторите на преработката на селскостопански продукти, търговията със селскостопански продукти, сектора на горското стопанство или с дейности извън обхвата на член 42 от Договора.
- (108) При схеми за помощ под формата на данъчни облекчения информацията за размера на всяка отделна помощ може да се предоставя в следните интервали (в милиони евро): [0,01—0,1] само за първично селскостопанско производство; 0,1—0,5; 0,5—1; 1 до 2; 2 до 5; 5 до 10; 10 до 30; и 30 и повече.

³⁸ „Публично търсене в базата данни за прозрачност на държавните помощи“, достъпно на следния уебсайт: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=bg>

- (109) Тази информация трябва да се публикува, след като бъде взето решението за отпускане на помощта, да се съхранява в продължение на най-малко 10 години и да бъде достъпна за широката общественост без ограничения³⁹.
- (110) От съображения за прозрачност държавите членки трябва да докладват и преразглеждат, както се изисква в част III, глава 2.

3.2.5. Неоправдани отрицателни ефекти върху конкуренцията и търговията

- (111) Помощта за секторите на селското и горското стопанство и за селските райони потенциално може да доведе до нарушения на продуктовите пазари. Трябва да бъдат сведени до минимум отрицателните ефекти от мярката за помощ по отношение на нарушаването на конкуренцията и въздействието върху търговията между държавите членки, за да бъде помощта съвместима.
- (112) Комисията ще определи пазара(ите), който е(които са) засегнат(и) от помощта, като вземе предвид информацията, предоставена от държавата членка за съответния(те) продукт(и) пазар(и), т.е. пазара(ите), засегнат(и) от промяната в поведението на бенефициера. При оценяване на отрицателните ефекти на мярката за помощ Комисията ще съсредоточи своя анализ на нарушаване на конкуренцията върху предвидимия ефект, който помощите в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони оказват върху конкуренцията между предприятията в засегнатите продуктови пазари⁴⁰.
- (113) По начало, ако помощта е добре насочена, пропорционална и ограничена по размер до нетните допълнителни разходи, се намалява отрицателното въздействие на помощта и рискът помощите прекомерно да нарушат конкуренцията ще бъде по-ограничен. Второ, Комисията установява максимални интензитети или размери на помощта. Целта е да бъде предотвратено използването на държавна помощ за проекти, при които съотношението между размера на помощта и допустимите разходи трябва бъде сметнато за много високо и особено вероятно да наруши конкуренцията. По принцип колкото по-големи са положителните ефекти, които е вероятно да породят подпомаганият проект, и колкото по-голяма е вероятната необходимост от помощ, толкова по-висока е горната граница на интензитета на помощ.
- (114) Същевременно, дори когато помощта е необходима и пропорционална, тя може да доведе до промяна в действията на бенефициерите, което да наруши конкуренцията. Това е по-вероятно в сектора на селското

³⁹ Тази информация трябва да се публикува в срок от шест месеца от датата на предоставяне на помощта (или за помощ под формата на данъчно предимство — в рамките на една година от датата на данъчната декларация). В случай на неправомерна помощ от държавите членки ще се изисква да осигурят последващото публикуване на тази информация в рамките на не повече от шест месеца, считано от датата на решението на Комисията. Информацията трябва да бъде във формат, който позволява данните да бъдат търсени, извличани и лесно публикувани в интернет, например във формат CSV или XML.

⁴⁰ Редица пазари могат да бъдат засегнати от помощта, тъй като въздействието ѝ не може да се ограничи само до пазара, който съответства на подпомаганата дейност, а може да се разпростре и към други пазари, които са свързани с този пазар, тъй като са нагоре или надолу по веригата, или са допълващи, или пък защото бенефициерът вече присъства на тях или може да присъства в близко бъдеще.

стопанство, който се различава от другите пазари със специфичната структура на първичното селскостопанско производство, което се характеризира с голям брой малки предприятия. На такива пазари рискът от нарушаване на конкуренцията е висок, дори при помощи в малки размери.

- (115) В някои случаи отрицателните ефекти явно надхвърлят всички положителни ефекти, което означава, че помощта не може да бъде сметната за съвместима с вътрешния пазар. По-специално, в съответствие с общите принципи в Договора държавната помощ не може да се смята за съвместима с вътрешния пазар, ако мярката за помощ е дискриминационна до степен, която не е оправдана от нейния характер на държавна помощ. Както е обяснено в раздел 3.1.3, Комисията следователно няма да обявява за съвместими мерки, когато те или условията, свързани с тях, водят до нарушаване на съответното законодателство на Съюза. Това се отнася особено за мерки за помощ, при които предоставянето на помощ е обвързано със задължението получателят да използва стоки или услуги, произведени в съответната държава членка, както и за мерки за помощ, които ограничават възможността бенефициерът да използва резултатите от научни изследвания, развитие и иновации в други държави членки.
- (116) Комисията няма да разрешава помощи за дейности по износ към трети страни или държави членки, които могат да бъдат пряко свързани с изнасяните количества, нито помощи, зависещи от използването на стоки собствено производство за сметка на вносни стоки, нито помощи за установяване и функциониране на разпределителна мрежа или за покриване на други разходи, свързани с дейности по износ. Помощите с цел покриване на разходите по участие в търговски панаири, разходите за проучвания или консултантски услуги, необходими за пускането на нов или на вече съществуващ продукт на нов пазар, принципно не представляват помощи за износ.

Схеми за инвестиционни помощи за преработката и търговията със селскостопански продукти и в сектора на горското стопанство

- (117) Тъй като инвестиционната помощ за предприятия с дейност в областта на преработката и търговията със селскостопански продукти и за предприятия с дейност в други сектори, например в сектора на хранително-вкусовата промишленост, има подобна тенденция да нарушава конкуренцията и търговията, общите съображения в областта на политиката за конкуренция относно въздействието върху конкуренцията и търговията трябва да се прилагат и за тези сектори. Затова условията, описани в точки (118) до (130), трябва да бъдат спазени по отношение на инвестиционната помощ за преработката и търговията със селскостопански продукти и в сектора на горското стопанство.
- (118) Схемите за помощ не трябва да водят до значително нарушаване на конкуренцията и търговията. По-специално, дори когато нарушенията могат да се смятат за ограничени на индивидуално равнище (при положение че са спазени всички условия за инвестиционната помощ), кумулирани, схемите за инвестиционна помощ могат да водят до сериозно нарушаване на конкуренцията и търговията. Когато дадена схема за

инвестиционна помощ е насочена изключително към определени сектори, рискът от такова нарушаване е дори по-голям.

- (119) Следователно съответната държава членка трябва да докаже, че всякакви отрицателни ефекти ще бъдат сведени до минимум, отчитайки например големината на съответните проекти, индивидуалните и кумулативните размери на помощта, очакваните бенефициери, както и спецификите на целевите сектори. С цел Комисията да може да оцени евентуалните отрицателни ефекти, държавата членка се призовава да представи оценка на въздействието, ако разполага с такава, както и последващи оценки, извършени за подобни схеми.

Инвестиционна помощ, за която се изисква индивидуално уведомление, за преработката и търговията със селскостопански продукти и в сектора на горското стопанство

- (120) При оценката на отрицателните ефекти от индивидуалната инвестиционна помощ Комисията набляга особено на отрицателните ефекти, свързани с увеличаването на свръхкапацитета в западащи пазари, предотвратяването на напускането на пазара и понятието „значителна пазарна мощ“. Тези отрицателни ефекти са описани в точки (121) до (130) и трябва да бъдат балансирани с положителните ефекти от помощта.
- (121) С цел да бъдат установени и оценени потенциалните нарушения на конкуренцията и търговията, държавата членка следва да представи доказателства, които да позволят на Комисията да установи съответните продуктов пазари (т.е. продукти, засегнати от промените в поведението на бенефициера на помощта) и да идентифицира засегнатите конкуренти и клиенти/потребители. Съответният продукт обикновено е продуктът, предмет на инвестиционния проект⁴¹. Ако проектът засяга междинен продукт или ако значителна част от производството не се продаде на пазара, съответен продукт може да бъде продуктът надолу по веригата. Съответният продуктов пазар включва съответният продукт и неговите заместители, смятани за такива от потребителя (поради характеристиките, цената или предвидената употреба на продукта) или от производителя (предвид гъвкавостта на производствените съоръжения).
- (122) Комисията прилага различни критерии за оценка на тези потенциални нарушения, като структурата на пазара на съответния продукт, състояние на пазара (западащ или разрастващ се пазар), процес на подбор на бенефициера на помощта, бариери за навлизане на пазара и излизане от него, продуктова диференциация.
- (123) Когато едно предприятие ползва системно държавна помощ, това може да означава, че то не е способно да устои на конкуренцията самостоятелно или че получава неследващи се облаги в сравнение с конкурентите си.
- (124) Комисията разграничава два основни източника на потенциални отрицателни ефекти върху продуктовете пазари:
- а) случаите на значително увеличаване на капацитета, което води до или влошава съществуващо положение на свръхкапацитет, особено на западащ пазар; както и

⁴¹ При инвестиционни проекти, които включват производството на няколко различни продукта, всеки продукт трябва да бъде оценен.

- б) случаите, в които бенефициерът на помощта разполага със значителна пазарна мощ.
- (125) При оценката дали помощта е причина за създаване или поддържане на неефективни пазарни структури, Комисията ще вземе предвид допълнителния производствен капацитет, създаден с проекта, както и това дали пазарът е с изоставащ растеж.
- (126) Ако въпросният пазар расте, обикновено има по-малко причини за опасения, че помощта ще се отрази отрицателно на динамичните стимули или че неправомерно ще възпрепятства напускането или навлизането на пазара.
- (127) Опасенията са по-сериозни, когато пазарите западат. Комисията прави разграничение между случаите, за които в дългосрочна перспектива съответният пазар е структурно западащ (т.е. отчита отрицателен растеж), и случаите, в които съответният пазар е относително западащ (т.е. отчита положителен растеж, който обаче не надвишава референтния растеж).
- (128) Обикновено изоставането на пазара се измерва чрез съпоставка с растежа на БВП в ЕИП за трите години преди началото на проекта (референтен растеж). То може да бъде измерено и въз основа на прогнозния растеж за следващите три до пет години. Показателите могат да включват очаквания бъдещ растеж на съответния пазар и свързаните с него очаквани равнища на използване на капацитета и възможното въздействие на увеличаването на капацитета върху конкурентите по отношение на цените и маржовете на печалбата.
- (129) В някои случаи оценяването на растежа на продуктивния пазар в ЕИП може да не е подходящ показател за пълната оценка на всички ефекти от помощта, особено ако географският пазар е глобален. В такива случаи Комисията ще разгледа ефекта от помощта върху съответните пазарни структури, като вземе предвид по-специално нейния потенциал да изтласка производителите вън от пазара в ЕИП.
- (130) За оценка на наличието на значителна пазарна мощ Комисията ще вземе предвид позицията на бенефициера за определен период от време преди получаването на помощта и очакваната пазарна позиция след осъществяването на инвестицията. Комисията ще вземе предвид пазарните дялове на бенефициера, както и на неговите конкуренти и други фактори от значение. Така например тя ще оцени структурата на пазара, като анализира концентрацията на пазара, възможните бариери за навлизане⁴², пазарната сила⁴³ и бариерите за разрастване или излизане от пазара.

⁴² Тези бариери за навлизане на пазара включват правни бариери (по-конкретно права на интелектуална собственост), икономии от мащаба или обхвата, бариери за достъп до мрежи и инфраструктури. Когато помощта е свързана с пазар, на който бенефициерът на помощта е титуляр, възможните бариери за навлизане могат да увеличат потенциалната значителна пазарна мощ на бенефициера на помощта, а с това и възможните отрицателни ефекти от тази пазарна мощ.

⁴³ Когато на пазара оперират купувачи със силни позиции, е по-малко вероятно бенефициерът на помощта да е в състояние да увеличи цените за тези купувачи.

3.2.6. *Съпоставка на положителните и отрицателните ефекти от помощта (сравнителен тест)*

- (131) Комисията оценява дали положителните ефекти от мярката за помощ надвишават установените отрицателни ефекти върху конкуренцията и условията на търговия. Комисията може да направи заключение, че мярката за помощ е съвместима с вътрешния пазар само ако положителните ефекти надвишават отрицателните.
- (132) В случаите, когато предложената мярка за помощ не е предназначена за преодоляването на добре установена пазарна неефективност по подходящ и пропорционален начин, отрицателните нарушаващи конкуренцията ефекти ще надделеят над положителните ефекти от мярката, поради което Комисията вероятно ще заключи, че предложената мярка за помощ е несъвместима.
- (133) По принцип, заради положителните ефекти на помощта върху развитието на сектора, Комисията смята, че когато дадена помощ отговаря на условията и не надвишава съответните максимални интензитети или размери на помощта, предвидени в приложимите раздели на част II, отрицателният ефект върху конкуренцията и търговията е сведен до минимум.
- (134) Без да се засягат разпоредбите на други точки от настоящия раздел, Комисията ще смята, че положителните ефекти от помощта са установени, когато са изпълнени дадените по-долу условия, ако помощта в секторите на селското и горското стопанство:
- а) е тясно свързана с ОСП;
 - б) е в съответствие с една или няколко цели, посочени в членове 5 и 6 от Регламент XXX [РСП];
 - в) е съвместима с правилата на общата организация на пазарите на селскостопански продукти;
 - г) се вписва и е съобразена със съответните стратегически планове по ОСП по отношение на мерките, подобни на мерки за развитие на селските райони, финансирани изключително с държавни средства, с оглед на тяхната съгласуваност с интервенциите за развитие на селските райони, съфинансирани от ЕЗФРСР съгласно стратегическите планове по ОСП.
- (135) Комисията ще смята, че положителните ефекти от дадена помощ са установени, която помощта е съфинансирана съгласно Регламент XXX [РСП], или е финансирана от Съюза.
- (136) Комисията ще смята, че положителните ефекти от дадена помощ са установени, когато е доказано, че тази помощ има положително въздействие върху околната среда и климата. Член 11 от Договора гласи: „Изискванията за защита на околната среда трябва да бъдат включени в определянето и изпълнението на политиките и действията на Съюза, в частност, за да се насърчи устойчивото развитие“. Действията на Съюза за утвърждаване на целта за опазване на околната среда, както е предвидено в член 11 от Договора, отчитат принципа „замърсителят плаща“. Поради това в уведомлението за държавна помощ следва да се обръща специално внимание на въпросите, свързани с околната среда и климата. Всички уведомления за държавна помощ следва да съдържат оценка дали подпомаганата дейност се очаква да има въздействие върху околната среда

и/или климата. В случаите, когато има такова въздействие, уведомленията за държавна помощ следва да представят информация, доказваща, че мярката за помощ няма да доведе до нарушение на приложимото законодателство на Съюза. Например при схема за помощ за инвестиции, които имат за цел да повишат производството, при което се увеличава използването на ограничени ресурси или замърсяването, ще е необходимо да се докаже, че схемата няма да доведе до нарушаване на приложимото законодателство на Съюза, включително законодателството за опазване на околната среда⁴⁴, както и стандартите за добро селскостопанско и екологично състояние (ДСЕС) съгласно Регламент XXX [РСП].

- (137) Освен това по целесъобразност Комисията може също така да вземе предвид дали помощта води до други положителни ефекти. Когато тези други положителни ефекти отразяват заложените в политиките на Съюза, като Европейския зелен пакт⁴⁵, стратегията „От фермата до трапезата“⁴⁶, стратегията за адаптация към изменението на климата⁴⁷, Съобщението относно възстановяването на устойчивите въглеродни цикли⁴⁸, новата

⁴⁴ Що се отнася до законодателството на Съюза в областта на околната среда: Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7) („Директивата за птиците“); Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7) („Директивата за местообитанията“); Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1) („Директивата за нитратите“); Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1) („Рамковата директива за водите“); Директива 2006/118/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им (ОВ L 372, 27.12.2006 г., стр. 19) („Директивата за подземните води“); Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за действие на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 71) („Директива за устойчивата употреба на пестицидите“); Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1); Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1) („Директивата за оценка на въздействието върху околната среда“); и, когато е приложимо, Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30) („Директивата за стратегическата екологична оценка“); Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски законодателен акт за климата“) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁴⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейският зелен пакт“ (COM/2019/640 final).

⁴⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система (COM/2020/381 final).

⁴⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — „Стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата“ (COM/2013/0216 final).

⁴⁸ Съобщение на Комисията от [...] относно възстановяването на устойчивите въглеродни цикли.

стратегия за горите⁴⁹ и стратегията за биологичното разнообразие⁵⁰, то може да се предполага, че помощта, съобразена с тези политики на Съюза, има такива по-обширни положителни ефекти.

- (138) Когато се предоставя помощ съгласно настоящите насоки в полза на инвестиции, Комисията ще обръща внимание също и на член 3 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета⁵¹, включително на принципа за ненанасяне на значителни вреди или на други съпоставими методики.

Част II. КАТЕГОРИИ ПОМОЩ

Глава 1. Помощ в полза на предприятия с дейност в областта на първичното производство, преработката или търговията със селскостопански продукти

1.1. Мерки, които са подобни на мерки за развитие на селските райони

1.1.1. Помощ за инвестиции

- (139) Настоящият раздел се отнася за инвестициите в земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство, инвестициите в преработката на селскостопански продукти и търговията с тях.
- (140) Всяка помощ за инвестиции в обхвата на раздели 1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.1.1.3 и 1.1.1.4 от тази част не може да се предоставя в нарушение на забрани или ограничения, установени в Регламент (ЕС) № 1308/2013, дори ако тези забрани и ограничения се отнасят само за подпомагане от Съюза, предвидено в посочения регламент.

1.1.1.1. Помощ за инвестиции в земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство

- (141) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции в земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство, като съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общото условие за инвестиционна помощ, посочено в точка (134) и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (142) Настоящият раздел се прилага за помощта за инвестиции в материални и нематериални активи на територията на земеделски стопанства, свързани с първичното селскостопанско производство. Инвестицията се извършва от един или повече бенефициери или се отнася за материален или нематериален актив, използван от един или повече бенефициери.
- (143) Настоящият раздел се прилага за инвестиции в материални и нематериални активи, свързани с производството на биогорива или енергия от

⁴⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Нова стратегия на ЕС за горите за 2030 г.“ (COM/2021/572 final).

⁵⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“ (COM/2020/380 final).

⁵¹ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

възобновяеми източници в земеделски стопанства и които отговарят на следните условия:

- а) когато инвестициите са в производството на биогорива по смисъла на Директива 2018/2001/ЕС в земеделски стопанства, съоръженията за производство на възобновяема енергия отговарят на условията за подпомагане само ако годишният им производствен капацитет не надвишава еквивалента на средното годишно потребление на транспортно гориво на земеделското стопанство; произвежданото биогориво не се продава на пазара;
 - б) когато инвестициите са в производството на топлинна енергия и/или електроенергия от възобновяеми източници в земеделски стопанства, съоръженията за производство на възобновяема енергия отговарят на условията за подпомагане единствено ако целта е да бъдат задоволени енергийните нужди на самите стопанства и годишният им производствен капацитет не надвишава еквивалента на комбинираното средно годишно потребление на топлинна енергия и електроенергия от земеделското стопанство, включително и от домакинството на земеделското стопанство; що се отнася до електроенергията, продажбата на електроенергия и подаването ѝ към електроенергийната мрежа е разрешено, при условие че е спазен годишният среден лимит за лично потребление.
- (144) Когато повече от едно земеделско стопанство инвестира в производството на енергия от възобновяеми източници, за да задоволи собствените си енергийни нужди или за производството на биогорива в стопанствата, средногодишната консумация е еквивалентна на сумата от средногодишната консумация на всички бенефициери.
- (145) Държавите членки трябва да изискват спазване на минимални стандарти за енергийна ефективност за инвестиции в инфраструктура за енергия от възобновяеми източници, която употребява или произвежда енергия, ако такива стандарти съществуват на национално равнище.
- (146) Инвестициите в инсталации, чиято основна цел е производството на електроенергия от биомаса, не са допустими за помощ, освен ако не се използва минимален процент от произведената топлинна енергия, който се определя от държавите членки.
- (147) Държавите членки трябва да установят прагове за максималното процентно съотношение на зърнени храни или други богати на скорбяла култури, захарни и маслодайни култури, използвани за производството на биоенергия, включително биогорива, за различните видове инсталации. В съответствие с член 26 от Директива (ЕС) 2018/2001 помощта за проекти за биоенергия трябва да е ограничена до биоенергията, която отговаря на приложимите критерии за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, определени в законодателството на Съюза, включително в член 29 от Директива (ЕС) 2018/2001.
- (148) Ако производственият капацитет на съоръжението надвишава средногодишната консумация на бенефициера(ите), както е посочено в точки (143) и (144), държавите членки трябва да се съобразят с условията в Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната

среда и енергетиката от 2022 г., освен ако помощта е освободена от задължението за уведомяване.

(149) Инвестициите трябва да си поставят най-малко една от следните цели:

- а) подобряване на общата производителност и устойчивост на земеделското стопанство, по-специално чрез намаляване на производствените разходи или подобряване и пренасочване на производството;
- б) подобряването на природната среда, хигиената или стандартите за хуманно отношение към животните;
- в) създаването и подобряването на инфраструктура, свързана с развитието, приспособяването и модернизирането на селското стопанство, включително достъп до земеделска земя, комасация и мелиорация на земята, доставка на устойчива енергия, енергийна ефективност, доставка и пестене на вода;
- г) възстановяването на селскостопанския производствен потенциал, пострадал от природни бедствия, извънредни събития или неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, от болести по животните и вредители по растенията и от защитени животни, както и предотвратяването и намаляването на риска от щети, причинени от горепосочените събития и фактори;
- д) допринасяне за смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него, включително чрез намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на секвестирането на въглерод, както и популяризиране на устойчива енергия;
- е) насърчаване на устойчиво развитие и ефикасно управление на природните ресурси, като вода, почва и въздух, включително чрез намаляване на зависимостта от химически вещества;
- ж) допринасяне за спиране на загубата и възстановяване на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и съхраняване на местообитанията и ландшафтите.

Допустими разходи

(150) Помощта обхваща следните допустими разходи:

- а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като закупена земя бива допустима само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответната операция; същевременно при изключителни и добре обосновани случаи може да се разреши по-висок процент за операции, свързани с опазването на околната среда и на почвите, богати на въглерод;
- б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на активите;
- в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);

- г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
 - д) разходи за непроизводствени инвестиции, свързани с целите, посочени в точка (149), букви д)–ж);
 - е) в случай на инвестиции, целящи възстановяване на селскостопанския производствен потенциал, засегнат от природни бедствия, извънредни събития или неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, болести по животните и вредители по растенията и от защитени животни, допустимите разходи може да включват разходите, направени за възстановяване на производствения потенциал, включително капитални работи, до нивото преди настъпването на посочените събития;
 - ж) в случай на инвестиции за предотвратяване на щетите от природни бедствия, извънредни събития, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени към природно бедствие, болести по животните и вредители по растенията и от защитени животни, допустимите разходи могат да включват разходи за конкретни превантивни мерки, насочени към намаляване на последиците от такива вероятни събития. В случай на щета от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени към природно бедствие, или вредители по растенията, ако щетата може да бъде свързана с изменението на климата, бенефициерите следва да се стремят да включат във възстановяването мерки за адаптация към изменението на климата, с цел да сведат до минимум щетите и загубите, причинявани от подобни събития в бъдеще.
- (151) Помощ не може да бъде предоставяна по отношение на следното:
- а) закупуване на права за селскостопанска продукция и права на плащане;
 - б) закупуване и засаждане на едногодишни растения;
 - в) закупуване на животни за разплод;
 - г) инвестиции за привеждане в съответствие с действащите национални стандарти или стандарти на Съюза;
 - д) разходи, различни от посочените в точка (150), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка;
 - е) оборотен капитал.
- (152) Като изключение от разпоредбите по точка (151), буква б) помощ може да се отпуска за закупуването и засаждането на едногодишни растения, извършвано за целта съгласно точка (149), буква г), и за закупуването и засаждането на едногодишни растения, извършвано за запазване на сортове растения под заплаха от генетична ерозия, съгласно ангажиментите, посочени в точка (211).
- (153) Като изключение от разпоредбите по точка (151), буква в) помощ може да се предоставя за закупуване на животни, извършвано за целите на точка (149), буква г).

- (154) Като изключение от разпоредбите по точка (151), буква в) помощ може да се предоставя за закупуване на животни от застрашени породи, както е определено в член 2, параграф 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета⁵², съгласно ангажиментите, посочени в точка (208).
- (155) По отношение на напояването в нови и във вече напоявани площи за допустими разходи ще се приемат само инвестициите, които отговарят на следните условия:
- а) Комисията е била уведомена, в съответствие с условията на Директива 2000/60/ЕО, за план за управление на речния басейн за целия район, в който следва да бъде извършена инвестицията, както и за всякакви други райони, в които околната среда може да бъде засегната от инвестицията; мерките, които се въвеждат с плана за управление на речния басейн в съответствие с член 11 от посочената директива и които засягат селскостопанския сектор, трябва да са били определени в съответната програма от мерки;
 - б) налице са водомери, позволяващи измерване на потреблението на вода на равнището на подпомаганата инвестиция, или такива ще бъдат монтирани като част от инвестицията;
 - в) инвестиция в подобряване на съществуваща инсталация за напояване или елемент на напоителна инфраструктура е допустима само ако:
 - i) предварителната оценка установи, че потенциално ще се осъществи икономия на вода според техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура;
 - ii) ако инвестицията се отнася за подземни или повърхностни водни обекти, чието състояние попада в категория, по-ниска от „добро състояние“, в съответния план за управление на речен басейн по причини, свързани с количеството на водата, трябва да се постигне ефективно намаляване на потреблението на вода, допринасящо за постигането на добро състояние на тези водни обекти, съгласно разпоредбите на член 4, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵³.

Държавите членки трябва да определят проценти за потенциални икономии на вода и ефективно намаляване на потреблението на вода като условие за допустимост, за да гарантират, че:

- i) процентът на потенциалните спестявания на вода трябва да бъде най-малко 5 %, ако техническите параметри на съществуващата инсталация или инфраструктура вече гарантират висока степен на ефективност, и най-малко 25 %, ако настоящата степен на ефективност (преди инвестицията) е ниска и/или за инвестиции, които се извършват в

⁵² Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно зоотехнически и генеалогични условия за развъждане, търговия и въвеждане в Съюза на чистопородни разплодни животни, хибридни разплодни свине и зародишни продукти от тях, за изменение на Регламент (ЕС) № 652/2014 и директиви 89/608/ЕИО и 90/425/ЕИО на Съвета и за отмяна на определени актове в областта на развъждането на животни („Регламент относно разплодните животни“) (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 66).

⁵³ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

райони, където спестяването на вода е най-необходимо за гарантиране на постигането на добро състояние на водите (където още не е постигнато) и за избягването на влошаване на състоянието на водните обекти;

ii) процентът на ефективно намаляване на потреблението на вода трябва да бъде най-малко 50 %.

Такива спестявания на вода трябва да отразяват нуждите, посочени в планове за управление на речните басейни, произтичащи от Директива 2000/60/ЕО.

г) може да се предостави подкрепа за инвестиции в използването на рециклирана вода като алтернативно водоснабдяване само ако снабдяването и използването на такава вода съответства на изискванията на Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета⁵⁴;

д) инвестиция, водеща до нетно увеличение на напояваните площи с отражение върху даден подземен или повърхностен воден обект, се приема за допустима само ако са изпълнени и двете посочени по-долу условия:

i) състоянието на водния обект не е било определено като незадоволително в съответния план за управление на речния басейн по причини, свързани с количеството на водата;

ii) анализ на околната среда показва, че няма да има значително отрицателно въздействие върху околната среда вследствие инвестицията. Подобен анализ на въздействието върху околната среда трябва да бъде или извършен, или одобрен от компетентния орган и може да се отнася до групи от стопанства.

(156) Инвестиция за създаването или разширяването на резервоар за целите на напояването е допустима само при условие че не води до значително отрицателно въздействие върху околната среда.

Интензитет на помощта

(157) Интензитетът на помощта не трябва да превишава 65 % от допустимите разходи.

(158) Посоченият в точка (157) интензитет на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за следните инвестиции:

а) инвестиции, свързани с една или повече от специфичните цели по отношение на околната среда и климата, посочени в точка (149), букви д), е) и ж), или с хуманното отношение към животните;

б) инвестиции от млади земеделски стопани;

в) инвестиции в най-отдалечените райони или малките острови в Егейско море.

(159) Посоченият в точка (157) интензитет на помощта може да бъде увеличен до максимум 85 % за инвестиции в малки земеделски стопанства.

(160) Посоченият в точка (157) интензитет на помощта може да бъде увеличен до максимум 100 % за следните инвестиции:

а) инвестиции в непроизводствени дейности, свързани с една или повече от специфичните цели по отношение на околната среда и климата, посочени в точка (149), букви д), е) и ж);

⁵⁴ Регламент (ЕС) 2020/741 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 2020 г. относно минималните изисквания за повторното използване на водата (ОВ L 177 , 5.6.2020 г., стр. 32).

- б) инвестиции за възстановяването на производствения потенциал, посочен в точка (149), буква г), и инвестиции, свързани с предотвратяването и намаляването на риска от щети, причинени от природни бедствия, извънредни събития или неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, и от защитени животни.

- (161) В случай на напояване интензитетът на помощта не трябва да надвишава:
- а) 80 % от допустимите разходи за инвестиции за напояване в стопанствата, направени съгласно точка (155), буква в);
 - б) 100 % от допустимите разходи за инвестиции в инфраструктура извън земеделските стопанства в селското стопанство, която ще се използва за напояване;
 - в) 65 % от допустимите разходи за други инвестиции за напояване в стопанствата.

1.1.1.2. Помощ за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства

- (162) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции в полза на опазването на културното и природното наследство, разположено в земеделски стопанства, като съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква г) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване, с общото условие за инвестиционна помощ, посочено в точка (140), и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (163) Помощта следва да се отпуска за културно и природно наследство под формата на природен ландшафт и сгради, което е официално признато като културно или природно наследство от компетентните публични органи на държавата членка.

Допустими разходи

- (164) Следните разходи, предназначени за опазване на културното и природното наследство, са допустими:
- а) разходи за инвестиции в материални активи;
 - б) капитални работи.

Интензитет на помощта

- (165) Помощта трябва да е ограничена до 100 % от допустимите разходи. Помощта за капитални работи трябва да е ограничена до 10 000 евро годишно.

1.1.1.3. Помощ за инвестиции, свързани с преместването на селскостопански сгради

- (166) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции в преместването на селскостопански сгради като съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общото условие за инвестиционна помощ, посочено в точка (140), и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (167) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (168) Преместването на селскостопанската сграда трябва да преследва цел от обществен интерес. Общественият интерес, с който се обосновава

предоставянето на помощ по настоящия раздел, следва да е определен в съответни разпоредби на въпросната държава членка.

Интензитети на помощта по отношение на допустимите разходи

(169) Прилагат се следните интензитети на помощ:

- а) когато преместването на селскостопанска сграда се състои в разглобяване, преместване и повторно изграждане на съществуващи помещения, интензитетът на помощта може да достигне 100 % от действително извършените за такива дейности разходи;
- б) когато, в допълнение към буква а), преместването води до модернизиране на съоръженията или увеличение на производствения капацитет, интензитетите на помощта за инвестиции, посочени в букви (157) — (160), се прилагат по отношение на разходите, свързани с модернизирането на съоръженията или увеличението на производствения капацитет. За целите на настоящата точка простата замяна на съществуваща сграда или съоръжения с нова модерна сграда или съоръжения без съществена промяна в производството или в използваната технология не се разглежда като свързана с модернизиране;
- в) когато преместването се отнася до дейности в близост до населени места от селски тип, с оглед подобряване на качеството на живота и на екологичните показатели на населеното място в селски район, и засяга дребномащабна инфраструктура, интензитетът на помощта може да достигне до 100 % от допустимите разходи.

1.1.1.4. Помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти

- (170) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции в преработката на селскостопански продукти и търговията с тях като съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общото условие за инвестиционна помощ, посочено в точка (140), и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (171) Помощ за биогорива, произведени от хранителни и фуражни култури, следва да не се предоставя по настоящия раздел, за да се стимулира преминаването към производство на по-усъвършенствани форми на биогорива, както се предвижда в Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г.
- (172) Настоящият раздел се прилага за помощта за инвестиции в материални и нематериални активи, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, както е посочено в точка (32)48 и точка (32)39.
- (173) Държавите членки могат да отпускат помощ за инвестиции, свързани с преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, ако помощта изпълнява всички условия на едно от следните:
 - а) Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията⁵⁵;

⁵⁵ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

- б) Насоки за регионална държавна помощ;
- в) настоящия раздел.

Допустими разходи

- (174) Допустимите разходи по точка (173), буква в) трябва да се ограничават до:
- а) изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като закупена земя бива допустима само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответната операция;
 - б) закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - в) общите разходи, свързани с разходите, посочени в букви а) и б), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за съвети относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими като разходи, дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по букви а) и б);
 - г) такси за придобиване, разработване или за права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки.
- (175) Не са допустими следните разходи:
- а) разходи, различни от посочените в точка (174), свързани с договори за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка;
 - б) оборотен капитал;
 - в) разходи по инвестиции за привеждане в съответствие с действащите стандарти на Съюза и национални стандарти.

Интензитет на помощта

- (176) Максималният интензитет на помощта съгласно настоящите насоки не следва да надвишава 65 %.
- (177) Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до максимум 80 % за инвестиции в най-отдалечените райони или малките острови в Егейско море.
- (178) Индивидуална помощ, надвишаваща прага за уведомяване, посочен в точка (34), буква а), трябва да бъде заявена пред Комисията в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора.

1.1.2. Помощ за започване на дейност от млади земеделски стопани и помощ за започване на селскостопански дейности

- (179) Комисията ще разглежда помощта за започване на дейност като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (180) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (181) Помощ по настоящия раздел може да бъде предоставена само в полза на:
- а) създаването на стопанства от млади земеделски стопани;
 - б) започването на селскостопански дейности.
- (182) Помощта за започване на дейност от млади земеделски стопани се предоставя на млади земеделски стопани съгласно определеното в

точка (32)65. Помощта, предоставяна съгласно този раздел, трябва да бъде ограничена до микро- и малки предприятия.

- (183) Условие за предоставяне на помощта е представянето на финансово-икономически план на компетентния орган на съответната държава членка.

Размер на помощта

- (184) Максималният размер на предоставяната помощ трябва да е ограничен до 100 000 евро.

1.1.3. Помощ за започване на дейност за групи производители и организации в сектора на селското стопанство

- (185) Комисията има положително отношение към помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители, тъй като тя стимулира обединяването на земеделските стопани. Следователно Комисията ще разглежда всяка помощ за започване на дейност за групи производители и организации на производители като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (186) Настоящият раздел се отнася за целия селскостопански сектор⁵⁶.
- (187) Единствено групи производители или организации на производители, които са официално признати от компетентния орган на съответната държава членка, са допустими за помощ.
- (188) Споразуменията, решенията и други действия в рамките на групата производители или организацията на производители, трябва да отговарят на правилата за конкуренция, които се прилагат по силата на членове 206—210а от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (189) Като алтернатива на предоставянето на помощ за започване на дейност на групи производители или организации на производителите може да се отпуска директна помощ до същия общ размер за компенсиране на техните вноски в разходите за функционирането на групите или организациите през първите пет години след създаването им.
- (190) Държавите членки могат да продължат да предоставят помощ за започване на дейност на групи производители дори след признаването им за организации на производители съгласно условията на Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (191) Помощта трябва да се ограничава до групи производители и организации на производители, които отговарят на определението за МСП⁵⁷. Комисията няма да разрешава държавна помощ в полза на големи предприятия за разходите по настоящия раздел⁵⁸.
- (192) Схемите за подпомагане, разрешени в настоящия раздел, са обвързани с условието да бъдат адаптирани така, че да вземат предвид евентуални промени в разпоредбите, регламентиращи общата организация на пазарите на селскостопански продукти.

⁵⁶ Вж. определението за селскостопански сектор в точка (32)9.

⁵⁷ Вж. определението за МСП в точка (32)56.

⁵⁸ Вж. определението за голямо предприятие в точка (32)37.

Допустими разходи

- (193) Допустимите разходи могат да включват разходи за наеми на подходящи помещения, придобиване на офис оборудване, разходи за административен персонал, административни разходи и такси за правни и административни услуги, придобиване на компютърен хардуер и такси за придобиване или за права на ползване на компютърен софтуер, облачни и подобни решения. Когато помещенията са закупени, допустимите разходи за помещения трябва да са ограничени до разходите за наем по пазарни цени.
- (194) Помощ не се предоставя на:
- а) производствени организации, субекти или органи като например дружества или кооперативи, чиято цел е управлението на едно или повече земеделски стопанства и които по тази причина на практика представляват отделни производители;
 - б) земеделски сдружения, които изпълняват задачи, като взаимно подпомагане и услуги по заместване и управление на стопанствата, в стопанствата на членовете, без да участват в съвместното адаптиране на предлагането за пазара;
 - в) групи производители, организации или сдружения на производители, чиито цели са несъвместими с член 152, параграф 1, буква в), член 152, параграф 3 и член 156 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (195) Помощта трябва да се изплаща под формата на фиксирана сума на годишни вноски през първите пет години от датата, на която групата производители или организацията на производители е била официално призната от компетентния орган въз основа на своя финансово-икономически план. Държавите членки трябва да изплатят последната вноска след проверка на коректното изпълнение на финансово-икономическия план.
- (196) Помощ, предоставена на група производители или организации на производители с цел покриване на разходи, които не са свързани с първоначални разходи като разходи за инвестиции или за дейности за популяризиране, се оценява в съответствие с разпоредбите, регламентиращи такъв вид помощи.

Интензитет на помощта

- (197) Помощта трябва да е ограничена до 10 % от годишно предлаганата на пазара продукция от групата или организацията и до максимум 100 000 евро годишно. Помощта трябва да е прогресивно намаляваща.

1.1.4. Помощ за ангажменти в областта на агроекологията и климата

- (198) Комисията ще разглежда помощта за ангажменти в областта на агроекологията и климата като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (199) Настоящият раздел се отнася за помощ за предприятия и групи такива предприятия с дейност в първичното селскостопанско производство, които доброволно се задължават да извършват операции, състоящи се в поемането на един или повече ангажменти в областта на агроекологията и климата.

- (200) Мярката трябва да цели както запазването, така и насърчаването на необходимите промени в селскостопанските практики с положително отражение върху околната среда и климата.
- (201) Помощта ще покрива само онези доброволни ангажименти, които надхвърлят:
- а) съответните законоустановени изисквания за управление и стандарти за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент XXX [РСП];
 - б) съответните минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита, както и съответните други задължителни изисквания, установени в националното право и в правото на Съюза;
 - в) условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 1, точка а) от Регламент XXX [РСП];

Всички посочени задължителни стандарти и изисквания трябва да са установени и описани в уведомлението до Комисията.

- (202) За задълженията, посочени съгласно точка (201), буква б), когато в националното право бъдат наложени нови изисквания, надхвърлящи съответните минимални изисквания, установени в правото на Съюза, подпомагане може да бъде предоставено, в случай че задълженията допринасят за съобразяването с тези изисквания, като подпомагането се предоставя за не повече от 24 месеца от датата, на която изискванията станат задължителни за стопанството.
- (203) Държавите членки гарантират, че помощта, предоставена съгласно настоящия раздел, е съобразена с подпомагането, предоставено съгласно член 28 от Регламент XXX [РСП].
- (204) Държавите членки трябва да гарантират, че предприятията, извършващи операции по тази мярка, имат достъп до съответните знания и информация, необходими за изпълнението на тези операции, и че се предоставя подходящо обучение за лицата, които имат нужда от него, както и достъп до експертен опит с цел да се подпомагат земеделските стопани, които поемат ангажимента да променят своите производствени системи.
- (205) Ангажиментите по тази мярка трябва да се поемат за период между пет и седем години. Държавите членки могат обаче да определят по-дълъг период за определени видове ангажименти, включително чрез предвиждане на едногодишно удължаване след изтичане на първоначалния период⁵⁹, когато това е необходимо с оглед постигането или запазването на търсените ползи за околната среда. Държавите членки могат да определят по-кратък период от най-малко една година за ангажименти за опазване, устойчиво използване и развитие на генетичните ресурси, за нови поети ангажименти, непосредствено следващи задължението, изпълнено в първоначалния период, или в други надлежно обосновани случаи.
- (206) Помощта за поети ангажименти за агроекология и дейности, свързани с климата, за бенефициери, различни от предприятия с дейност в сектора на

⁵⁹ Например в случай на подмерки, насочени към възстановяване и поддържане на местообитанията във влажни зони, помощта може да се отпуска за период от над седем години в зависимост от трудностите по постигането на тези цели.

- селското стопанство, може да се предоставя съгласно глава 3 от настоящата част.
- (207) Ангажиментите по мярката за агроекология и дейности, свързани с климата, за преминаване към екстензивно животновъдство трябва да са съобразени най-малко със следните условия:
- а) цялата пасищна площ на стопанството трябва да се управлява и поддържа така, че да се избягва както свръхпашата, така и недостатъчната паша;
 - б) гъстотата на животните трябва да се определя, като се отчита броят на всички пасищни животни, които се отглеждат в стопанството, или, когато е поет ангажимент за ограничаване на излужването на почвата, се отчита броят на животните, които се отглеждат в стопанството и за които се отнася въпросният ангажимент.
- (208) Ангажиментите по мярката за агроекология и дейности, свързани с климата, за отглеждане на местни породи, застрашени от изчезване в животновъдството, или за запазване на растителни генетични ресурси, застрашени от генетична ерозия, трябва да изискват едно от изброените по-долу:
- а) отглеждането на домашни животни от местни породи, генетично адаптирани към една или повече традиционни производствени системи или условия в страната, които са застрашени от изчезване за животновъдство;
 - б) запазване на растителни генетични ресурси, които са естествено приспособени към местните и регионалните условия и са застрашени от генетична ерозия.
- (209) На условията за подпомагане отговарят следните видове селскостопански животни: едър рогат добитък; овце; кози; еднокопитни животни; свине и птици.
- (210) Местните породи ще се приемат за застрашени от изчезване в животновъдството, ако са изпълнени следните условия и същите са описани и включени в уведомлението до Комисията:
- а) посочен е броят в съответната държава на женските животни за разплод;
 - б) този брой, както и статусът на застрашени породи, е удостоверен от надлежно признат съответен научен орган;
 - в) надлежно признат съответен технически орган регистрира и актуализира родословната или племенната книга за породата;
 - г) въпросните органи трябва да притежават необходимите умения и познания, за да определят животните от застрашените породи.
- (211) Растителните генетични ресурси ще се разглеждат като застрашени от генетична ерозия, при условие че в уведомлението до Комисията са описани и включени достатъчни доказателства за генетична ерозия, основаващи се върху научни резултати или показатели за намаляването на ендемични/оригинални местни сортове, на тяхното разнообразие от популации, и когато това е от значение, за изменения в преобладаващите селскостопански практики на местно равнище.

- (212) Може да се отпуска помощ за опазване и устойчиво използване и развитие на генетичните ресурси в земеделието за операции, които не попадат в обхвата на разпоредбите на точки (199) до (211).
- (213) Съгласно настоящия раздел помощта може да обхваща колективни схеми и ориентирани към резултати схеми за плащания като схеми за улавяне на въглероден диоксид чрез земеделски методи, за насърчаване на земеделските стопани да постигнат значително подобрене на качеството на околната среда в по-широк мащаб или по измерим начин.

Допустими разходи

- (214) С изключение на помощта за операции за съхранение на генетични ресурси, посочени в точка (212), помощта покрива изцяло или отчасти обезщетението на бенефициери за всички допълнителни разходи и пропуснати доходи, произтичащи от поетите от тях ангажменти. Помощта трябва да се предоставя ежегодно.
- (215) В надлежно обосновани случаи, като операции, които засягат опазването на околната среда, или задължения за отказ от търговска употреба на площи, помощта може да бъде предоставяна като еднократно плащане на единица, изчислена на основата на допълнителни разходи и пропуснати доходи.
- (216) При необходимост помощта може да покрива и трансакционни разходи на стойност до 20 % от платимата премия за ангажменти за агроекология и климат. Когато задълженията се поемат от групи предприятия, максималното равнище трябва да бъде 30 %.
- (217) Ако обаче дадена държава членка желае да компенсира трансакционни разходи, които са следствие от поети ангажменти в областта на агроекологията и климата, тя трябва да представи убедителни доказателства за такива разходи, например чрез представяне на сравнение с разходите на предприятия без подобни ангажменти. Следователно Комисията няма да разрешава държавни помощи за трансакционни разходи за продължаване на вече поети в миналото ангажменти в областта на агроекологията и климата, освен ако държавата членка не докаже, че такива разходи продължават да възникват или че са поети нови трансакционни разходи
- (218) Когато трансакционните разходи са изчислени на базата на средните разходи и/или средните по размер земеделски стопанства, държавите членки трябва да докажат, че по-специално големите предприятия не са свръхкомпенсирани. За целите на изчисляването на компенсациите държавите членки трябва да вземат предвид дали въпросните трансакционни разходи са извършени на предприятие или на хектар.
- (219) Не се предоставя помощ по тази мярка за ангажменти, които попадат в обхвата на мярката за биологично земеделие, определена в раздел 1.1.8 от настоящата част. Помощта за опазване на генетични ресурси в селското стопанство покрива разходите за следните операции:
 - а) [целени действия: действия, които популяризират съхранението, охарактеризирането, събирането и оползотворяването на генетични ресурси *in situ* и *ex situ* в селското стопанство, включително уеб-базирани описи на текущо съхранени *in situ* генетични ресурси,

включително съхранение *in situ*/в селското стопанство и колекции *ex situ* и бази данни;

- б) съгласувани действия: дейности за насърчаване на обмена на информация за съхранението, охарактеризирането, събирането и оползотворяването на генетични ресурси в селското стопанство на Съюза сред компетентни организации в държавите членки;
- в) съпътстващи действия: действия по осведомяване, разпространение на информация и консултиране, в които участват неправителствени организации и други заинтересовани страни, курсове за обучение, както и подготовка на технически доклади.]

Интензитет на помощта

- (220) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- (221) Помощта трябва да се изплаща на хектар. В надлежно обосновани случаи помощта може да се предоставя като еднократна сума.

1.1.5. Помощ за задължения за хуманно отношение към животните

- (222) Комисията ще разглежда помощта за ангажименти за хуманно отношение към животните като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (223) Настоящият раздел се отнася за помощ за предприятия с дейност в първичното селскостопанско производство, които доброволно се задължават да извършват дейности, състоящи се в поемането на един или повече ангажименти за хуманно отношение към животните.
- (224) Помощта обхваща само онези ангажименти, които надхвърлят съответните задължителни стандарти съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент XXX [РСП], и други приложими задължителни изисквания, установени от националното законодателство и законодателството на Съюза.
- (225) Когато не съществуват съответни задължителни стандарти или изисквания, поетите ангажименти трябва да надхвърлят утвърдената селскостопанска практика на национално равнище.
- (226) Всички задължителни стандарти, изисквания и утвърдени селскостопански практики трябва да са установени и описани в уведомлението до Комисията.
- (227) Когато в националното право бъдат наложени нови изисквания, надхвърлящи съответните/свързаните минимални изисквания, установени в правото на Съюза, може да бъде предоставено подпомагане за ангажиментите, които допринасят за съобразяването с тези изисквания, като подпомагането се предоставя за не повече от 24 месеца от датата, на която изискванията станат задължителни за стопанството.
- (228) Държавите членки гарантират, че помощта, предоставена съгласно настоящия раздел, е съобразена с подпомагането, предоставено съгласно член 28 от Регламент XXX [РСП].
- (229) Ангажиментите за хуманно отношение към животните, които отговарят на условията за получаване на помощ, трябва да осигуряват по-високи стандарти при методите на производство в една от следните области:

- [а) поене, хранене и грижи за животните в съответствие с естествените потребности при отглеждането на селскостопански животни;
- б) условия, в които се отглеждат животните, например увеличено пространство, подови повърхности, материали, предназначени за облагородяване на средата, естествена светлина;
- в) достъп до открито пространство;
- г) практики, при които се избягва отстраняване на части от тялото и/или кастрация на животните, или в специфични случаи, когато отстраняването на части от тялото или кастрацията на животните се смятат за необходими, се предвижда използването на анестетични, аналгетични и противовъзпалителни медикаменти или имунокастрация.]

- (230) Ангажиментите за хуманно отношение към животните трябва да се поемат за период от една до седем години. Държавите членки могат да определят по-дълъг период за определени видове ангажименти, включително чрез предвиждане на едногодишно удължаване след изтичане на първоначалния период, когато това е необходимо с оглед постигането или запазването на търсените ползи за хуманно отношение към животните.
- (231) Подновяването на договор може да бъде и автоматично, ако подробностите за това се съдържат в Договора. Механизмът за подновяване на ангажиментите за хуманно отношение към животните трябва да бъде установен от държавите членки в съответствие с приложимите им национални разпоредби. Този механизъм трябва да се съобщава на Комисията като част от уведомлението за държавни помощи съгласно настоящия раздел. Във всички случаи подновяването трябва да се извършва при спазване на условията, одобрени от Комисията за помощи по настоящия раздел.
- (232) Държавите членки трябва да гарантират, че предприятията, извършващи операции по тази мярка, имат достъп до съответните знания и информация, необходими за изпълнението на тези операции, и че се предоставя подходящо обучение за лицата, които имат нужда от него, както и достъп до експертен опит с цел да се подпомагат земеделските стопани, които поемат ангажимента да променят своите производствени системи.

Допустими разходи

- (233) Помощта трябва да се отпуска годишно и може да компенсира изцяло или отчасти допълнителните разходи и пропуснатите доходи на предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство, вследствие поетите от тях ангажименти. В надлежно обосновани случаи държавите членки може да предоставят подпомагане под формата на еднократно плащане на единица, изчислено на основата на допълнителни разходи и пропуснати доходи.
- (234) При необходимост те могат да покриват и трансакционни разходи на стойност до 20 % от платимата премия за ангажиментите за хуманно отношение към животните. Ако обаче държава членка желае да компенсира трансакционни разходи, предизвикани от поемането на ангажименти за хуманно отношение към животните, тя трябва да представи убедителни доказателства за такива разходи, например чрез представяне на сравнение с разходите на предприятия, които не са поели подобни ангажименти за хуманно отношение към животните.

Следователно в общия случай Комисията няма да разрешава държавни помощи за трансакционни разходи за продължаване на вече поети в миналото ангажименти за хуманно отношение към животните, освен ако държавата членка не докаже, че такива разходи продължават да възникват или че са поети нови трансакционни разходи.

- (235) Когато трансакционните разходи са изчислени на базата на средните разходи и/или средните по размер земеделски стопанства, държавите членки трябва да докажат, че по-специално големите предприятия не са свръхкомпенсирани. За целите на изчисляването на компенсациите държавите членки трябва да вземат предвид дали въпросните трансакционни разходи са извършени на предприятие или на хектар.

Интензитет на помощта

- (236) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- (237) Помощта трябва да се изплаща на единица. В надлежно обосновани случаи държавите членки може да предоставят подпомагане под формата на еднократна сума.

1.1.6. Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания

- (238) Комисията ще разглежда помощта, свързана с неблагоприятни условия вследствие на някои задължителни изисквания, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (239) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (240) Помощта за бенефициери, различни от предприятия с дейност в сектора на селското стопанство, може да се предоставя в съответствие с глава 3 от настоящата част.

Допустими разходи

- (241) Помощта покрива компенсацията на бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от породените в съответните райони неблагоприятни условия, свързани с прилагането на Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО и Директива 2000/60/ЕО.
- (242) При необходимост те могат да покриват и трансакционни разходи на стойност до 20 % от разходите, посочени в точка (241)..
- (243) Когато трансакционните разходи са изчислени на базата на средните разходи и/или средните по размер земеделски стопанства, държавите членки трябва да докажат, че по-специално големите предприятия не са свръхкомпенсирани. За целите на изчисляването на компенсациите държавите членки трябва да вземат предвид дали въпросните трансакционни разходи са извършени на предприятие или на хектар.
- (244) Помощ във връзка Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО може да се предоставя само по отношение на неблагоприятните аспекти, произтичащи от изискванията, които надхвърлят съответните стандарти за ДЗЕС, определени в дял III, глава 1, раздел 2 от Регламент XXX [РСП], както и условията, установени за поддържането на земеделските площи, в съответствие с член 4, параграф 1, точка а) от Регламент XXX [РСП].

- (245) Помощ във връзка с Директива 2000/60/ЕО може да се предоставя само по отношение на неблагоприятните аспекти, произтичащи от изискванията, които надхвърлят:
- а) съответните законоустановени изисквания за управление (с изключение на ЗИУ 1, посочено в приложение III към Регламент XXX [РСП]) и стандартите за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент XXX [РСП]; както и
 - б) условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 1, точка а) от Регламент XXX [РСП].
- (246) Изискванията по точки (244) и (245) трябва да са установени и описани в уведомлението до Комисията.
- (247) Следните области отговарят на условията за помощ:
- а) Земеделските площи в мрежа „Натура 2000“, определени съгласно Директива 92/43/ЕЕО и Директива 2009/147/ЕО;
 - б) други определени защитени природни зони с екологични ограничения по отношение на селскостопанската дейност, които допринасят за прилагане на член 10 от Директива 92/43/ЕО; тези зони не трябва да надхвърлят 5 % от определените защитени зони по „Натура 2000“, които попадат в териториалния обхват на съответния стратегически план по ОСП;
 - в) земеделски площи, включени в планове за управление на речните басейни съгласно Директива 2000/60/ЕО.

Интензитет на помощта

- (248) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- (249) Помощта трябва да се изплаща веднъж годишно на хектар.

1.1.7. Помощ за райони с природни или други специфични ограничения

- (250) Комисията ще разглежда помощта за планински райони и други райони с природни или други специфични ограничения като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (251) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (252) Помощ може да бъде предоставена на предприятия, които са активни земеделски стопани и се ангажират да продължат да упражняват своята селскостопанска дейност в райони, определени съгласно член 32 от Регламент (ЕС) № 1305/2013. Държавите членки могат да извършат процедура на прецизиране в съответствие с условията, предвидени в член 32, параграф 3, трета алинея от Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Допустими разходи

- (253) Помощта покрива отчасти или изцяло компенсирането на допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от природни или други специфични ограничения за производство на селскостопански продукти в съответния район. Държавите членки трябва да докажат въпросните ограничения и да представят доказателства, че размерът на компенсацията,

която трябва да се изплати, не надхвърля допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от тези ограничения.

(254) Допълнителните разходи и пропуснатите доходи трябва да се изчисляват във връзка с природните или другите специфични за района ограничения в сравнение с райони, в които няма природни или други специфични за района ограничения.

(255) Помощта се предоставя ежегодно на хектар земеделска площ.

Интензитет на помощта

(256) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

1.1.8. Помощ за биологично земеделие

(257) Комисията ще разглежда помощта за биологично земеделие като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

(258) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.

(259) Помощ може да се предоставя на предприятия или групи предприятия, които се ангажират доброволно да преминат към или да запазят практиките и методите на биологично земеделие съгласно определеното в Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета⁶⁰.

(260) Помощ се предоставя само за ангажименти, които надхвърлят следните стандарти и изисквания, които трябва да бъдат набелязани и описани в уведомлението за държавна помощ до Комисията:

- а) съответните законоустановени изисквания за управление и стандарти за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент XXX [РСП];
- б) съответните минимални изисквания за използване на торове и на продукти за растителна защита, хуманно отношение към животните и съответните други задължителни изисквания, установени в националното право и в правото на Съюза;
- в) условията, установени за поддържането на земеделските площи в съответствие с член 4, параграф 1, точка а) от Регламент XXX [РСП];

(261) За ангажиментите, посочени в точка (260), буква б), когато в националното право бъдат наложени нови изисквания, надхвърлящи съответните минимални изисквания, установени в правото на Съюза, помощ може да бъде предоставена за ангажименти, допринасящи за съобразяването с тези изисквания, за не повече от 24 месеца от датата, на която изискванията станат задължителни за стопанството.

(262) Държавите членки гарантират, че помощта, предоставена в съответствие с настоящия раздел, е съобразена с подпомагането, предоставено съгласно член 28 от Регламент XXX [РСП].

(263) Ангажиментите следва да се спазват за първоначален период от пет до седем години. Държавите членки могат обаче да определят по-дълъг

⁶⁰ Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 г. относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91 (ОВ L 189, 20.7.2007 г., стр. 1).

период, включително чрез предвиждане на едногодишно удължаване след изтичане на първоначалния период, с оглед постигането или запазването на търсените ползи за околната среда. При предоставяне на помощ за преминаване към биологично земеделие държавите членки могат да определят по-кратък период от най-малко една година. По отношение на нови ангажименти относно поддръжката, поети непосредствено след тези от първоначалния период, държавите членки могат да определят по-кратък период от най-малко една година.

- (264) Държавите членки трябва да гарантират, че предприятията, извършващи операции по тази мярка, имат достъп до съответните знания и информация, необходими за изпълнението на тези операции, и че се предоставя подходящо обучение за лицата, които имат нужда от него, както и достъп до експертен опит с цел да се подпомагат земеделските стопани, които поемат ангажимента да променят своите производствени системи.

Допустими разходи

- (265) Помощта покрива обезщетение на бенефициери за част от или за всички допълнителни разходи и загуба на доходи в резултат от поетите ангажименти. Помощта трябва да се предоставя ежегодно. В надлежно обосновани случаи държавите членки могат да предоставят помощ под формата на еднократно плащане на единица.
- (266) При необходимост помощта може да покрива и трансакционни разходи на стойност до 20 % от изплатената премия за поети ангажименти. Когато ангажиментите се поемат от групи предприятия, максималното равнище е 30 %. Тази помощ се предоставя ежегодно.
- (267) Ако обаче държава членка желае да компенсира трансакционни разходи, предизвикани от поемането на ангажименти за органично земеделие, тя трябва да представи убедителни доказателства за такива разходи, например чрез представяне на сравнение с разходите на предприятия, които не са поели подобни ангажименти. Следователно Комисията няма да разрешава държавни помощи за трансакционни разходи за продължаване на вече поети в миналото ангажименти в областта на органичното земеделие, освен ако държавата членка не докаже, че такива разходи продължават да възникват или че са поети нови трансакционни разходи.
- (268) Когато трансакционните разходи са изчислени на базата на средните разходи и/или средните по размер земеделски стопанства, държавите членки следва да докажат по-специално, че големите предприятия не са свръхкомпенсирани. За целите на изчисляването на компенсациите държавите членки следва да вземат предвид дали въпросните трансакционни разходи са извършени на земеделско стопанство или на хектар.
- (269) Помощ не може да бъде отпусната по настоящия раздел за ангажименти по мярката за агроекология и дейности, свързани с климата, или за разходи по раздела относно помощта за насърчаване участието на производители на селскостопански продукти в системи за качество.
- (270) Помощ за инвестиции в първичното производство, преработка и търговия с биологични продукти се предоставя съгласно разпоредбите на раздели 1.1.1.1 и 1.1.1.2 относно помощта за инвестиции.

Интензитет на помощта

- (271) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- (272) Помощта трябва да се изплаща на хектар. В надлежно обосновани случаи помощта може да се предоставя като еднократна сума.

1.1.9. Помощ за участието на производители на селскостопански продукти в схеми за качество

- (273) Комисията ще разглежда помощта за участие на производители на селскостопански продукти и на групи производители в схеми за качество като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел:
- (274) Настоящият раздел се отнася единствено за производителите на селскостопански продукти.

Допустими разходи

- (275) Помощта обхваща следните допустими разходи във връзка със схеми за качество, както е посочено в точка (277):
 - а) разходите за участие в схеми за качество, по-специално разходите, възникнали от присъединяването към подпомагана схема за качество, и годишната вноска за участие в такава схема за качество, включително, когато е необходимо, разходите за проверки, които се изискват за удостоверяване спазването на спецификациите на схемата за качество;
 - б) разходите за задължителни контролни мерки по отношение на схемите за качество, предприети съгласно законодателството на Съюза или националното законодателство от компетентните органи или от тяхно име;
 - в) разходите за дейности, свързани с проучването на пазара, разработването и проектирането на продукти и за изготвяне на заявления за признаване на схеми за качество.
- (276) Помощта, посочена в точка (275), букви а) и б), не трябва да се предоставя за разходите за проверки, предприети от самите бенефициери, или когато законодателството на Съюза предвижда разходите по контрол да се поемат от производители на селскостопански продукти и от група производители, без да се конкретизира действителният размер на разходите.
- (277) Схемите за качество, описани в точка (275), буква а), трябва да бъдат следните:
 - а) схеми за качество на Съюза;
 - б) схеми за качество, включително схеми за сертифициране на земеделски стопанства, за селскостопански продукти, които държавите членки признават като отговарящи на следните критерии:
 - i) спецификата на крайния продукт, произведен по такива схеми за качество, трябва да произтича от ясни задължения, с които се гарантира едно от изброените по-долу:
 - специфични характеристики на продукта;
 - специфични селскостопански или производствени методи;
 - определено качество на готовия продукт, което значително надхвърля пазарните стокови стандарти по отношение на общественото здраве, здравето на животните или растенията,

хуманното отношение към животните или опазването на околната среда;

- ii) схемата за качество трябва да е отворена за всички производители;
 - iii) схемата за качество трябва да включва задължителни спецификации за крайния продукт, като спазването на тези спецификации трябва да се удостоверява от публични органи или от независим орган за инспекции;
 - iv) схемата за качество трябва да е прозрачна и да гарантира пълна проследимост на селскостопанските продукти;
 - в) схеми за доброволно сертифициране на селскостопански продукти, които засегнатите държави членки признават като отговарящи на изискванията, посочени в Съобщението на Комисията „Насоки за най-добри практики на ЕС за схемите за доброволно сертифициране на селскостопански продукти и храни“⁶¹.
- (278) Помощта трябва да бъде достъпна за всички отговарящи на критериите за подпомагане предприятия в съответната област, въз основа на обективно определени условия.
- (279) Помощта посочена в точка (275), букви б) и в), трябва да се предоставя под формата на субсидирани услуги и да се изплаща на органа, отговорен за мерките за контрол, на субекта, осигуряващ научни изследвания, или на този, който осигурява консултации.

Интензитет на помощта

- (280) Помощта, посочена в точка (275), буква а) трябва да се предоставя за период от не повече от седем години, трябва да се изплаща ежегодно и трябва да е ограничена до 100 % от допустимите разходи.
- (281) Помощта по точка (275), букви б) и в) може да достигне до 100 % от реално извършените разходи.

1.1.10. Помощ за предоставяне на техническа помощ в сектора на селското стопанство

- (282) Настоящият раздел обхваща помощта за предоставяне на техническа помощ в сектора на селското стопанство, с изключение на помощта за услуги по заместване в стопанствата, която може да се предоставя само на предприятия с дейност в първичното производство на селскостопански продукти.
- (283) Техническа помощ могат да предоставят групи производители или други организации, независимо от техния размер.
- (284) Помощта трябва да бъде достъпна за всички, отговарящи на критериите за подпомагане в съответната област, въз основа на обективно определени условия. Ако техническата помощ се предоставя от групи производители или организации, членството в тези групи или организации не трябва да е условие за достъп до услугата. Участието на нечленуващи лица в административните разходи на съответната група или организация трябва да бъде ограничено до разходите за предоставяне на услугата.

⁶¹ ОВ С 341, 16.12.2010 г., стр. 5.

1.1.10.1. Помощ за обмен на знания и информационни дейности

- (285) Комисията ще разглежда помощта за обмен на знания и за информационни дейности като съвместима с вътрешния пазар по член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите условия за техническата помощ, посочени в точки (282) — (284), и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (286) Държавите членки трябва да гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно настоящия раздел, са в съответствие с описанието на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), предвидена в стратегическите планове по ОСП.
- (287) Помощта обхваща дейности за професионално обучение и придобиване на умения, включително курсове за обучение, семинари и индивидуално обучение, демонстрационни дейности и информационни дейности.
- (288) Помощта може да обхваща и краткосрочен обмен на опит в управлението на стопанства и посещения на стопанства.

Допустими разходи

- (289) Помощта обхваща следните допустими разходи:
 - а) разходите за организиране на професионално обучение, дейности за придобиване на умения, демонстрационни дейности или информационни дейности;
 - б) разходите за път, настаняване и дневни командировъчни на участниците;
 - в) разходите за осигуряване на услуги за заместване по време на отсъствието на участниците;
 - г) в случай на демонстрационни проекти следните инвестиционни разходи също са допустими:
 - i) разходите за изграждането, придобиването, включително на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество, като земята е допустима само в размер, ненадхвърлящ 10 % от общите допустими разходи за съответната операция; същевременно при изключителни и добре обосновани случаи може да се разреши по-висок процент за операции, свързани с опазването на околната среда и на почвите, богати на въглерод;
 - ii) разходите за закупуването или покупката на лизинг на машини и оборудване до пазарната стойност на актива;
 - iii) общи разходи, свързани с разходите, посочени в подточки i) и ii), като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, такси за консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за осъществимост; проучванията за осъществимост остават допустими разходи, дори когато въз основа на резултатите от тях не са извършени разходи по подточки i) и ii);
 - iv) такси за придобиване, разработване или права на ползване на компютърен софтуер, решения въз основа на изчисления в облак и подобни решения и придобиването на патенти, лицензи, авторски права и търговски марки;
 - v) когато това е надлежно обосновано, помощ за демонстрационни проекти в малък мащаб може да се предоставя за допълнителни разходи и пропуснати доходи, свързани с демонстрационния проект.

- (290) Разходите по точка (289), буква г), подточки i)–iv) са допустими, доколкото се използват за демонстрационния проект и докато трае този демонстрационен проект. Само разходите за амортизация, докато трае демонстрационният проект, изчислени въз основа на общоприетите счетоводни принципи, се разглеждат като допустими.
- (291) Органите, предоставящи услуги по обмен на знания и информационни услуги, трябва да разполагат с необходимия капацитет под формата на квалификации на персонала и редовно обучение за изпълнение на тези задачи.
- (292) Помощта, посочена в точка (289), букви а) и в) и буква г), подточки i)–iv), трябва да се предоставя под формата на субсидирани услуги. Помощ за разходите за осигуряване на услуги по заместване, посочени в точка (289), буква в), може като алтернатива да се изплаща директно на доставчика на услуги по заместване. Помощта, посочена в точка (289), буква г), подточка v), трябва да се изплаща директно на бенефициерите. Помощта за демонстрационни проекти в малък мащаб съгласно точка (289), буква г), подточки i)–iv) може да се изплаща директно на бенефициерите.

Интензитет на помощта

- (293) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- (294) В случая на допустимите разходи, посочени в точка (289), буква г), максималният размер на помощта трябва да е ограничен до [100 000 евро] за период от 3 данъчни години.

1.1.10.2. Помощ за консултантски услуги

- (295) Комисията ще разглежда помощта за предоставяне на консултантски услуги като съвместима с вътрешния пазар по член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите условия за техническа помощ и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (296) Държавите членки трябва да гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно настоящия раздел, са в съответствие с описанието на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), предвидена в стратегическите планове по ОСП.
- (297) Консултацията трябва да е свързана най-малко с една от специфичните цели в съответствие с член 6 от Регламент XXX [РСП] и да обхваща най-малко един от следните елементи:
 - а) задължения, произтичащи от законоустановени изисквания за управление и стандарти за добри земеделски и екологични условия, установени съгласно дял III, глава I, раздел 2 от Регламент XXX [РСП];
 - б) където е приложимо, селскостопанските практики, благоприятни за климата и за околната среда, посочени в член 28 от Регламент (ЕС) № XXX [РСП], и поддържането на земеделските площи съгласно член 4, параграф 1, буква а) от Регламент № XXX [РСП];
 - в) изискванията, установени от държавите членки за прилагането на Директива 2000/60/ЕО, Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО,

Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶², Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета⁶³, Регламент (ЕС) 2016/2031, Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета⁶⁴, член 55 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁶⁵ и Директива 2009/128/ЕО;

- г) земеделските практики, които възпрепятстват развитието на антимикробна резистентност, както е посочено в съобщението „Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност“⁶⁶;
 - д) предотвратяване и управление на риска;
 - е) подкрепа на иновациите;
 - ж) цифровите технологии в селското стопанство, както е посочено в член 102, буква б) от Регламент № XXX [РСП];
 - з) устойчивото управление на хранителните вещества, включително употреба най-късно от 2024 г. на инструмента за устойчивост на земеделските стопанства за хранителните вещества, посочен в член 13, параграф 4 от Регламент № XXX [РСП];
 - и) условията на заетост и задълженията на работодателите, както и здравословните и безопасни условия на труд и социалните грижи в земеделските общности.
- (298) Помощта трябва да се предоставя под формата на субсидирани услуги.
- (299) Субектите, избрани да предоставят консултантската услуга, трябва да разполагат с подходящи ресурси от редовно обучаван и квалифициран персонал и консултантски опит и надеждност по отношение на сферите, в които дават консултации.
- (300) Държавите членки трябва да гарантират, че даваните съвети са безпристрастни и че доставчиците на консултантски услуги не са в конфликт на интереси.
- (301) В случаите, когато това е обосновано и уместно, част от консултациите могат да се предоставят на групи, като същевременно се отчита положението на всеки отделен потребител на консултантските услуги.

Размер на помощта

- (302) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи, при условие че за всеки тригодишен период помощта не надвишава следните суми:

⁶² Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (ОВ L 152, 11.6.2008 г., стр. 1).

⁶³ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

⁶⁴ Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1).

⁶⁵ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

⁶⁶ „Европейски план за действие „Едно здраве“ срещу антимикробната резистентност (AMR)“ (COM(2017) 339 final).

- а) 25 000 евро на предприятие, осъществяващо дейност в първичното селскостопанско производство;
- б) 200 000 евро на предприятие, осъществяващо дейност в преработката на селскостопански продукти и търговията с тях.

1.1.10.3. Помощ за услуги по заместване в стопанството

(303) Комисията ще разглежда помощта за услуги по заместване в стопанството като съвместима с вътрешния пазар по член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите условия за техническа помощ и с условията, посочени в настоящия раздел.

(304) Помощта трябва да се предоставя под формата на субсидирани услуги.

Допустими разходи

(305) Помощта покрива реалните разходи по заместване на земеделски стопанин, физическо лице, което е член на земеделско домакинство, или на селскостопански работник по време на тяхното отсъствие от работа поради болест, включително заболяване на тяхно дете, празници, включително отпуск по майчинство и родителски отпуск, задължителна военна служба или в случай на смърт.

(306) Общата продължителност на заместването следва да е ограничена до три месеца годишно на бенефициер, с изключение на заместването поради отпуск по майчинство и родителски отпуск и на заместването поради задължителна военна служба. При отпуск по майчинство и родителски отпуск продължителността на заместването е ограничена до шест месеца във всеки от тези случаи. В надлежно обосновани случаи обаче Комисията може да разреши удължаване на тримесечния и шестмесечния период. По отношение на задължителна военна служба продължителността на заместването е ограничена до времетраенето на службата.

Интензитет на помощта

(307) Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

1.1.11. Помощ за сътрудничество в сектора на селското стопанство

(308) Комисията ще разглежда помощта за сътрудничество в сектора на селското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

(309) Настоящият раздел се отнася за целия сектор на селското стопанство съгласно определението в точка (32)9.

(310) Помощ може да се предоставя само за насърчаване на сътрудничество, което допринася за постигането на една или повече от целите, посочени в член 6 от Регламент XXX [РСП].

(311) Помощ следва да се предоставя за насърчаване на форми на сътрудничество, което включва най-малко двама участници, независимо дали осъществяват дейност в сектора на селското стопанство, но при условие че сътрудничеството се отразява положително само на сектора на селското стопанство, и по-специално за:

- а) подходи за сътрудничество между различни предприятия в сектора на селското стопанство, по хранителната верига (само ако в резултат от обработката е получен селскостопански продукт) и други участници с

дейност в сектора на селското стопанство, които допринасят за постигане на целите и приоритетите на политиката за развитие на селските райони, включително организациите на производители, кооперативите и междубраншовите организации;

- б) създаване на клъстери и мрежи;
 - в) наследяване на земеделско стопанство, по-специално при приемственост между поколенията на равнището на стопанството (помощта може да се предостави само на земеделски стопани, навършили пенсионна възраст или които ще навършат тази възраст до края на операцията, както е определено от съответната държавата членка съгласно нейното национално законодателство).
- (312) Помощта ще се предоставя за сътрудничество, свързано по-специално със следните дейности:
- а) пилотни проекти;
 - б) разработването на нови продукти, практики, процеси и технологии в секторите на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, само доколкото става дума за селскостопански продукти;
 - в) сътрудничество между малки икономически оператори в сектора на селското стопанство за организиране на съвместни работни процеси и за споделяне на оборудване и ресурси;
 - г) хоризонтално и вертикално сътрудничество сред участниците във веригата на доставки за изграждането и развитието на къси вериги на доставки и местни пазари;
 - д) дейности на местно равнище за популяризиране, свързани с развитието на къси вериги на доставки и местни пазари;
 - е) предприемане на съвместни действия с оглед смекчаване на последиците от и адаптиране към изменението на климата;
 - ж) съвместни подходи към екологични проекти и провеждани практики за опазване на околната среда, включително ефективно управление на водите, използването на енергия от възобновяеми източници⁶⁷ и опазването на земеделския ландшафт;
 - з) хоризонтално и вертикално сътрудничество между участниците във веригата на доставки за устойчиво производство на биомаса за приложение при производството на храни, ако резултатът е селскостопански продукт или производство на енергия за собствено потребление;
 - и) изпълнение, по-специално от групи от публични и частни партньори, различни от определените в член 31, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 2021/1060, на стратегии за местно развитие, различни от определените в член 32 от Регламент (ЕС) № 2021/1060;
- (313) Помощ може да се предоставя само за нови форми на сътрудничество, включително и за съществуващи при започване на нова дейност.

⁶⁷ Прилага се за сътрудничество, свързано с производството на енергия от възобновяеми източници или на биогорива в стопанства, стига да са спазени условията, посочени в част II, раздел 1.1.1.1.

- (314) Помощта за създаване и развитие на къси вериги на доставки, както е посочено в точка (312), букви г) и д), трябва да обхваща само вериги за доставки с не повече от един посредник между земеделските производители и потребителите.
- (315) Помощта съгласно този раздел трябва да е в съответствие с членове 206—210а от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (316) Предстоящи за изпълнение операции, които се състоят в инвестиции, трябва да отговарят на относимите правила и изисквания, посочени в съответния раздел за инвестиционната помощ.

Допустими разходи

- (317) Помощта покрива следните допустими разходи, доколкото те се отнасят до селскостопански дейности:
 - а) разходи за проучвания в съответния район, за проучвания за техническа осъществимост и за съставяне на финансово-икономически план или на стратегия за местно развитие, различна от стратегията, посочена в член 32 от Регламент (ЕС) № 2021/1060;
 - б) текущите разходи за сътрудничество, като например заплата на „координатор“;
 - в) разходите за предстоящи за изпълнение операции;
 - г) разходи за дейности за популяризиране.
- (318) Помощта трябва да е ограничена до период от максимум седем години. В надлежно обосновани случаи помощта може да се предоставя за по-дълъг период от време по отношение на дейностите, посочени в точка (312), подточка i), и колективните действия в областта на околната среда и климата и за постигане на специфичните цели, свързани с опазването на околната среда и във връзка с климата, установени в член 6, параграф 1, точки г), д) и е) от Регламент XXX [РСП].

Интензитет на помощта

- (319) Помощта може да достигне до 100 % от допустимите разходи.
- (320) В случая на операциите, посочени в точка (316), буква в), които се състоят в инвестиции, помощта трябва да е ограничена до максималния интензитет на помощта за инвестиционна помощ, както е посочено в съответния раздел за инвестиционната помощ.

1.2. Управление на рискове и кризи

- (321) Държавната помощ може да бъде подходящо средство за подпомагане за определени видове рискове в сектора на селското стопанство, тъй като селскостопанската дейност като цяло е особено изложена на рискове и кризи. Съществуват обаче разлики между предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство и тези с дейност в преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, които по принцип разполагат с по-добри възможности да се подсиgurяват срещу рискове. Следователно някои категории помощи в настоящия раздел са на разположение единствено за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (322) При предоставянето на държавна помощ за дейности, изложени на рискове и кризи, Комисията отчита нуждата да се избегне несъразмерното нарушаване на конкуренцията, като изисква минимално участие на производителите в покриването на загубите или на разходите по такива

мерки за помощ, или на други подходящи мерки, които следва да бъдат предприети, за да се смекчи рискът от нарушаване на конкуренцията и да се гарантира, че държавната помощ е съразмерна на претърпените загуби. В оценката си Комисията ще има предвид необходимостта бенефициерът да предвиди подходящи превантивни мерки за свеждане до минимум на общата сума на предоставената помощ.

1.2.1. Помощи за компенсиране на щети върху производството на селскостопански продукти и за предотвратяване на щети

1.2.1.1. Помощи за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития

- (323) Комисията ще разглежда помощта за компенсиране на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 2, буква б) от Договора, ако е съобразена с условията, посочени в настоящия раздел.
- (324) Настоящият раздел се отнася за селскостопанския сектор съгласно определението в точка (32)2.
- (325) Комисията последователно поддържа становището, че понятията „природно бедствие“ и „извънредно събитие“, посочени в член 107, параграф 2, буква б) от Договора, трябва да бъдат тълкувани стриктно, тъй като представляват изключение от общия принцип относно несъвместимостта на държавните помощи в рамките на общия пазар, постановен в член 107, параграф 1 от Договора. Това е потвърдено от Съда на Европейския съюз⁶⁸.
- (326) Досега Комисията е приемала, че земетресенията, лавините, свлачищата и наводненията могат да представляват природни бедствия. Освен това Комисията отчита инициативата за модернизиране на държавната помощ, която позволява групово освобождаване и при следните видове природни бедствия: смерчове, урагани, вулканични изригвания и естествено възникнали горски пожари. Извънредните събития, приемани в миналото от Комисията, включват война, вътрешни безредици или стачки, както и — с известни резерви и в зависимост от тяхната степен — големи ядрени или промишлени катастрофи и пожари, които причиняват големи загуби⁶⁹. Комисията ще продължи да оценява предложенията за предоставяне на държавна помощ съгласно член 107, параграф 2, буква б) от Договора за всеки отделен случай с оглед на предишната си практика в тази област.
- (327) Помощта, отпусната съгласно настоящия раздел, е обвързана със следните условия:
 - а) компетентният орган на държавата членка официално е признал характера на събитието като природно бедствие или извънредно събитие;

⁶⁸ Решение от 11 ноември 2004 г., *Испания/Комисия*, C-73/03, EU:C:2004:711, т. 37; решение на Съда от 23 февруари 2006 г., *Giuseppe Atzeni и др.*, съединени дела C-346/03 и C-529/03, т. 79.

⁶⁹ Комисията не прие, че пожар в едно преработвателно предприятие с нормална търговска застраховка може да се разглежда като извънредно събитие. Като правило Комисията не приема огнищата на болести по животните или нашествията на вредители по растенията като природни бедствия или извънредни събития. В един случай обаче тя е признала, че значителното разпространение на една болест по животните, без известен досега прецедент, е представлявало извънредно събитие.

- както и
- б) налице е пряка причинно-следствена връзка между природното бедствие или извънредното събитие и щетите, понесени от предприятието.
- (328) Когато е целесъобразно, държавите членки могат предварително да определят критерии, въз основа на които официалното признаване по точка (327), буква а) се смята за направено.
- (329) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители, нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.
- (330) Схемата за помощ трябва да е създадена до три години след датата на настъпване на събитието, а помощта се изплаща до четири години, считано от тази дата. По отношение на конкретно природно бедствие или извънредно събитие Комисията ще разрешава помощ, за която е подадено отделно уведомление и която представлява изключение от това правило, в надлежно обосновани случаи, например поради характера и/или мащаба на събитието или забавеното или продължаващо въздействие на щетите.
- (331) С цел да се подпомогне бързото управление на кризите Комисията ще разрешава предварителни рамкови схеми за помощ, за да се компенсират щетите от земетресения, лавини, свличания на земни маси и наводнения, както и тези от урагани, смерчове, вулканични изригвания и природни пожари, при условие че са ясно определени критериите за предоставяне на помощи в такива случаи⁷⁰. В случай на предварителни схеми държавите членки трябва да спазват задължението за докладване по точка (626).
- (332) Помощ, предоставена за компенсиране на щети, причинени от други видове природни бедствия, които не са посочени в точка (326), и за щети, причинени от извънредни събития, трябва да бъде предмет на индивидуално уведомление до Комисията.

Допустими разходи

- (333) Допустими разходи са размерът на щетите, възникнали като пряко следствие на природно бедствие или извънредно събитие, съгласно оценката на публичен орган или на независим експерт, признат от предоставящия орган или от застрахователно предприятие.
- (334) Щетите могат да включват следното:
- а) материални щети на активи, като сгради, оборудване, машини, запаси и средства за производство;
 - б) загуба на доходи вследствие пълното или частично разрушаване на селскостопанската продукция и средствата за селскостопанско производство.
- (335) Щетата трябва да се изчислява на равнището на отделния бенефициер.
- (336) Изчисляването на материалните щети трябва да се основава на разходите за ремонт или на стопанската стойност на повредения актив преди бедствието или извънредното събитие. Те не могат да надхвърлят разходите за ремонт

⁷⁰ Решения на Комисията по дела за държавни помощи № 274b/2010, № 274a/2010, SA.33605, SA.33628, SA.36787.

или намалението на справедливата пазарна стойност, причинено от природното бедствие или от извънредното събитие, по-специално разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и непосредствено след природното бедствие или извънредното събитие.

(337) Загубата на доходи трябва да се изчислява, като се извади:

- а) резултатът от умножаването на произведеното количество селскостопански продукти през годината на природното бедствие или извънредното събитие, или през всяка следваща година, в която производството е било засегнато от пълното или частично унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена през въпросната година от
- б) резултата от умножаването на средногодишното количество селскостопански продукти, произведено през тригодишния период, предшестващ природното бедствие или извънредното събитие, или на средното количество за три години, въз основа на петгодишния период, предшестващ природното бедствие или извънредното събитие, с изключение на най-високата и най-ниската стойност, по средната продажна цена.

(338) Към тази сума могат да се прибавят други разходи на бенефициера вследствие природното бедствие или извънредното събитие и от нея трябва да се извадят разходите, които не са били извършени вследствие природното бедствие или извънредното събитие, но които бенефициерът е щял да извърши при нормални условия.

(339) За изчисляване на годишното селскостопанско производство на бенефициера може да се използват показатели, при условие че използваният метод на изчисление дава възможност да се определи реалната загуба на даден бенефициер през разглежданата година.

(340) Комисията ще приеме други методи за изчисляване на щетите, ако ги счете за представителни, ако тези методи не се основават на необичайно високи добиви и не водят до свръхкомпенсиране на който и да е бенефициер. Измерването на степента на причинената щета може да се приспособи спрямо конкретните характеристики на всеки тип продукт, като се използва едно от изброените по-долу:

- а) биологични показатели (количество на загубената биомаса) или еквивалентни показатели за загубен добив, установени на равнището на стопанствата, на местно, регионално или национално равнище;
- б) свързани с времето показатели (включително количество на валежите и температурата), установени на местно, регионално или национално равнище.

Интензитет на помощта

(341) Помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на щетите, включително плащанията по застрахователни полици, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

1.2.1.2. Помощ за компенсиране на щети, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие

(342) Комисията ще разглежда помощта за компенсиране на щети, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на

природно бедствие, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

- (343) Настоящият раздел се прилага за помощ за компенсиране на щети, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, съгласно определеното в точка (32)33. Той се прилага само за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (344) Помощта, отпусната съгласно настоящия раздел, е обвързана със следни две условия:
- а) компетентният орган на съответната държава членка официално е признал характера на събитието като неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие;
 - б) налице е пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, и щетите, понесени от предприятието.
- (345) Когато е целесъобразно, държавите членки могат предварително да определят критерии, въз основа на които официалното признаване по точка (344), буква а) се смята за направено.
- (346) В случай на предварителни схеми държавите членки трябва да спазват задължението за докладване, установено в точка (626)..
- (347) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители, нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.
- (348) Схемите за помощ трябва да са създадени до три години след датата на настъпване на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие. Помощта трябва да се изплаща в срок до четири години от посочената дата.

Допустими разходи

- (349) Допустими са разходите за щети, възникнали като пряко следствие на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, съгласно оценката на публичен орган или на независим експерт, признат от предоставящия орган или от застрахователно предприятие.
- (350) Щетите включват следното:
- а) материални щети на активи, като селскостопански сгради, оборудване и машини, запаси и средства за производство;
 - б) загуба на доходи вследствие пълното или частично разрушаване на селскостопанската продукция и на средствата за производство.
- (351) Изчисляването на щетите, понесени вследствие на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, трябва да се извършва на равнището на отделния бенефициер.
- (352) Материалните щети на активи, причинени от неблагоприятно климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, трябва да

се изчисляват въз основа на разходите за ремонт или на стопанската стойност на повреденото имущество до неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие. Те не трябва да надхвърлят причинените от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, разходи за ремонт или намаление в нормалната пазарна цена, т.е. разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и веднага след неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие.

- (353) Когато загубата на доходи на бенефициера, посочена в точка (350), буква б), се изчислява спрямо обема на реколтата или броя на животните, трябва да се вземат предвид само материалните щети, свързани със съответната реколта или въпросните животни.
- (354) Загубата на доход трябва да се изчислява или спрямо годишното производство на стопанството, или спрямо обема на реколтата или броя на животните, като се извади:
- а) резултатът от умножаването на произведеното количество селскостопански продукти през годината на неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, или през всяка следваща година, в която производството е било засегнато от пълното или частично унищожаване на средствата за производство, по средната продажна цена през въпросната година от
 - б) резултата от умножаването на средногодишното количество селскостопански продукти, произведено през тригодишния период, предшестващ неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, или на средното количество за три години, въз основа на петгодишния период, предшестващ неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, с изключение на най-високата и най-ниската стойност, по средната продажна цена.
- (355) Тази сума може да бъде увеличена с други разходи, извършени от бенефициера в резултат от неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие. Тази сума трябва да се намали с всички разходи, които не са извършени поради неблагоприятното климатично събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, но които бенефициерът е щял да извърши при нормални условия.
- (356) За изчисляване на годишното селскостопанско производство на бенефициера може да се използват показатели, при условие че използваният метод на изчисление дава възможност да се определи реалната загуба на даден бенефициер през разглежданата година.
- (357) Комисията ще приеме други методи за изчисляване на щетите, ако ги счете за представителни, ако тези методи не се основават на необичайно високи добиви и не водят до свръхкомпенсиране на който и да е бенефициер. Измерването на степента на причинената щета може да се приспособи спрямо конкретните характеристики на всеки тип продукт, като се използва едно от изброените по-долу:

- а) биологични показатели (количество на загубената биомаса) или еквивалентни показатели за загубен добив, установени на равнището на стопанствата, на местно, регионално или национално равнище;
- б) свързани с времето показатели (включително количество на валежите и температурата), установени на местно, регионално или национално равнище.

Интензитет на помощта

- (358) Помощта и всички други получени плащания за компенсиране на щетите, включително плащания по други национални или съюзни мерки или застрахователни полици, за щетите, за които се предоставя помощта, трябва да са ограничени до 80 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 90 % в районите с природни или други специфични ограничения.
- (359) Размерът на помощта, предоставяна по настоящия раздел, трябва да се намалява с 50 %, ако се предоставя на бенефициери, които не са сключили застраховка или не са внасяли финансови вноски във взаимоспомагателни фондове, акредитирани в държавата членка, покриващи минимум 50 % от тяхното средногодишно производство или свързаните с производството им доходи и статистически най-честите климатични рискове в съответната държава членка или регион, за които се осигурява застрахователно покритие. Намалението няма да се прилага само ако държава членка може да докаже по убедителен начин, че въпреки всички положени разумни усилия към момента на настъпване на щетата не е била налична застраховка на приемлива цена, покриваща статистически най-честите климатични рискове в съответната държава членка или съответния регион.

1.2.1.3. Помощ за разходи по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, и помощ за компенсиране на щети, причинени от болести по животните, вредители по растенията и инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка

- (360) Комисията ще разглежда помощта за разходите по предотвратяване, контрол и ликвидиране на болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, и помощта за компенсиране на щетите, причинени от тези болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (361) Настоящият раздел се прилага за помощта, предоставяна на предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (362) Помощ може да се изплаща единствено когато е изпълнено всяко едно от следните условия:
 - а) във връзка с болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, и инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, за които съществуват

разпоредби на Съюза или национални разпоредби, независимо дали са установени със закон, подзаконов акт или административно действие;

б) като част от едно от следните:

- i) публична програма на равнището на Съюза или на национално или регионално равнище за предотвратяване, надзор или ликвидиране на съответната болест по животните или съответния вредител по растенията;
- ii) спешни мерки, наложени от компетентния публичен орган;
- iii) мерки за ликвидиране или спиране на разпространението на вредители по растенията, прилагани в съответствие с член 28, параграф 1 и параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/2031;

iv) мерки за ликвидиране или спиране на разпространението на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза или държавата членка, прилагани в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014.

- (363) Програмите и мерките, посочени в точка (362), буква б), трябва да съдържат описание на съответните мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране.
- (364) Помощта не трябва да е свързана с мерки, за които в законодателството на Съюза е предвидено, че разходите по тези мерки са за сметка на бенефициера, освен ако разходите за такива мерки за помощ изцяло се покриват от задължителни такси, наложени върху бенефициерите.
- (365) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители, нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.
- (366) Не може да се предоставя индивидуална помощ, ако се установи, че болестта или нашествието на вредители по растенията или нашествието на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза или държавата членка, са причинени умишлено или поради небрежност от страна на бенефициера.
- (367) По отношение на болестите по животните помощта може да се предоставя само за болести по животните, посочени в списъка с болести по животните в член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета⁷¹, в списъка със зоонозите, установен в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета⁷², и в списъка с болести по животните, посочени в Здравния кодекс за сухоземните животни на Световната организация по здравеопазване на животните.

⁷¹ Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ L 084, 31.3.2016 г., стр. 1), изменен с Делегиран регламент (ЕС) 2018/1629 на Комисията за изменение на списъка с болести, установен в приложение II към Регламент (ЕС) 2016/429 (ОВ L 272, 31.10.2018 г., стр. 11).

⁷² Регламент (ЕС) 2021/690 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (програма „Единен пазар“) и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 1—47).

- (368) По отношение на нововъзникващи болести, които отговарят на критериите, предвидени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/429, може да се предоставя помощ при всички от следните условия:
- а) болестта по животните е причинила на земеделските стопани щети, превишаващи прага от най-малко 30 % от средногодишната продукция или доход на земеделския стопанин за предшестващия тригодишен период или от усреднения размер на база три години от предшестващите петгодишни периоди, като се изключват годините с най-високия и най-ниския показател,
 - б) бенефициерите са сключили застраховка или са внасяли финансови вноски във взаимоспомагателни фондове, акредитирани в държавата членка, покриващи минимум 50 % от тяхното средногодишно производство или свързаните с производството им доходи и статистически най-честите болести по животните в съответната държава членка или регион, за които се осигурява застрахователно покритие.
- (369) Схемите за помощ трябва да се въвеждат в срок от три години от датата на възникване на разхода или щетата вследствие на болестта по животните, вредителите по растенията или нашествието на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза или държавата членка. Помощта трябва да се изплати до четири години след въпросната дата. Тези условия не се отнасят за разходите по точка (371).
- (370) В случай на предварителни схеми държавите членки трябва да спазват задължението за докладване по точка (626).

Допустими разходи

- (371) В случай на мерки за предотвратяване помощта може да обхваща следните допустими разходи:
- а) разходите за мерки за биологична сигурност, включително за предотвратяване на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза и държавата членка
 - б) разходи за медицински прегледи;
 - в) разходи за анализи, включващи диагностика инвитро;
 - г) разходи за изследвания и други скринингови мерки, включващи изследвания за ТСЕ и СЕГ;
 - д) разходи за закупуване, съхранение, прилагане и разпространение на ваксини, лекарства, вещества за лечение на животни и продукти за растителна защита;
 - е) разходи за превантивно клане или умъртвяване на животни или унищожаване на животински продукти и на растения, почистването и дезинфекцията на стопанството и оборудването.
- (372) В случай на мерки за контрол и ликвидиране помощта може да обхваща следните допустими разходи за:
- а) разходи за изследвания и други скринингови мерки в случай на болести по животните, включващи изследвания за ТСЕ и СЕГ;
 - б) разходи за закупуване, съхранение, прилагане и разпространение на ваксини, лекарства, вещества за лечение на животни и продукти за растителна защита;

- в) разходи за клане или умъртвяване и унищожаване на животни и на свързани с тях животински продукти, на растения, включително на умрелите или унищожените вследствие ваксинации или други мерки, постановени от компетентни публични органи, и почистването и дезинфекцията на стопанството и оборудването;
 - г) разходи за закупуване, съхранение, прилагане и разпространение на продукти за растителна защита за справяне с растителен инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка;
 - д) разходи за закупуване, съхранение, базиране и разпространение на капани или друго оборудване за справяне с животински инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка.
- (373) Помощта по отношение на допустимите разходи по точки (374) и (375) трябва да се предоставя под формата на субсидирана услуга и трябва да се изплаща на доставчика на мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране с изключение на допустимите разходи по точка (371), буква г) и точка (372), буква б) и на допустимите разходи по точки (371), буква д) и (372), буква в) в случай на вредители по растенията и за почистването и дезинфекцията на стопанството и оборудването.
- (374) В случай на помощ за компенсиране на щети, причинени от болести по животните, вредители по растенията или инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, компенсацията трябва да се изчислява единствено спрямо:
- а) пазарната стойност на животните, които са били заклани или умъртвени, или са умрели, или на свързаните с тях продукти, или на растенията, които са били унищожени:
 - i) в резултат от болест по животните, вредител по растенията или инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка;
 - ii) като част от публична програма или мярка, посочена в точка (362), буква б);
 - б) загуба на доходи, свързана с изпълнение на карантинни задължения и с трудности по възстановяване на поголовието или презасаждане и задължителен сеитбооборот, наложени като част от публична програма или мярка, както е посочено в точка (362), буква б).
- (375) Тази сума трябва да се намали с:
- а) всички разходи, които бенефициерът не е извършил непосредствено поради болестта по животните, вредителя по растенията или нашествието на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или на инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, но които той иначе е щял да извърши;
 - б) всички приходи, получени от продажбата на продукти, свързани с животните, които са били заклани или умъртвени, или с растенията, които са били унищожени с цел предотвратяване или ликвидиране по нареждане на компетентните органи.
- (376) Пазарната стойност, посочена в точка (374), буква а), трябва да бъде изчислена спрямо стойността на животните, продуктите и растенията

непосредствено преди възникването или потвърждаването на подозрение за болест по животните или вредител по растенията или за нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или на инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка.

(377) Помощта, посочена в точка (374), трябва да е ограничена до разходите и щетите, причинени от болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или на инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка, за които компетентният орган е извършил едно от изброените по-долу:

- а) официално е признал огнище — в случай на болест по животните;
- б) официално е потвърдил тяхното наличие — в случай на вредители по растенията или инвазивен чужд вид, който засяга Съюза, или на инвазивен чужд вид, който засяга държавата членка.

(378) В изключителни и надлежно обосновани случаи, Комисията може да приеме разходите по необходимите мерки, различни от посочените в настоящия раздел.

Интензитет на помощта

(379) Помощта и всички други плащания, получени от бенефициера, включващи плащания по други национални мерки или мерки на Съюза, или застрахователни полици или взаимоспомагателни фондове за същите допустими разходи, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

1.2.1.4. Помощ за умрели животни

(380) Комисията ще разглежда помощта за умрели животни като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

(381) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.

Интензитет на помощта по отношение на допустимите разходи:

(382) По отношение на посочените по-долу изброени допустими разходи се прилагат следните интензитети на помощ:

- а) помощ с интензитет до 100 % от разходите по отстраняване на мъртви животни и до 75 % от разходите по унищожаване на такива мъртви животни; помощта за застрахователни премии, покриващи разходите по отстраняване и унищожаване на мъртви животни, може да се предоставя в съответствие с разпоредбите на част II, раздел 1.2.1.6;
- б) помощ с интензитет до 100 % за разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, ако помощта се финансира от такси или задължителни вноски, предназначени за финансиране унищожаването на такива мъртви животни, при условие че тези такси или вноски са ограничени само до месопроизводството и са наложени директно на този сектор;
- в) помощ с интензитет от 100 % за разходите за отстраняване и унищожаване на мъртви животни, когато въпросните мъртви животни задължително подлежат на изследвания за ТСЕ или в случай на възникване на огнище на болест, упоменато в точка (367).

- (383) Предоставянето на помощта трябва да е обвързано с наличието на последователна програма за наблюдение, която гарантира безопасното унищожаване на всички мъртви животни в засегнатата държава членка.
- (384) Помощта трябва да се предоставя под формата на субсидирани услуги, с изключение когато животновъдният селекционер, който е бенефициер на помощта, действа също така като доставчик на услуги.
- (385) За да се улесни администрирането на помощта, тя може да се изплаща на икономически оператори или органи, които отговарят на всяко едно от следните условия:
- а) те са активни надолу по веригата от предприятия с дейност в сектора на животновъдството;
 - б) те предоставят услуги по отстраняване и унищожаване на мъртви животни.
- (386) По отношение на мъртвите животни и отпадъците от кланици Комисията ще поддържа политиката си да не разрешава помощ за мъртви животни, предоставяна на оператори с дейност в преработката и търговията със селскостопански продукти, и помощ за покриване на разходите за депониране на отпадъци от кланици. Държавните помощи за инвестиции, свързани с депонирането на отпадъци от кланици, ще се преценяват съгласно правилата за инвестиционната помощ.

1.2.1.5. Помощ за компенсиране на щети, причинени от защитени животни

- (387) Щетите, нанесени на оборудване, инфраструктура, животни и растения, причинени от защитени животни, представляват все по-сериозен проблем. Доколко успешна ще е политиката на Съюза за опазване на околната среда, зависи отчасти от ефективното справяне с проблемите, свързани със защитените животни и интересите на земеделските стопани. В този смисъл и в съответствие с принципа на пропорционалност Комисията ще разглежда помощта за компенсиране на щети, причинени от защитени животни, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи за оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (388) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (389) Бенефициерите трябва да предоставят минимален собствен принос с оглед намаляване на риска от нарушаване на конкуренцията и за осигуряване на стимул за свеждане на риска до минимум. Това финансово участие е под формата на превантивни мерки — като обезопасяващи огради, където това е възможно, или овчарски кучета — които са пропорционални на риска от щети от защитени животни в съответния район. Ако не са възможни разумни превантивни мерки, съответната държава членка трябва да докаже тази невъзможност, за да бъде сметната помощта за съвместима.
- (390) Държавата членка трябва да установи пряка причинно-следствена връзка между понесената щета и поведението на защитените животни.
- (391) Помощта трябва да се изплаща пряко на съответното предприятие или на група или организация на производители, в която членува предприятието. Ако помощта се изплаща на група или организация на производители,

нейният размер не трябва да надвишава размера на помощта, на чиито критерии за отпускане отговаря въпросното предприятие.

- (392) Схемата за помощ трябва да е създадена до три години след датата на настъпване на щетата. Помощта трябва да се изплаща в срок до четири години от посочената дата.

Допустими разходи

- (393) Допустими са разходите за щети, възникнали като пряко следствие от събитието, причинило щетата, съгласно оценката на публичен орган или на независим експерт, признат от предоставящия орган или от застрахователно предприятие.

- (394) Щетите могат да включват следното:

- а) щети във вид на убити животни или унищожени растения: допустимите разходи са въз основа на пазарната стойност на убитото животно или на унищожените растения от защитени животни;
- б) непреки разходи: ветеринарни разходи за лечение на ранени животни и разходите за труд, свързани с търсенето на изчезнали животни, загуба на приходи поради по-нисък добив на продукция, свързан с нападения от защитени животни;
- в) материалните щети върху следните активи: селскостопанско оборудване, машини, селскостопански сгради и запаси; изчисляването на материалните щети трябва да се основава на разходите за ремонт или на стопанската стойност на повредения актив преди събитието, причинило щетата; те не трябва да надхвърлят причинените при събитието разходи за ремонт или намаление в нормалната пазарна цена, т.е. разликата между стойността на актива непосредствено преди и веднага след събитието.

- (395) Размерът на помощта трябва да се намали с всички разходи, които не са били извършени поради събитието, причинило щетата, но които бенефициерът иначе е щял да извърши, и с всички приходи, получени от продажбата на продуктите, свързани с животните, които са били умъртвени, или с растенията, които са били унищожени от защитените животни.

- (396) Щетата трябва да се изчислява на равнището на отделния бенефициер.

- (397) Загубата на доход се изчислява или спрямо годишното производство на стопанството, или спрямо броя на животните или обема на реколтата, като се извади:

- а) резултата от умножаването на произведеното количество селскостопански продукти през годината на настъпване на щетата по средната продажна цена, получена през въпросната година; от
- б) резултата от умножаването на средното годишно количество селскостопански продукти, произведено през тригодишния период, предхождащ настъпването на щетата, или средното количество за три години, което се базира на петгодишния период, предхождащ настъпването на щетата, като от него се извадят най-високата и най-ниската стойност, по получената средна продажна цена.

- (398) Инвестициите, свързани с мерки за предотвратяване на щети, нанесени от защитени животни, могат да бъдат подпомогнати при условията на

раздел 1.1.1.1 от настоящата част относно инвестиционната помощ в земеделски стопанства.

Интензитет на помощта

- (399) Компенсация може да бъде предоставена за до 100 % от допустимите разходи.
- (400) Компенсацията за непреки разходи, посочена в точка (XXX), трябва да е пропорционална на преките разходи, посочени в точка (XXX), и да не надхвърля 80 % от общите непреки допустими разходи.
- (401) Помощта и всички други получени плащания за компенсиране на щетите, включително плащания по други национални мерки или мерки на Съюза или застрахователни полици, за щетите, за които се предоставя помощта, трябва да са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

1.2.1.6. Помощ за заплащане на застрахователни премии

- (402) В много случаи застраховката е най-полезният инструмент за добро управление на риска и кризите. Предвид на това и с оглед на често ограничените финансови възможности на земеделските стопани, Комисията има положително отношение към държавните помощи за застрахователни премии, когато застраховката се отнася за първичното селскостопанско производство.
- (403) Комисията ще разглежда помощта за заплащане на застрахователни премии като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (404) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (405) Помощта не трябва да възпрепятства функционирането на вътрешния пазар на застрахователни услуги. Помощта не трябва да е ограничена до застрахователните покрития, предоставяни от отделно застрахователно дружество или от група дружества, нито да е обвързана с условие за сключване на застрахователен договор със застрахователно дружество, установено в съответната държава членка.
- (406) Схемите за презастраховане ще се разглеждат поотделно за всеки конкретен случай.

Допустими разходи

- (407) Допустими са разходите за застрахователни премии за застрахователно покритие на щети, причинени от природни бедствия или извънредни събития, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени към природно бедствие, болести по животните, вредители по растенията, инвазивен чужд вид, който засяга Съюза и държавата членка, отстраняване и унищожаване на мъртви животни и щети, причинени от защитени животни, както е посочено в раздели 1.2.1.1., 1.2.1.2., 1.2.1.3., 1.2.1.4. и 1.2.1.5., както и от други неблагоприятни климатични събития и/или щети, причинени от екологични катастрофи.
- (408) Застраховката може да покрива само разходите за компенсиране на щетите по точка (407) и може да не изисква, нито да посочва вида или количеството на бъдещото производство.

- (409) По отношение на помощта за застрахователни премии за застраховане срещу загуби, причинени от екологични инциденти, настъпването на екологичен инцидент трябва да е официално признато като такова от компетентния орган на съответната държава членка.
- (410) Когато е целесъобразно, държавите членки могат предварително да установят критерии, при чието наличие се приема, че официалното признаване е направено.
- (411) Показателите, посочени в точки (339) и (340), могат да се използват, за да се изчислят годишното земеделско производство на бенефициера и размерът на загубата.

Интензитет на помощта

- (412) Брутният интензитет на помощта не трябва да надхвърля 70 % от разхода за застрахователна премия. По отношение на помощта за отстраняване и унищожаване на мъртви животни интензитетът на помощта не трябва да надвишава 100 % от разхода за застрахователната премия по отношение на застрахователни премии за отстраняване на мъртви животни и до 75 % от разхода за застрахователна премия по отношение на застрахователните премии за унищожаване на мъртви животни.
- (413) Държавите членки могат да ограничат размера на застрахователната премия, която отговаря на условията за помощ, като приложат подходящи тавани.

1.2.1.7. Помощ за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове

- (414) Комисията ще разглежда помощта за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове за плащане на компенсации на земеделски стопани за щети, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза и държавата членка, както е посочено в раздели 1.2.1.2. и 1.2.1.3., за щети, причинени от екологични катастрофи, отстраняване и унищожаване на мъртви животни, както е посочено в раздел 1.2.1.4, и щети, причинени от защитени животни, както е посочено в раздел 1.2.1.5., като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (415) Настоящият раздел се прилага за предприятията с дейност в първичното селскостопанско производство.
- (416) Съответният взаимоспомагателен фонд трябва:
 - а) да е акредитиран от компетентния орган в съответствие с националното законодателство;
 - а) да осъществява прозрачна политика по отношение на плащанията във фонда и тегленията от фонда;
 - б) да има ясни правила за определяне на отговорностите за всички възникнали задължения.
- (417) Държавите членки определят правилата за създаване и управление на взаимоспомагателните фондове, по-специално за отпускането на компенсаторни плащания, както и за управлението и мониторинга на спазването на тези правила. Държавите членки трябва да гарантират, че в

разпоредбите по отношение на фонда се предвиждат санкции в случай на небрежност от страна на предприятието.

Допустими разходи

- (418) Допустими разходи са разходите за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове за плащане на компенсации на земеделски стопани за щети, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, болести по животните, вредители по растенията и нашествие на инвазивен чужд вид, който засяга Съюза и държавата членка, както е посочено в раздели 1.2.1.2. и 1.2.1.3., за щети, причинени от екологични катастрофи, отстраняване и унищожаване на мъртви животни, както е посочено в раздел 1.2.1.4, и щети, причинени от защитени животни, както е посочено в раздел 1.2.1.5. Финансовите вноски могат да се отнасят единствено до сумите, изплащани от взаимоспомагателните фондове като финансова компенсация за предприятия с дейност в първичното производство на селскостопански продукти.
- (419) По отношение на помощта за финансови вноски във взаимоспомагателни фондове за плащане на компенсации за загуби, причинени от екологични инциденти, настъпването на екологичен инцидент трябва да е официално признато като такова от компетентния орган на съответната държава членка.
- (420) Когато е целесъобразно, държавите членки могат предварително да определят критерии, въз основа на които официалното признаване се смята за направено.
- (421) Показателите, посочени в точки (339) и (340), може да се използват, за да се изчислят годишното земеделско производство на бенефициера и размерът на загубата.

Интензитет на помощта

- (422) Помощта трябва да е ограничена до 70 % от допустимите разходи.
- (423) Държавите членки могат да ограничат допустимите разходи, като приложат:
- а) тавани за всеки отделен взаимоспомагателен фонд;
 - а) подходящ таван за всеки член/участник във фонда.

1.2.2. Помощ за закриване на производствен капацитет

- (424) Настоящият раздел се отнася за целия сектор на селското стопанство съгласно определението в точка (32)9.

1.2.2.1. Закриване на производствен капацитет от съображения, свързани със здравето на животните, растенията или хората, или поради санитарни, етични, екологични или свързани с климата причини

- (425) Комисията ще разглежда помощта за закриване на производствен капацитет като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (426) Закриването на производствен капацитет се извършва от съображения, свързани със здравето на животните, растенията или хората, или поради санитарни, етични или екологични причини, като например намаляването на общата гъстота на животните.

- (427) Бенефициерът трябва да предостави минимален (достатъчен) собствен принос под формата на окончателно и неотменяемо решение за бракуване или необратимо закриване на въпросния производствен капацитет. Това решение ще включва или пълното закриване на производствения капацитет от съответното предприятие, или, когато е надлежно обосновано, частичното закриване на производствения капацитет. От бенефициера трябва да бъдат получени правно обвързващи ангажменти, че закриването на съответния производствен капацитет е окончателно и необратимо и че бенефициерът няма да започне същата дейност на друго място. Тези ангажменти трябва да са обвързващи и за всеки бъдещ купувач на дадената земя или съоръжение.
- (428) Само предприятия, които действително са произвеждали, и само производствени капацитети, които действително са били използвани постоянно през последните пет години преди закриването, отговарят на условията за получаване на помощ. В случаите на производствен капацитет, който е бил вече окончателно закрит или чието закриване изглежда неизбежно, не са налице минимални (достатъчни) усилия за собствен принос от страна на бенефициера и помощ не се отпуска.
- (429) Комисията си запазва правото да добавя допълнителни условия за разрешаване на помощта.
- (430) Само предприятия, които изпълняват стандартите на Съюза, отговарят на условията за предоставяне на помощ. Изключват се предприятията, които не изпълняват стандартите на Съюза и които във всички случаи ще бъдат задължени да преустановят производството.
- (431) С цел избягване на ерозията и други отрицателни ефекти върху околната среда, откритата земеделска земя, извадена от селскостопанска употреба, трябва по принцип да бъде залесена или превърната в природна площ в рамките на период от две години по начин, който гарантира избягването на отрицателните ефекти върху околната среда. С оглед предотвратяването на отрицателни въздействия върху климата не се извършва неподходящо залесяване на земеделска земя, преобразувана във влажна зона или торфище. Откритите земеделски земи могат да бъдат използвани отново 20 години след действителното закриване на производствения капацитет. Дотогава подобни земеделски земи трябва се поддържат в добро земеделско и екологично състояние, в съответствие с дял VI, глава I от Регламент (ЕС) № 1306/2013, както и със съответните разпоредби за прилагането му. Затварянето на инсталации, попадащи в обхвата на Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁷³, трябва да се извършва в съответствие с членове 11 и 22 от тази директива.
- (432) Помощ, отпусната по схема за помощ, трябва да бъде достъпна за всички предприятия, отговарящи на условията.

Допустими разходи

- (433) Помощта покрива компенсацията за загубата на стойност на активите, измерена спрямо тяхната текуща продажна цена.

⁷³ Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 17).

- (434) В допълнение към компенсацията за загубата на стойност на активите може да бъде извършено плащане за поощрение за закриване на капацитет поради причини, свързани с околната среда или климата, като то не може да надвишава 20 % от стойността на активите.
- (435) Може да се предостави също помощ за компенсация на разходите по унищожаване на производствения капацитет.
- (436) Може също така да бъде изплатена помощ за компенсиране на задължителните социални разходи вследствие прилагането на решението за закриване на производствен капацитет.
- (437) Помощ за залесяване и превръщане на земя в природна площ трябва да се предоставя в съответствие с правилата, посочени в раздели 2.1.1 и 2.1.2, и правилата относно непроизводствените инвестиции, посочени в раздел 1.1.1.1 от настоящата част.

Интензитет на помощта

- (438) Максималният интензитет на помощта е както следва:
 - а) до 100 % за компенсиране на загубата на стойност на активите, за компенсиране на разходите за унищожаване на производствени капацитети и за компенсиране на задължителните социални разходи, възникващи в резултат на прилагането на решението за закриване на производствени капацитети;
 - б) до 120 % за компенсиране на загубата на стойност на активите, когато закриването на производствени капацитети е направено по екологични причини.

1.2.2.2. Закриване на капацитет по други съображения

- (439) Комисията ще разглежда помощта за закриване на производствени капацитети по съображения, различни от посочените в раздел 1.2.2.1, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (440) Закриването на производствени капацитети трябва да се извършва с цел реструктуриране на сектора, диверсификация или ранно пенсиониране.
- (441) Трябва да са изпълнени условията, посочени в точки (425) — (429).
- (442) Не може да се отпуска помощ, която би нарушила механизмите на общата организация на пазарите на селскостопански продукти. Схемите за помощ за секторите, в които има ограничения в обема на производството или квоти, ще бъдат оценявани поотделно за всеки отделен случай.
- (443) Помощта трябва да е част от програма, с която са определени цели и конкретен график, насочени към реструктуриране на сектора, диверсификация или ранно пенсиониране.
- (444) С цел да се осигури непосредствено отражение върху пазара, срокът на схемите за помощи за закриване на производствени капацитети следва да е ограничен до шест месеца за периода за събиране на заявления за участие и до допълнителен период от дванадесет месеца за действителното закриване. Комисията няма да приема схеми за помощ със срок, превишаващ три години, тъй като опитът показва, че могат да доведат до отлагане на необходимите промени.
- (445) Схемата за помощ трябва да е достъпна за всички икономически оператори в дадения сектор при равни условия. С цел да се постигне максимален

ефект, държавата членка трябва да използва прозрачна и открита система от покани за заявяване на интерес, чрез която публично кани да участват всички потенциално заинтересовани предприятия; в същото време организацията на схемата за помощ трябва да бъде управлявана по такъв начин, че нито да се изискват, нито да се облекчават антиконкурентни споразумения или съгласувани практики между засегнатите предприятия.

Допустими разходи и интензитет на помощта

- (446) Прилагат се разпоредбите относно допустимите разходи и интензитета на помощта, определени в раздел 1.2.2.1 от настоящата част, с изключение на разходите, посочени в точка (432).

1.3. Други видове помощ в селскостопанския сектор

1.3.1. Помощ за животновъдния сектор

- (447) Комисията се отнася положително към помощ, която допринася за запазване и подобряване на генетичното качество в сектора на животновъдството в ЕС. Поради това тя ще разглежда помощта за животновъдния сектор като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (448) Настоящият раздел се прилага за МСП с дейност в първичното селскостопанско производство. Комисията няма да разрешава държавна помощ в полза на големи предприятия за разходите по настоящия раздел.
- (449) Помощта следва да се предоставя под формата на субсидирана услуга и да не включва преки плащания към бенефициерите.

Допустими разходи

- (450) Помощта покрива разходите за изготвянето и поддържането на родословни книги, както и за изследвания, извършвани от трети лица или от името на трети лица, за определяне на генетичното качество или продуктивността на селскостопанските животни, с изключение на помощта, отпускана за покриване на разходите по мерките за контрол, осъществявани от собственика на животните и рутинния качествен контрол на млякото.
- (451) Допустимите разходи включват:
- а) следните административни разходи за създаването и поддържането на родословните книги по точка (448):
 - i) разходи за събиране и управление на данни за животните, например произход на животното, дата на раждане, дата на осеменяване, дата на смърт и причините за нея, и експертно оценяване, актуализиране и обработка на данните, необходими за изготвянето и поддържането на родословни книги;
 - ii) разходи за административна работа по регистрирането на съответните данни за животните в родословните книги;
 - iii) разходи за актуализирането на софтуера за управление на данните в родословните книги;
 - iv) разходи за публикуване онлайн на информация относно родословните книги, както и на данни от родословните книги;
 - v) други разходи, свързани с административни дейности.
 - б) следните разходи за изследвания за определяне на генетичното качество или продуктивността на животните по точка (448):

- i) разходи за изследвания или проверки;
- ii) свързани разходи за събиране и оценка на данните, получени от такива изследвания и проверки във връзка с подобряване на здравето на животните и повишаване на нивото на опазване на околната среда;
- iii) свързани разходи за събиране и оценка на данните, получени от такива изпитвания и проверки, чиято цел е да се направи оценка на генетичното качество на животните за прилагането на модерни техники на селекция и за опазването на генетичното разнообразие; или
- iv) други разходи, свързани с административни дейности.

Интензитет на помощта

- (452) Помощта може да покрива до 100 % от финансирането на административните разходи по създаването и поддържането на родословните книги, посочени в точка (XXX).
- (453) Помощта може да покрива до 70 % от разходите по изследвания, извършвани от трети лица или от името на трети лица, за определяне на генетичното качество или продуктивността на животните, посочени в точка (XXX).

1.3.2. Помощ за мерки за популяризиране в полза на селскостопански продукти

- (454) Комисията ще разглежда помощта за популяризиране на селскостопански продукти като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (455) Настоящият раздел се отнася за целия селскостопански сектор съгласно определението в точка (XX). Бенефициерите на помощ за организирането на конкурси, търговски панаири или изложения, посочени в точка (463), буква а), трябва да бъдат само МСП.
- (456) Чрез дейността за популяризиране обществеността трябва да се осведомява за специфичните качества на селскостопанските продукти, например чрез организиране на конкурси, участия в търговски панаири и мероприятия за връзки с обществеността, чрез популяризиране на научни познания, чрез публикации с фактологична информация, или да се стимулират икономическите оператори или потребителите да купуват въпросния продукт чрез рекламни кампании. Дейността за популяризиране може да се изпълнява на вътрешния пазар и в трети държави.
- (457) Мерките за популяризиране могат:
 - а) да са свързани конкретно с продукти, обхванати от схеми за качество, както е определено в точка (277);
 - или
 - б) да са от общ характер и в полза на всички производители на съответния вид продукт.
- (458) Мерките за популяризиране трябва да са в съответствие с Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁷⁴, и където е уместно, със специфичните правила за етикетиране.

⁷⁴ Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на

- (459) Държавите членки трябва да изпратят на Комисията представителна извадка на рекламните материали, когато уведомяват за помощ или за схема за помощ за мярка за популяризиране. Ако материалите не са налични към момента на уведомлението, следва да се поеме ангажимент за представянето им на по-късен етап и във всеки случай преди започването на мярката за популяризиране.
- (460) Мярка за популяризиране, надхвърляща прага за уведомление, посочен в точка (34), буква б), подлежи на индивидуално уведомление.
- (461) Мерки за популяризиране могат да се изпълняват от групи производители или други организации, независимо от техния размер. Когато мярката за популяризиране се изпълнява от групи производители или други организации, членството в такива групи или организации не следва да е условие за участие, и всяко участие в смисъл на административни разходи за съответната група или организация трябва да е ограничено до разходите за изпълнение на мярката за популяризиране.
- (462) Помощта трябва да се предоставя под една от следните форми:
- а) под формата на субсидирани услуги;
 - б) чрез възстановяване на действителни разходи на бенефициера.
- (463) Като изключение от точка (460), помощ за рекламни кампании трябва да се предоставя само под формата на субсидирани услуги.
- (464) Помощта за символични награди по точка (463), буква а), подточка v) може да се изплаща на изпълняващия мерките за популяризиране само ако наградата е била действително предоставена и при представяне на доказателство за нейното предоставяне.

Допустими разходи

- (465) Допустимите разходи по помощ за популяризиране на селскостопански продукти са следните:
- а) за организиране и участие в конкурси, търговски панаири и изложения, при условие че помощта е достъпна за всички, отговарящи на критериите в съответната област, въз основа на обективно определени условия:
 - i) такси за участие;
 - ii) пътни разходи и разходи за транспортирането на продуктите, за които се отнася участието в конкурси, търговски панаири и изложения;
 - iii) разходи за публикации и уебсайтове за обявяване на събитието;
 - iv) наемането на помещенията и щандовете и разходите за тяхното сглобяване и разглобяване;
 - v) символични награди на стойност до 1000 евро на награда и на победител в конкурс;
 - б) разходи за публикации на хартиен носител и електронен носител, на уебсайтове, за рекламни клипове в електронни медии, по радиото и телевизията, насочени към представяне на фактологична информация относно производители от определен регион или на даден продукт, при условие че информацията е неутрална и че всички заинтересовани

Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18).

- производители разполагат с еднакви възможности да бъдат представени в разпространената информация;
- в) разходи за разпространение на научни познания и фактологична информация относно:
 - i) схеми за качество, посочени в точка (277), които са отворени за селскостопански продукти от други държави членки и трети държави;
 - ii) генерични селскостопански продукти и техните хранителни предимства и предлаганите приложения на такива продукти;
 - г) разходите за насочени към потребителите рекламни кампании, организирани в медиите или в магазините за търговия на дребно, и за всички рекламни материали, които се раздават директно на потребителите.

Позоваване на конкретно предприятие, марка или произход

(466) При дейностите за популяризиране по точка (463), буква в) и рекламните кампании по точка (463), буква г), и по-специално дейностите за популяризиране, които са общи по характер и в полза на всички производители на съответния вид продукт, както е посочено в точка (460), буква б), не трябва да се упоменават конкретно предприятие, марка или произход. Рекламните кампании по точка (463), буква г) не трябва да са обвързани с продуктите на едно или повече конкретни предприятия. Комисията няма да обяви за съвместима държавна помощ за реклама, която носи риск за продажбите или дискредитира продукти от други държави членки.

(467) Същевременно ограничението за позоваване на произход, посочено в точка (469), първо изречение, не се прилага за дейностите за популяризиране и рекламните кампании, посочени съответно в точка (463), букви в) и г), които са свързани конкретно с продукти, обхванати от схеми за качество, както е посочено в точка (460), буква а), при условие че са изпълнени следните условия:

- а) когато дейността за популяризиране е свързана конкретно с признати от Съюза наименования, посочени в дял II от Регламент 1151/2012, тя може да се позовава на произхода на продуктите, при условие че позоваването съответства строго на регистрираното от Съюза;
- б) когато дейността за популяризиране се отнася до продукти, обхванати от схеми, посочени в Регламент 1151/2012, различни от схемите за признати от Съюза наименования, посочени в дял II от същия регламент, произходът на продуктите може да бъде упоменат, при условие че му е отделено второстепенно място в съобщението. За определяне дали дадено позоваване на произход е на второстепенно място, Комисията взема предвид общото количество текст, размера на символа, включително изображенията и общото представяне, позоваващо се на произход, в сравнение с текста или символа, които се отнасят до ключовото послание за продажбата, т.е. частта от рекламата, която не е свързана конкретно с произхода на продукта. Посочването на произхода не трябва да е дискриминационно, не трябва да е насочено към насърчаване на потреблението на селскостопански продукти единствено въз основа на произхода им, трябва да зачита общите принципи на правото на Съюза и не трябва да води до

ограничаване на свободното движение на селскостопански продукти в нарушение на член 34 от Договора.

Интензитет на помощта

- (468) Интензитетът на помощта за допустимите разходи по точка (463), букви а)–в) е до 100 % от допустимите разходи.
- (469) Интензитетът на помощта за рекламни кампании, които са свързани конкретно с продукти, обхванати от схеми за качество, съгласно точка (463), буква г), във връзка с точка (455) [преномерирана 460], буква а), не може да надвишава 50 % от допустимите разходи за кампанията или 80 % по отношение на реклама в трети държави. Ако секторът участва с най-малко 50 % от разходите, независимо от формата на участието, например специални такси, интензитетът на помощта може да бъде до 100 %⁷⁵.
- (470) Интензитетът на помощта за общи рекламни кампании по точка (463), буква г), във връзка с точка (455), може да покрива до 100 % от допустимите разходи.

1.3.3. Помощ за най-отдалечените райони и за малките острови в Егейско море

- (471) Комисията ще разглежда помощта за най-отдалечените райони и за малките острови в Егейско море като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (472) Настоящият раздел се отнася за целия сектор на селското стопанство съгласно определението в точка (32), подточка 9.
- (473) По отношение на най-отдалечените райони, в съответствие с член 23, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 228/2013, членове 107, 108 и 109 от Договора не се прилагат по отношение на следните помощи, предоставяни от държавите членки в съответствие с посочения регламент:
 - а) мерки в полза на местните земеделски производства съгласно глава IV от посочения регламент;
 - б) помощи, отпуснати от Франция в сектора на захарта в съответствие с член 23, параграф 3 от посочения регламент;
 - в) помощи за фитосанитарни програми съгласно член 24 от посочения регламент;
 - г) помощи, предоставени от Испания за производството на тютюн на Канарските острови по член 28 от посочения регламент.
- (474) Освен в тези случаи, правилата за държавната помощ се прилагат за мерки по отношение на най-отдалечените райони, без да се засягат правилата, установени в член 23, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 228/2013.
- (475) По отношение на малките острови в Егейско море, в съответствие с член 17, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 229/2013, членове 107, 108 и 109 от Договора не се прилагат за направените по глави III и IV от посочения регламент плащания от Гърция в съответствие с посочения регламент.

⁷⁵

Дело T-139/09, Франция/Комисия, , т. ?.

- (476) Освен в тези случаи, правилата за държавната помощ се прилагат за мерки по отношение на малките острови в Егейско море, без да се засягат правилата, установени в член 17, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 229/2013.

Допустими разходи

- (477) Допълнителните транспортни разходи на селскостопански продукти, които са били произведени в най-отдалечените региони и на малките острови в Егейско море, са допустими за компенсиране при следните условия:
- а) производствената дейност на бенефициерите се осъществява в най-отдалечените райони или в малките острови в Егейско море;
 - б) помощта може предварително да бъде изразена количествено по обективен начин въз основа на фиксирана сума или сума за тонкилометър или друга подходяща единица;
 - в) допълнителните транспортни разходи се изчисляват въз основа на пробега на стоките в националните граници на съответната държава членка, като се използва транспортното средство, което води до най-ниските разходи за бенефициера, като се вземат предвид и външните разходи за околната среда;
 - г) за най-отдалечените региони допустимите допълнителни транспортни разходи може да включват разходите за превоз на селскостопански продукти от мястото на тяхното производство до местата в най-отдалечените райони, където те се преработват допълнително.
- (478) Комисията ще проучи поотделно всяко предложение за предоставяне на държавна помощ за други разходи, различни от допълнителните транспортни разходи, която има за цел да посрещне нуждите на най-отдалечените региони и малките острови в Егейско море, въз основа на общите принципи на оценяване и специфичните законови разпоредби, прилагани към тези региони, имайки предвид също, ако е приложимо, и съвместимостта на тези мерки със стратегическите планове по ОСП във въпросните региони и техния ефект върху конкуренцията — както в засегнатите региони, така и в други части на Съюза.

1.3.4. Помощ за комасация на земеделските земи

- (479) Комисията ще разглежда помощта за комасация на земеделските земи като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

- (480) Допустимите разходи трябва да са ограничени до разходите за правни, административни и проучвателни дейности във връзка с комасацията на земята.

Интензитет на помощта

- (481) Интензитетът на помощта може да бъде до 100 % от реално извършените разходи.

1.3.5. Помощ за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския сектор

- (482) Комисията ще разглежда помощта за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския сектор като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена

с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

- (483) Настоящият раздел се отнася за целия сектор на селското стопанство съгласно определението в точка (32), подточка 9.
- (484) Подпомаганият проект трябва да е от интерес за всички предприятия с дейност в конкретния сектор или подсектор на селското стопанство.
- (485) Преди началната датата на подпомагания проект трябва да бъде публикувана в интернет следната информация:
 - а) начална дата на подпомагания проект;
 - б) целите на подпомагания проект;
 - в) приблизителната дата на публикуване на резултатите, очаквани от подпомагания проект;
 - г) мястото на публикуване в интернет на резултатите, очаквани от подпомагания проект;
 - д) съобщение, че резултатите са достъпни безплатно за всички предприятия, извършващи дейност в съответния конкретен селскостопански сектор или подсектор.
- (486) Резултатите от подпомагания проект трябва да се публикуват в интернет от крайната дата на подпомагания проект или от датата, на която на членовете на дадена организация бъде предоставена информация относно тези резултати, в зависимост от това коя от двете дати е по-ранна. Резултатите трябва да останат на разположение в интернет за срок от минимум пет години, считано от датата на приключване на подпомагания проект.
- (487) Помощта трябва да се отпуска пряко на научноизследователската и разпространяващата знания организация. Мярката не трябва да включва предоставянето на помощ, основана на цената на селскостопанските продукти, на предприятия с дейност в селскостопанския сектор.

Допустими разходи

- (488) Допустимите разходи включват следното:
 - а) разходи за персонал по отношение на изследователи и специализиран технически и друг помощен персонал, доколкото те са наети за научноизследователския проект;
 - б) разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; в случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия период на тяхното използване, за допустими се смятат само разходите за амортизация, съответстващи на продължителността на проекта, които се изчисляват въз основа на общоприетите счетоводни принципи;
 - в) разходи за сгради и земя, доколкото те се използват и за периода, през който се използват за проекта. По отношение на сградите за допустими се смятат само разходите за амортизация за срока на проекта, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи. По отношение на земята са допустими разходите за търговско прехвърляне или реално извършените капиталови разходи;
 - г) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа

- на сделката между несвързани лица, и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;
- д) допълнителни административни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, извършени пряко в резултат от проекта.

Интензитет на помощта

- (489) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- (490) Помощ за научноизследователска и развойна дейност в селскостопанския сектор, която не отговаря на условията, посочени в точки (480)—(487), ще се оценява в съответствие с приложимата Рамка за държавната помощ за научни изследвания, развитие и иновации⁷⁶.

Глава 2. Помощ за сектора на горското стопанство

- (491) Секторът на горското стопанство не попада в обхвата на член 42 от Договора и на приложение I към него. Членове 107, 108 и 109 от Договора се прилагат към помощите, които държавите членки предоставят за сектора на горското стопанство. Макар производството на естествен корк, необработен, натрошен, гранулиран или пулверизиран корк, отпадъци от корк (код по КН 4501) и производството на кестени (*Castanea spp.*, код по КН 08024100) да попада в обхвата на приложение I към Договора, помощта за дейности в горското стопанство, свързани с посочените видове дървета, може да попадне в обхвата на настоящата глава.
- (492) В съответствие с член 5, параграф 1, буква б) и член 6, параграф 1, букви г)—е) и з) от Регламент РСП помощта за устойчиво и съобразено с климата земеползване включва развитието на горските площи и устойчивото управление на горите. Целта на настоящата глава е осигуряването на съгласуваност с Регламент РСП и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение и с общите принципи на държавната помощ. Тези принципи засягат отразените в настоящата глава допустими разходи и интензитети на помощта.
- (493) Разпоредбите на настоящата глава не засягат възможността за предоставяне на държавна помощ за сектора на горското стопанство по силата на разпоредбите на законодателството на Съюза, които са общи или за всички сектори, или за търговията и промишлеността, както е посочено в точка (32). Помощта за инвестиции в енергоспестяване и възобновяеми източници на енергия не попада в обхвата на настоящата глава, тъй като тази помощ ще е съобразена с Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката за 2022 г., освен ако е освободена от задължението за уведомяване. Настоящите насоки не се прилагат за основаната на горското стопанство промишленост.
- (494) Настоящата глава обхваща помощта за горския сектор, както е посочено в точка (21), буква б).
- (495) В съответствие с настоящата глава Комисията ще обявява държавната помощ в сектора на горското стопанство, финансирана единствено с национални средства, за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107,

⁷⁶

ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1.

параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване от настоящите насоки и със специфичните изисквания, посочени в раздели 2.1—2.9.

(496) Но когато помощта в сектора на горското стопанство се съфинансира от ЕЗФРСР, Комисията ще обявява такава помощ за съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена със следните условия:

- а) помощта е включена в стратегическите планове по ОСП, изготвени в съответствие с Регламент (ЕС) № XXX [РСП], като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или като допълнително национално финансиране към такава помощ;
- б) помощта не се предоставя в полза на оборотен капитал, освен когато помощта се предоставя под формата на финансови инструменти;
- в) помощта не се предоставя като оперативна помощ, освен ако в съответното законодателство на Съюза изрично са предвидени изключения;
- б) помощта не се предоставя на предприятия в затруднено положение по смисъла на точка (32), подточка 15;
- д) помощта отговаря на условията, определени в точка (491).

2.1. *Инвестиции в развитие на горските площи и подобряване жизнеспособността на горите*

(497) Комисията ще разглежда помощта за развитие на горските площи и подобряване жизнеспособността на горите като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

(498) Настоящият раздел се отнася за помощта за залесяване и създаване на горски площи, създаване, възобновяване или възстановяване на агролесовъдни системи, предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата, нашествие от вредители и епидемични взривове, инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност, както и на потенциала на горските екосистеми за смекчаване на последствията от изменението на климата и инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията с горски продукти.

(499) Не са допустими следните разходи:

- а) оборотен капитал;
- б) закупуване на права за получаване на плащане;
- в) закупуване на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, освен за закупуване на земя с цел опазване на околната среда и опазване на богатите на въглерод почви, като в този случай размерът на допустимите разходи може да е по-голям от 10 %;
- г) лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездни средства, отпуснати под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с климата и околната среда, в съответствие с принципите за устойчиво управление на

горите, разработени в общоевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване⁷⁷.

2.1.1. Помощ за залесяване и създаване на горски площи

- (500) Комисията ще разглежда помощта за залесяване и създаване на горски площи като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

- (501) Помощта покрива разходите за създаване на гори и горски площи на земеделски и неземеделски земи. Освен това помощ под формата на годишна премия за хектар може да бъде предоставена за покриване на разходите за пропуснати земеделски приходи и поддръжка, включително ранни и късни почиствания. Разходите за оборудване за залесяване и създаване на горски площи може да бъдат подпомагани само съгласно раздел 2.1.5. Разходите за създаване на гори и горски площи може да включват замяна на загинали дървета през първата година. През първите години след засаждането разходите за поддръжка може да включват замяна на загинали дървета в малък мащаб. Разходите за замяна на загинали дървета в голям мащаб може да бъдат подпомагани само съгласно раздел 2.1.3.
- (502) Не се допуска предоставянето на помощ за засаждане на дървесни видове с кратък цикъл на ротация, коледни елхи или бързорастящи дървета за производството на енергия. Засадените растителни видове трябва да са пригодени към екологичните и климатичните условия на района и да отговарят на минималните екологични изисквания, посочени в точка (501).
- (503) Следните минимални изисквания по отношение на околната среда се прилагат в контекста на залесяването и създаването на горски площи:
- а) чрез избора на видовете за засаждане, на районите и методите за използване трябва да се избегне неподходящото залесяване на уязвимите местообитания, например торфища и влажни зони, и отрицателните въздействия върху зони с висока екологична стойност, включително райони със земеделие с висока природна стойност. На териториите, определени за зони от мрежата „Натура 2000“ съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО, се разрешава само залесяване, съобразено с целите на управлението на съответните територии и договорено с органа на държавата членка, отговарящ за прилагането на мрежата „Натура 2000“;
 - б) при избора на видове, сортове, екотипове и произход на дърветата трябва да се вземат предвид необходимостта от устойчивост на изменението на климата и на природни бедствия, състоянието на почвите и водите в съответната област, както и потенциално инвазивният характер на видовете при местни условия, както са определени от държавите членки. От бенефициера трябва да се изисква да опазва и да се грижи за горите поне през периода, за който се плаща

⁷⁷ <https://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Pan-EuropeanAfforestationReforestationGuidelines.pdf>

премията за пропуснати приходи от селскостопанска дейност и разходи за поддръжка. Това трябва да включва поддръжане и където е необходимо, отгледна сеч или паша в интерес на бъдещото развитие на гората, както и регулиране на конкуренцията с тревиста растителност и избягване на разрастването на леснозапалим подлес. По отношение на бързо растящите видове държавите членки трябва да определят минималното и максималното време преди отсичане. Минималното време не трябва да е по-малко от 8 години, а максималното — не повече от 20 години;

- в) в случаите, когато поради трудни почвени, екологични или климатични условия, включително увреждане на околната среда, не може да се очаква засаждането на многогодишни дървесни видове да доведе до установяване на горска покривка, както е определено в съответствие с приложимото национално законодателство, държавата членка може да позволи на бенефициера да установи покривка от друга дървесна растителност, като храсти или храстовидна растителност, подходящи за местните условия. Бенефициерът трябва да осигури същото ниво на грижи и защита както по отношение на горите;
- г) в случай на операции по залесяване, които водят до създаването на гори с размер над определен праг, който се определя от държавите членки, операцията трябва да се състои от някое от изброените по-долу:
 - i) засаждане на екологично приспособени видове и/или видове, устойчиви на изменението на климата в съответния биогеографски район, за които чрез оценка на въздействието е установено, че не застрашават биологичното разнообразие и екосистемните услуги и не оказват отрицателно въздействие върху човешкото здраве;
 - ii) три вида, които включват поне 10 % широколистни дървета на район или поне три дървесни вида или сорта, като най-малко представеният вид съставлява поне 10 % от района.

(504) Уведомлението до Комисията следва да съдържа надлежно описание, показващо, че са спазени условията, посочени в точка (501), и обосновка на всяка приложена дерогация.

Интензитет на помощта

(505) Помощ може да бъде разрешена до 100 % от допустимите разходи.

2.1.2. Помощ за създаване, възобновяване или възстановяване на агролесовъдни системи

(506) Комисията ще разглежда помощта за създаване, възобновяване или възстановяване на агролесовъдни системи като съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

(507) Помощта може да се отпуска за създаване на системи за земеползване, при които се отглеждат комбинирано дървета и селскостопански култури на една и съща площ, както е посочено в точка (32), подточка (10).

Допустими разходи

- (508) Помощта покрива разходите за създаване, възобновяване или възстановяване, като може да се предоставя годишна премия за хектар, която да покрива разходите за поддръжка.
- (509) Държавите членки трябва да определят структурата и състава на агролесовъдната система, като се съобразяват с местните почвено-климатични и екологични условия, с горските видове и с необходимостта от осигуряване на устойчиво земеделско ползване на земята.

Интензитет на помощта

- (510) Помощта може да бъде до 100 % от допустимите разходи.
- 2.1.3. *Помощ за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, катастрофични събития, събития, свързани с изменението на климата, и инвестиции за поддържане на здравето на горите*
- (511) Комисията ще разглежда помощта за предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, катастрофични събития, събития, свързани с изменението на климата, и инвестиции за поддържане на здравето на горите като съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 2, буква б) или, според случая, член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

- (512) Помощта може да покрива инвестиционните разходи за мерки за предотвратяване и възстановяване като:
- а) изграждането на защитна инфраструктура; в случай на противопожарни просеки помощта може да покрива също участие за финансиране на разходите за поддръжка; не може да се предоставя помощ за свързани със селското стопанство дейности в райони, в които са поети ангажименти в областта на агроекологията и климата;
 - б) местни дейности за предотвратяване с малък мащаб за борба с пожарите или други природни бедствия, включително разходите за използването на тревопасни животни, като например за обори, водопой, огради и транспорт на животните;
 - в) изграждане и усъвършенстване на средства за мониторинг на горски пожари, вредители и поява на болести, както и за комуникационна техника;
 - г) възстановяване на горския потенциал, увреден от пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата. В случай на щета от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени към природно бедствие, болести по животните или

вредители по растенията, ако щетата може да бъде свързана с изменението на климата, бенефициерите следва да се стремят да включат във възстановяването мерки за адаптация към изменението на климата, с цел да сведат до минимум щетите и загубите, причинявани от подобни събития в бъдеще.

- д) разходите за инвестиции, свързани с поддържане на здравето на горите.
- (513) В случай на възстановяване на горския потенциал, посочено в точка (510), буква (d), помощта се предоставя при условие че компетентните публични органи на държавата членка официално признаят настъпването на поне едно от събитията, посочени в настоящата точка.
- (514) В случай на помощ за предотвратяване на щети по горите от вредители по растенията рискът от подобно нашествие трябва да е обоснован от научни доказателства и удостоверен от публична научна организация. Когато е приложимо, в уведомлението трябва да се представи списък на вредните организми, които могат да доведат до нашествие на вредители по растенията.
- (515) Отговарящите на условията за подпомагане операции трябва да са съобразени с изготвения от държавите членки план за опазване на горите.
- (516) Само горски площи, включени в плана за опазване на горите, изготвен от съответната държава членка, са допустими за помощ за предотвратяване на горски пожари.
- (517) Не се допуска предоставяне на помощ за загуби на доход вследствие на пожари, природни бедствия, неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природно бедствие, други неблагоприятни климатични събития, вредители по растенията, катастрофични събития и събития, свързани с изменението на климата.

Интензитет на помощта

- (518) Помощ може да бъде предоставяна за до 100 % от допустимите разходи.
- (519) Помощта за допустимите разходи по точка (510), буква (d) и всички други плащания, получени от бенефициера по други национални мерки или мерки на Съюза или застрахователни полици за същите допустими разходи, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.

2.1.4. Помощ за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми

- (520) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции за подобряване на устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

- (521) Инвестициите са насочени към изпълнение на екологичните ангажименти с оглед предоставянето на екосистемни услуги, увеличаване на привлекателността на горите или залесената площ в съответния район или повишаване на потенциала на екосистемите с оглед смекчаване на изменението на климата и адаптация към последиците от изменението на климата, без да се изключват икономическите ползи в дългосрочен план.

Интензитет на помощта

(522) Помощ може да бъде предоставяна за до 100 % от допустимите разходи.

2.1.5. Помощ за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработка, мобилизиране и търговия с горски продукти

(523) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции в лесовъдни технологии и в преработка, мобилизиране и търговия с горски продукти като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

(524) Може да се предоставя помощ за инвестиции за повишаване на потенциала на горското стопанство или свързани с преработка, мобилизиране и търговия с добавена стойност за горските продукти.

(525) Инвестициите, свързани с подобряване на икономическата стойност на горите, трябва да са оправдани във връзка с очакваното подобряване на горите в едно или повече стопанства и може да включват инвестиции за оборудване и практики за прибиране на реколтата, щадящи почвата и ресурсите.

(526) Инвестициите, свързани с използването на дървесина като суровина или като източник за производство на енергия, трябва да са ограничени до работните дейности, предхождащи промишлената преработка.

Интензитет на помощта

(527) Интензитетът на помощта не трябва да превишава 65 % от размера на допустимите разходи. Той може да бъде увеличен до максимум 80 % за инвестиции в най-отдалечените райони или малките острови в Егейско море.

2.1.6. Помощ за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на горското стопанство

(528) Комисията ще разглежда помощта за инвестиции в инфраструктура, свързана с развитието, модернизирането или адаптирането на горското стопанство, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

(529) Помощта покрива инвестициите в материални и нематериални активи, които се отнасят до инфраструктура, свързана с развитието, модернизацията или адаптирането на горите, включително достъпа до горска земя, комасацията и мелиорацията на земята, доставките на устойчива енергия, енергийната ефективност, доставките на енергия и вода и включително използването на селскостопански животни вместо машини.

Интензитет на помощта

(530) В случай на непроизводствени инвестиции, насочени изключително към повишаване на екологичната стойност на горите, и инвестиции в горски пътища със свободен и безплатен достъп, които обслужват многофункционалните аспекти на гората, интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта е ограничен до 80 % за инвестиции в най-отдалечените райони или малките

острови в Егейско море и до 65 % от допустимите разходи във всички останали случаи.

2.2. *Помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания за горски площи*

- (531) Комисията ще разглежда помощта, свързана с плащания за специфични за района неблагоприятни аспекти, наложени от изисквания, произтичащи от прилагането на директиви 92/43/ЕИО, 2009/147/ЕО или 2000/60/ЕО, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, с оглед допринасяне за постигането на една или повече от специфичните цели, посочени в член 6 [XXX] от [РСП], ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

Бенефициери на помощта

- (532) Помощ може да бъде предоставяна на горски стопани и управители на гори и техните сдружения.

Допустими разходи

- (533) Помощта по тази мярка трябва да се предоставя годишно и за хектар гора, за да компенсира бенефициерите за всички или за част от направените допълнителни разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от специфичните за района неблагоприятни аспекти във въпросните райони, включително всички трансакционни разходи.
- (534) Следните райони могат да отговарят на условията за отпускане на помощ:
- а) горски площи в мрежата „Натура 2000“, определени по реда на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО;
 - б) други определени защитени природни зони с екологични ограничения по отношение на горите, които допринасят за прилагането на член 10 от Директива 92/43/ЕИО, ако тези зони не надхвърлят 5 % от районите, определени за защитени зони по „Натура 2000“, които попадат в териториалния обхват на всеки стратегически план по ОСП;

Интензитет на помощта

- (535) Съпътстващите разходи и пропуснатите доходи, както е посочено в точка (531), се изчисляват въз основа на ограниченията, произтичащи от директиви 92/43/ЕИО, 2009/147/ЕО и 2000/60/ЕО.
- (536) Интензитетът на помощта е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- 2.3. *Помощ за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и опазване на горите*

- (537) Комисията ще разглежда помощта за горскоекологични услуги и услуги във връзка с климата в горското стопанство и други ангажменти в областта на управлението на горите като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (538) Помощта покрива доброволен(и) ангажимент(и) в областта на управлението, за който(които) се смята, че е(са) от полза за постигането на една или повече от специфичните цели във връзка с климата и околната среда, посочени в член 6 [XXX] от [РСП], и който (които) надхвърля(т) съответните задължителни изисквания, установени от националното горско законодателство или друго приложимо национално законодателство или

законодателство на Съюза. Приложимите задължителни изисквания трябва да са установени и описани в уведомлението за държавна помощ до Комисията.

- (539) Ангажиментите трябва да се поемат за период от пет до седем години. Държавите членки обаче могат да определят по-дълъг период за определени видове ангажименти, когато това е необходимо и надлежно обосновано. В надлежно обосновани случаи, напр. в случая на горски генетични ресурси, държавите членки могат да определят в уведомлението за държавна помощ по-къс период от най-малко една година. Допустими са интервенции и в областта на управлението, необходими само веднъж или няколко пъти по време на горския цикъл.

Допустими разходи и условия за помощта

- (540) Допустимите разходи могат да се изчислят:

- а) като компенсация на бенефициерите за всички или за част от допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от поетите ангажименти. При необходимост тя може да покрие и разходи по трансакции на стойност до 20 % от премията по помощта, платима за поети ангажименти за опазване на околната среда в горите. Помощта може да обхваща колективни схеми и ориентирани към резултати схеми за плащания, като схеми за улавянето на въглероден диоксид чрез земеделски методи, за насърчаване на бенефициерите да постигнат значително подобрене на качеството на околната среда в по-широк мащаб или по измерим начин. В допълнение към компенсацията може да бъде извършено плащане за поощрение, като то не може да надвишава 20 % от компенсацията;
- б) въз основа на стойността на горскоекологичните услуги и услугите във връзка с климата в горското стопанство, които не получават пазарна компенсация, включително колективните схеми и ориентирани към резултати схеми за плащания, като схеми за улавянето на въглероден диоксид чрез земеделски методи.

- (541) В надлежно обосновани случаи, като например за дейности, свързани с опазване на околната среда, може да бъде предоставяна помощ под формата на еднократно плащане на единица за ангажименти за отказване от търговска употреба на дървета и гори, изчислена въз основа на съпътстващите разходи и пропуснатите доходи.

- (542) Помощ може да бъде предоставяна за опазване и укрепване на горските генетични ресурси за операции, които не са обхванати от точки (535) — (539).

- (543) Операциите за опазване на генетични ресурси в горското стопанство трябва да включват следното:

- а) целеви действия: действия, които насърчават съхранението, характеризирането, събирането и използването на генетични ресурси *in situ* и *ex situ* в горското стопанство, включително публикувани в интернет описи на понастоящем съхранявани *in situ* генетични ресурси, в това число съхранение в горско стопанство, както и колекции *ex situ* и бази данни;
- б) съгласувани действия: действия за насърчаване на обмена между компетентни организации в държавите членки на информация за

съхранението, характеризирането, събирането и използването на генетични ресурси в горското стопанство на ЕС;

- в) съпътстващи действия: информационни, разпространителски и консултантски дейности, в които участват неправителствени организации и други имащи отношение заинтересовани страни, курсове за обучение и подготовка на технически доклади.

Интензитет на помощта

(544) Максималният интензитет на помощта е както следва:

- а) до 120 % от допустимите разходи за услуги, свързани с биологичното разнообразие, климата, водите или почвите, за колективни схеми и ориентирани към резултати схеми за плащания, като схеми за улавянето на въглероден диоксид чрез земеделски методи;
- б) в случай на схеми за изчисляване на допустимите разходи въз основа на точка (540), буква (b) — до стойността на горскоекологичните услуги и услугите във връзка с климата в горското стопанство, които не получават пазарна компенсация;
- в) до 100 % от допустимите разходи за опазването и популяризирането на горските генетични ресурси и във всички останали случаи.

2.4. Помощ за обмен на знания и информационни дейности в сектора на горското стопанство

(545) Комисията ще разглежда помощта за обмен на знания и за информационни дейности в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.

(546) Държавите членки трябва да гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно този раздел, са в съответствие с описанието на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), предвидена в стратегическия план по ОСП.

(547) Помощта по настоящия раздел може да покрива разходи за всяко подходящо действие за насърчаване на иновациите, обучението и консултациите, съставянето и актуализирането на планове, проучвания, както и на обмена и разпространението на знания и информация, допринасящи за постигането на една или повече от специфичните цели, посочени в член 6 [XXX] от Регламент РСП. Държавите членки трябва да гарантират, че съветите са безпристрастни и че консултантите не са в конфликт на интереси.

(548) Помощта може да покрива посещения за краткосрочен обмен във връзка с управлението на горите и посещения на горски стопанства. Такива схеми и посещения трябва да поставят ударение по-специално на устойчиви методи или технологии в горското стопанство, разработването на нови възможности за стопанска дейност и нови технологии, както и към подобряване на устойчивостта на горите.

Интензитет на помощта

(549) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.

2.5. *Помощ за консултантски услуги в сектора на горското стопанство*

- (550) Комисията ще разглежда помощта за консултантски услуги в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (551) Държавите членки трябва да гарантират, че дейностите, подпомагани съгласно този раздел, са в съответствие с описанието на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), предвидена в стратегическия план по ОСП.
- (552) Консултантските услуги трябва да обхващат икономическите, екологичните и социалните аспекти и да осигуряват актуална технологична и научна информация, разработена в областта на научните изследвания и иновациите.
- (553) Държавите членки трябва да гарантират, че съветите са безпристрастни и че консултантите не са в конфликт на интереси.
- (554) Помощта трябва да се предоставя под формата на субсидирани услуги.

Допустими разходи

- (555) Помощта се предоставя за подпомагане на горските стопани с оглед да се възползват от консултантски услуги за подобряване на икономическите и екологичните характеристики, както и на климатичната съобразеност и устойчивостта на изменението на климата на техните стопанства, предприятия или инвестиции. Помощ може да се предоставя и за изготвяне на планове за управление на горите.
- (556) Консултациите за горските стопани трябва да са свързани с поне една от специфичните цели в съответствие с член 6 [XXX] от Регламент XXX [РСП] и да обхващат като минимум приложимите задължения съгласно Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО и Директива 2000/60/ЕО. Консултациите могат да включват и въпроси, свързани с икономическите и екологичните характеристики на горското стопанство.

Интензитет на помощта

- (557) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи, при условие че за всеки тригодишен период помощта не надвишава 200 000 EUR за предприятие.

2.6. *Помощ за сътрудничество в сектора на горското стопанство*

- (558) Комисията ще разглежда помощта за сътрудничество в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (559) Помощ може да се предоставя само за насърчаване на сътрудничество, което допринася за постигането на една или повече от целите, посочени в член 6 [XXX] от Регламент XXX [РСП].
- (560) Помощ следва да се предоставя за насърчаване на сътрудничество, което включва най-малко двама участници, независимо дали осъществяват дейност в сектора на горското стопанство или в секторите на горското и на селското стопанство, но при условие че сътрудничеството се отразява

положително само на сектора на горското стопанство. Сътрудничеството може да се осъществява по-специално в следните области:

- а) подходи за сътрудничество между различни предприятия в сектора на горското стопанство и други участници с дейност в секторите на селското и горското стопанство, които допринасят за постигането на една или повече от целите, посочени в член 6 [XXX] от [РСП], включително групи производители и кооперации;
- б) създаване на клъстери и мрежи;

Помощта няма да бъде предоставяна за сътрудничество, включващо единствено изследователски организации.

(561) Помощта ще се предоставя за сътрудничество, свързано по-специално със следните дейности:

- а) пилотни проекти;
- б) разработването на нови продукти, практики, процеси и технологии в сектора на горското стопанство;
- в) сътрудничество между малки икономически оператори в сектора на горското стопанство за организиране на съвместни работни процеси и за споделяне на оборудване и ресурси;
- г) хоризонтално и вертикално сътрудничество сред участниците във веригата на доставки за изграждането и развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;
- д) дейности на местно равнище за популяризиране, свързани с развитието на късите вериги на доставки и местните пазари;
- е) предприемане на съвместни действия с оглед смекчаване на последиците от и адаптиране към изменението на климата;
- ж) изпълнение, по-специално от групи от публични и частни партньори, различни от посочените в член 25, параграф 2, буква б) от Регламент РСП, на стратегии за местно развитие, различни от посочените в член 32 от Регламент (ЕС) № 2021/1060.

(562) Помощ за създаване на клъстери и мрежи трябва да се предоставя само на новосформирани клъстери и мрежи, както и на започващите нова за тях дейност.

(563) Помощта за създаване и развитие на къси вериги на доставки, както е посочено в точка (559), букви (d) и (e), трябва да обхваща само вериги за доставки с не повече от един посредник между стопанина/управителя на гора и потребителя.

(564) Помощта съгласно този раздел следва да е в съответствие с членове 206 до 210 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.

Допустими разходи и интензитет на помощта

(565) Помощта покрива следните допустими разходи, доколкото те се отнасят до дейности в горското стопанство:

- а) разходи за проучвания в съответния район, за проучвания за техническа осъществимост и за съставяне на финансово-икономически план или на стратегия за местно развитие, различна от стратегията, посочена в член 32 от Регламент (ЕС) № 2021/1060;
- б) текущите разходи за сътрудничество, като например заплата на „координатор“;

- в) разходите за предстоящи за изпълнение операции;
 - г) разходи за дейности по популяризиране;
 - д) разходи за изготвяне на планове за управление на горите или еквивалентни инструменти.
- (566) Помощта трябва да е ограничена за период, не по-дълъг от седем години, освен за дейностите, посочени в точка (559), буква ж), и колективните действия в областта на околната среда и климата в надлежно обосновани случаи за постигане на специфичните цели, свързани с опазването на околната среда и във връзка с климата, установени в член 6, параграф 1, букви г), д) и е) от Регламент XXX [РСП].
- (567) Разходите за операции, посочени в точка (563), буква в), които се състоят от инвестиции, по-специално преки разходи за конкретни проекти, свързани с изпълнението на план за управление на горите или равностоеен документ, трябва да са ограничени до допустимите разходи и максималния интензитет на инвестиционната помощ в сектора на горското стопанство, според посоченото в раздел 2.1 от настоящата част.
- (568) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- 2.7. *Помощ за започване на дейност за групи производители и организации в сектора на горското стопанство*
- (569) Комисията ще разглежда помощта за започване на дейност за групи производители и организации на производители в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (570) Допустими за помощ са единствено групи производители или организации на производители, които са официално признати от компетентния орган на съответната държава членка въз основа на представянето на финансово-икономически план. Предоставянето на помощта трябва е обвързано със задължение от страна на държавата членка да провери дали целите на финансово-икономическия план са били достигнати в рамките на пет години от датата на признаване на групата производители или организацията на производители.
- (571) Сключените споразумения, взетите решения и другите действия в рамките на групата производители или организацията на производители трябва да отговарят на съответните разпоредби в областта на конкуренцията, по-специално на членове 101 и 102 от Договора.
- (572) Помощта не трябва да се предоставя на:
- а) производствени организации, субекти или органи, като дружества или кооперативи, чиято цел е управлението на едно или повече горски стопанства и които поради това се смятат за отделни производители;
 - б) други сдружения в горското стопанство, които изпълняват задачи като взаимно подпомагане и услуги по управление на горските стопанства в стопанството на членовете, без да участват в съвместното адаптиране на предлагането за пазара.

Бенефициери на помощта

- (573) Помощта е ограничена до групи производители и организации на производители, които са МСП. Комисията няма да разрешава държавна помощ в полза на големи предприятия за разходите, посочени в настоящия раздел.
- (574) Като алтернатива на предоставянето на помощ на групи производители или организации на производители, на производителите може да се отпуска директна помощ до същия общ размер за компенсиране на техните вноски, покриващи разходите за функционирането на групите или организациите през първите пет години след създаването им.

Допустими разходи

- (575) Допустимите разходи могат да включват разходи за наеми на подходящи помещения, придобиване на офис оборудване, разходи за административен персонал, административни разходи и такси за правни и административни услуги, придобиване на компютърен хардуер и придобиване или такси за използване на компютърен софтуер, облачни и подобни решения. Когато помещенията са закупени, допустимите разходи за помещения трябва да са ограничени до разходите за наем по пазарни цени. Помощ не трябва да се изплаща за разходи, направени след петата година след признаването на групата производители или на организацията на производители от компетентния орган въз основа на нейния финансово-икономически план.
- (576) Когато помощта се изплаща на годишни вноски, държавите членки трябва да изплатят последната вноска едва след проверка на коректното изпълнение на финансово-икономическия план.

Интензитет на помощта

- (577) Интензитетът на помощта може да бъде до 100 % от допустимите разходи.
- (578) Общият размер на помощта трябва да е ограничен до 500 000 EUR.

2.8. Друга помощ за сектора на горското стопанство с екологични, защитни и рекреационни цели

- (579) Комисията ще разглежда мерките за държавна помощ, чиято основна цел е поддържането, подобряването или възстановяването на екологичните, защитните и рекреационните функции на горите, биологичното разнообразие и доброто състояние на горската екосистема, като съвместими с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако са изпълнени условията, посочени в настоящия раздел.
- (580) Държавите членки да покажат, че мерките пряко допринасят за поддържането или възстановяването на екологичните, защитните и рекреационните функции на горите, биологичното разнообразие и доброто състояние на горската екосистема.
- (581) Не се допуска предоставянето на помощ по настоящия раздел за горскопромишлени дейности, икономически рентабилен добив и транспорт на дървен материал, или преработка на дървесина или други горски ресурси в определени продукти или за производство на енергия. Не се допуска предоставянето на помощ за отсичане, чиято основна цел е икономически рентабилен добив на дървен материал или възстановяване на запасите, когато отсечените дървета се заменят с равностойни на тях.

Интензитет на помощта

- (582) Помощта за всички мерки, посочени в настоящия раздел, може да се предоставя в размер до 100 % от допустимите разходи.

2.8.1. Помощ за специфични горски дейности и интервенции, чиято основна цел е да допринесат за поддържане или възстановяване на горската екосистема и биологичното разнообразие или на традиционния ландшафт

- (583) Комисията ще разглежда помощта за засаждане, подкастряне, отгледна сеч и сеч на дървета и на друга растителност в съществуващи гори, за отстраняване на паднали дървета, както и за планиране на разходите за такива мерки, помощта за разходите за третиране и предотвратяване на разпространението на вредители и болести по дърветата и помощта за отстраняване на щети, причинени от вредители и болести по дърветата, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако тя е в съответствие с общите принципи на оценяване и с общите правила, посочени в точки (577)—(579), и когато основната цел на подобни мерки е да допринасят за поддържането или възстановяването на горската екосистема и биологичното разнообразие или на традиционния ландшафт.

- (584) Помощ за разходите за третиране и предотвратяване на разпространението на вредители и болести по дърветата и помощ за отстраняване на щети, причинени от вредители и болести по дърветата, може да бъде предоставяна за следните допустими разходи:

- а) разходи за мерки за предотвратяване и мерки за третиране, включително подготовка на почвата за презасаждане, и за продуктите, уредите и материалите, необходими за тези мерки. Трябва да бъдат спазвани принципите на интегрираното управление на вредителите, както е посочено в член 14 и приложение III към Директива 2009/128/ЕО, по-специално що се отнася до употребата на продукти за растителна защита, както се изисква съгласно член 55 от Регламент (ЕО) № 1107/2009;
- б) за загуба на запас и за разходите по възстановяване на запас по цени до пазарната стойност на запаса, унищожен по разпореждане на органите с цел борба с въпросната болест или въпросния вредител. При изчисляването на сумираните загуби може да се вземе предвид потенциалното нарастване на унищожения запас до нормалната възраст за сеч.

2.8.2. Помощ за поддържане и подобряване качеството на почвите и за осигуряване на балансирано и здравословно израстване на дърветата в сектора на горското стопанство

- (585) Комисията ще разглежда помощта за поддържане и подобряване качеството на почвите и за осигуряване на балансирано и здравословно израстване на дърветата в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите правила, посочени в точки (577)—(579), и с условията, посочени в настоящия раздел.

- (586) Помощ може да бъде отпускана за поддържането и подобряването на качеството на почвите в горите и за осигуряване на балансирано и здравословно израстване на дърветата.
- (587) Мерките може да включват подобряване на почвата чрез наторяване и друга обработка за поддържане на нейния естествен баланс, намаляване на прекомерно гъстата растителност и осигуряване на достатъчно задържане на вода и подходящо водооттичане. Държавите членки следва да покажат, че мерките не намаляват биологичното разнообразие, не причиняват излужване на хранителните вещества или не оказват неблагоприятно въздействие върху естествените водни екосистеми или охраняемите вододайни зони.
- (588) Помощта може да покрива разходите за планиране на такива мерки.
- 2.8.3. *Възстановяване и поддържане на природни пътеки, елементи и характеристики на ландшафта и природните местообитания на животни в сектора на горското стопанство*
- (589) Комисията ще разглежда помощта за възстановяване и поддържане на природни пътеки, елементи и характеристики на ландшафта и природните местообитания на животни в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите правила, посочени в точки (577)—(579), и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (590) Помощта може да се предоставя за възстановяване и поддържане на природни пътеки, елементи и характеристики на ландшафта, както и на природните местообитания на животни, включително разходите за планиране.
- (591) Мерките, насочени към изпълнението на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО, са изключени от този вид помощ, тъй като те следва да се въвеждат в съответствие с условията по раздел 2.2 от настоящата част.
- 2.8.4. *Помощ за поддръжка на пътищата за предотвратяване на горски пожари*
- (592) Комисията ще разглежда помощта за поддръжка на пътищата като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите правила, посочени в точки (577)—(579), и с условията, посочени в настоящия раздел.
- (593) Помощта за поддръжка на пътищата следва да е насочена към предотвратяването на горски пожари. Връзката между целта на помощта и поддръжката на пътищата следва да бъде доказана в уведомлението за държавна помощ до Комисията.
- 2.8.5. *Помощ за компенсиране на щети по горите, причинени от защитени животни*
- (594) Комисията ще разглежда помощта за компенсиране на щети по горите, причинени от защитени животни, като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с общите правила, посочени в точки (577)—(579), и с условията, посочени в настоящия раздел.

- (595) От бенефициерите се изисква предоставянето на минимален собствен принос с оглед намаляване на риска от нарушаване на конкуренцията и за осигуряване на стимул за свеждане на риска до минимум. Този принос трябва да е под формата на превантивни мерки, например обезопасяващи огради, когато това е възможно, които са пропорционални на риска от щети от защитени животни в съответната горска площ. Ако не са възможни разумни превантивни мерки, държавата членка доказва тази невъзможност в уведомлението за държавна помощ до Комисията, за да се смята помощта за съвместима.
- (596) Трябва да бъде установена пряка причинно-следствена връзка между понесената щета и поведението на животните.
- (597) Схемите за помощ, свързани с конкретно събитие, водещо до щети, трябва да бъдат създадени до три години от настъпването на въпросното събитие. Помощта трябва да се изплаща в срок до четири години от посочената дата.
- (598) Щетата трябва да се изчислява на равнището на отделния бенефициер.

Допустими разходи

- (599) Допустимите разходи са размерът на понесените щети, възникнали като пряко следствие от събитието, причинило щетата, съгласно оценката на публичен орган или на независим експерт, признат от предоставящия орган или от застрахователно предприятие.
- (600) Щетите могат да включват следното:
- а) увреждане на живи дървета. Помощта може да се отпуска за компенсиране на загубата на запас и за разходите по възстановяване на запас по цени до пазарната стойност на запаса, унищожен от защитени животни. При изчисляването на пазарната стойност на сумираните загуби може да се вземе предвид потенциалното нарастване на унищожения запас до нормалната възраст за сеч;
 - б) други разходи за бенефициера вследствие причинилото щета събитие, като например мерки за пречистване, включително подготовка на почвата за презасаждане и за продуктите, уредите и материалите, необходими за тези операции;
 - в) материалните щети върху следните активи: оборудване, машини и сгради на горското стопанство. Изчисляването на материалните щети трябва да се основава на разходите за ремонт или на стопанската стойност на повредения актив преди събитието, причинило щетата. Те не трябва да надхвърлят причинените при събитието разходи за ремонт или намаление в нормалната пазарна цена, т.е. разликата между стойността на актива непосредствено преди и веднага след събитието, причинило щетата.
- (601) Сумата трябва да се намали с всички разходи, които не са били извършени поради събитието, причинило щетата, но които бенефициерът иначе е щял да извърши.
- (602) Превантивни мерки срещу нанесени от защитени животни щети върху горите могат да бъдат подпомагани съгласно раздел 2.1.4 от настоящата част, като например действията, свързани със защита на местообитанията и биологичното разнообразие.

- (603) Помощ за възстановяване на щети върху горите, причинени от защитени животни, може да се предоставя, ако са спазени условията, посочени в раздел 2.1.3.
 - (604) Помощта и всички други плащания, получени за компенсиране на щетите, включително плащанията по национални мерки или мерки на Съюза или застрахователни полици, са ограничени до 100 % от допустимите разходи.
- 2.9. *Помощ в сектора на горското стопанство, съобразена с мерките за помощ в селското стопанство*
- (605) В досегашната си практика Комисията е утвърдила политиката си, че по отношение на специфични мерки за помощ, които нарушават конкуренцията в по-малка степен, за секторите на селското и горското стопанство важат общи правила.
 - (606) В резултат на това Комисията ще разглежда помощта за научноизследователска и развойна дейност в сектора на горското стопанство и помощта за комасация на горските земи като съвместима с вътрешния пазар, ако са изпълнени условията, посочени в раздели 2.9.1. и 2.9.2.
 - (607) Интензитетът на помощта трябва да е ограничен до 100 % от допустимите разходи.
- 2.9.1. *Помощ за научноизследователска и развойна дейност в сектора на горското стопанство*
- (608) Комисията ще разглежда помощта за научноизследователска и развойна дейност в сектора на горското стопанство като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с условието, определено в точка (607), и с условията, посочени в настоящия раздел.
 - (609) Подпомаганият проект следва да е от интерес за всички предприятия с дейност в конкретните сектори или подсектори на горското стопанство.
 - (610) Преди датата на началото на подпомагания проект следната информация трябва да бъде публикувана в интернет:
 - а) начална дата на подпомагания проект;
 - б) целите на подпомагания проект;
 - в) приблизителна дата за публикуването на резултатите от подпомагания проект;
 - г) мястото на публикуване в интернет на резултатите от подпомагания проект;
 - д) изявление, че резултатите са достъпни безплатно за всички предприятия с дейност в съответния сектор или подсектор на горското стопанство.
 - (611) Резултатите от подпомагания проект трябва да се публикуват в интернет от крайната дата на подпомагания проект или от датата, на която на членовете на дадена организация бъде предоставена информация относно тези резултати, в зависимост от това коя от двете дати е по-ранна. Резултатите трябва да останат на разположение в интернет за срок от минимум пет години, считано от датата на приключване на подпомагания проект.
 - (612) Помощта следва да се предоставя пряко на организацията за научни изследвания и разпространение на знания и да не включва предоставяне на

помощ, основана на цената на горските продукти, на предприятия с дейност в сектора на горското стопанство.

Допустими разходи

(613) Помощта трябва да е ограничена до следните допустими разходи:

- а) разходи за персонал по отношение на изследователи, специализиран технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за научноизследователския проект;
- б) разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; в случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия период на тяхното използване, за допустими се смятат само разходите за амортизация, съответстващи на продължителността на проекта, които се изчисляват въз основа на общоприетите счетоводни принципи;
- в) разходи за сгради и земя, доколкото те се използват и за периода, през който се използват за проекта. По отношение на сградите за допустими се смятат само разходите за амортизация за срока на проекта, изчислени въз основа на общоприети счетоводни принципи. По отношение на земята разходите за търговски трансфер или реално извършените капиталови разходи са допустими;
- г) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;
- д) допълнителни административни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, извършени пряко в резултат от проекта.

2.9.2. Помощ за комасация на горски земи

(614) Комисията ще разглежда помощта за комасация на горски земи като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена с общите принципи на оценяване в настоящите насоки, с условието, определено в точка (607), и с условията, посочени в настоящия раздел.

Допустими разходи

(615) Допустимите разходи трябва да са ограничени до направените действителни разходи за правни, административни и проучвателни дейности във връзка с комасацията на земята.

Глава 3. Помощи в селските райони, които са съфинансирани от ЕЗФРСР или са предоставени като допълнително национално финансиране към такива съфинансирани интервенции

(616) Настоящата глава се прилага за:

- а) помощ за основни услуги и инфраструктура в селските райони⁷⁸;

⁷⁸ Членове 107, 108 и 109 от Договора се прилагат към помощи за основни услуги и обновяване на селата в селските райони, доколкото те представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора, като се отчита и тълкуването на държавната помощ в известието на Комисията относно понятието за държавна помощ (ОВ С 262, 19.7.2016 г., стр. 1).

- б) помощ за започване на дейност за неселскостопански дейности в селските райони;
 - в) помощ за поети ангажимент за агроекология и климат в селските райони, за бенефициери, различни от земеделски стопани;
 - г) помощ за специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания за бенефициери, различни от земеделски стопани;
 - д) помощ за насърчаване и подпомагане на схеми за качество за памук или храни и използването им от земеделските стопани;
 - е) помощ за сътрудничество в селските райони, включително помощ за участието в проекти за водено от общностите местно развитие и проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост;
 - ж) помощ за създаване на взаимоспомагателни фондове.
- (617) Комисията ще разглежда помощта, посочена в точка (614), като съвместима с вътрешния пазар в съответствие с член 107, параграф 3, буква в) от Договора, ако е съобразена със следните условия:
- а) помощта е включена в стратегически план по ОСП, изготвен по силата на и в съответствие с Регламент (ЕС) № XXX [РСП] като помощ, съфинансирана от ЕЗФРСР, или като допълнително национално финансиране към такава помощ;
 - б) помощта не се предоставя в полза на оборотен капитал, освен когато помощта се предоставя под формата на финансови инструменти;
 - в) помощта не се предоставя като оперативна помощ, освен ако в съответното законодателство на Съюза изрично не са предвидени изключения;
 - г) помощта не се предоставя на предприятия в затруднено положение по смисъла на точка (32), подточка 63.
- (618) Разпоредбите на настоящата глава не засягат възможността за предоставяне на държавна помощ за селските райони по силата на законодателството на Съюза, която е обща за всички сектори или за търговията и промишлеността.
- (619) Инвестициите в енергоспестяване и възобновяеми енергийни източници са изключени от обхвата на глава 3 от настоящата част. Тази помощ трябва да е съобразена с Насоките относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г., освен ако е освободена от задължението за уведомяване.

ЧАСТ III. ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ

1. Продължителност на схемите за помощ и оценка

- (620) При следване на практиката, която е установила в своите предишни насоки, с цел да допринесе за прозрачността и редовния преглед на всички съществуващи схеми за помощ, Комисията ще разрешава само схеми за помощ с ограничена продължителност. Схеми, обхващащи държавни помощи за интервенции, които ползват съфинансиране от ЕЗФРСР в съответствие с Регламент (ЕС) [РСП], следва да бъдат ограничени до продължителността на програмния период 2023—2027 г. Когато

законодателството на Съюза позволява това и в съответствие с предвидените в него условия, държавите членки могат да продължат да поемат нови ангажименти за развитието на селските райони въз основа на Регламент (ЕС) [РСП] и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение. Комисията следователно ще прилага настоящите насоки и към такива нови ангажименти. Други схеми за помощ следва да се прилагат за период не по-дълъг от седем години.

- (621) Комисията може да предвиди изискването някои схеми да са ограничени във времето (обикновено четири години или по-малко) и да подлежат на оценката, посочена по точка (40), за да гарантира в допълнителна степен, че нарушаването на конкуренцията и търговията е ограничено. Ще се извършват оценки на схеми, при които потенциалът за нарушаване на конкуренцията е особено голям, т.е. когато съществува риск от значително ограничаване или нарушаване на конкуренцията, ако тяхното прилагане не бъде своевременно подложено на преглед.
- (622) Предвид целите на оценките и за да не се налага прекомерна тежест върху държавите членки по отношение на помощите с по-малки размери, оценката се прилага единствено към схеми за помощ с големи бюджети за помощ, съдържащи нови характеристики, или когато се предвиждат значителни пазарни, технологични или регулаторни промени. Оценката трябва да бъде извършена от експерт, който е независим от органа, предоставящ държавната помощ, въз основа на обща методология и трябва да бъде оповестена публично. Държавите членки трябва да изпратят заедно със съответната схема за помощ проект на план за оценка, който ще бъде неразделна част от оценката на Комисията за схемата.
- (623) Оценката трябва да бъде представена на Комисията своевременно, за да може тя да оцени възможното удължаване на схемата за помощ, и при всички случаи при изтичането на срока на схемата. При всяка последваща мярка за помощ с подобна цел трябва да се вземат предвид резултатите от тази оценка.

2. Клауза за преразглеждане

- (624) Клауза за преразглеждане следва да се предвиди за дейностите по силата на част II, раздели 1.1.4 и 1.1.5, раздел 1.1.8 и раздел 2.3, за да се гарантира тяхното коригиране в случай на изменение на съответните задължителни стандарти, изисквания или задължения по посочените по-горе раздели и които поетите по тези раздели задължения трябва да надхвърлят.
- (625) Операциите по силата на част II, раздели 1.1.4 и 1.1.5, раздел 1.1.8 и раздел 2.3, които се простират отвъд текущия програмен период за развитие на селските райони 2023—2027 г., следва да съдържат клауза за преразглеждане, за да могат да бъдат коригирани спрямо правната рамка на следващия програмен период.
- (626) Ако корекциите, посочени в точки (622) и (623), не са приети или не се изпълняват от бенефициера, ангажиментът отпада и размерът на помощта следва да бъде намален до размера, валиден за периода до отпадането на ангажимента.

3. *Докладване и мониторинг*

- (627) В съответствие с Регламент (ЕС) № 2015/1589⁷⁹ на Съвета и Регламент (ЕО) № 794/2004⁸⁰ на Комисията държавите членки трябва да представят годишни доклади на Комисията.
- (628) Годишният доклад трябва да съдържа също така информацията относно:
- а) болести по животните или вредители по растенията съгласно част II, раздел 1.2.1.3;
 - б) метеорологична информацията относно вида, времето, относителната сила и местоположението на природно бедствие или климатичното събитие, което може да бъде приравнено на природно бедствие, както е посочено съответно в част II, раздели 1.2.1.1 и 1.2.1.2.
- (629) Комисията си запазва правото да изисква допълнителна информацията относно съществуващите схеми за помощ за всеки отделен случай, когато това е необходимо, за да може тя да изпълнява задълженията си по силата на член 108, параграф 1 от Договора.
- (630) Държавите членки трябва да гарантират, че се съхранява подробна документация за всички мерки по предоставянето на помощта. В тази документация трябва да се съдържа цялата информация, необходима, за да се установи, че са изпълнени всички условия по настоящите насоки за допустимите разходи и максималния разрешен интензитет, когато са приложими. Тази документация трябва да се съхранява 10 години от датата на предоставяне на помощта и при поискване да бъде представяна на Комисията.

4. *Прилагане на насоките*

- (631) Комисията ще прилага настоящите насоки от 1 януари 2023 г.
- (632) Комисията ще прилага настоящите насоки спрямо всички мерки за помощ, за които е изпратено уведомление и по отношение на които тя трябва да вземе решение след 1 януари 2023 г., дори когато уведомленията за помощ са били получени преди тази дата. Въпреки това индивидуална помощ, предоставена по одобрени схеми за помощ и за която Комисията е уведомена съгласно задължението за индивидуално уведомяване за такива помощи, ще бъде оценявана в рамките на насоките, които се прилагат за одобрената схема за помощ, на която се базира индивидуалната помощ.
- (633) Неправомерната помощ ще бъде оценявана в съответствие с правилата в сила към датата, на която е била предоставена помощта. Индивидуалните помощи, предоставени по неправомерна схема за помощ, ще бъдат оценявани според насоките, които се прилагат за неправомерната схема за помощ към момента, в който индивидуалните помощи са били предоставени.
- (634) Насоките за държавната помощ в сектора на селското и горското стопанство и в селските райони за периода от 2014 г.⁸¹ се отменят, считано

⁷⁹ Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 248, 24.9.2015 г., стр. 9).

⁸⁰ Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1).

от датата на прилагане на настоящите насоки. За съфинансираните от ЕЗФРСР интервенции за развитие на селските райони, ако законодателството на Съюза го позволява и в съответствие с условията, определени в приложимите правила за развитие на селските райони, държавите членки могат да продължат да поемат нови ангажменти в рамките на Насоките за държавната помощ в сектора на селското и горското стопанство и в селските райони от 2014 г. в съответствие с точка (719) от тях.

- (635) Комисията може да реши да преразгледа или измени настоящите насоки по всяко време, ако това е необходимо по причини, свързани с политиката в областта на конкуренцията, или за да се вземат предвид други политики на Съюза, като съображения в областта на политиката за селското стопанство и развитието на селските райони или здравето на хората и на животните, защитата на растенията, на околната среда и климата, и международни ангажменти или по други основателни причини.

5. *Предложения за подходящи мерки*

- (636) В съответствие с член 108, параграф 1 от Договора Комисията предлага държавите членки да изменят своите съществуващи схеми за помощ, за да се съобразят с настоящите насоки, най-късно до 30 юни 2023 г.
- (637) Държавите членки са приканени да дадат своето ясно формулирано безусловно съгласие за тези предложени подходящи мерки в рамките на два месеца от датата на публикуването на настоящите насоки в Официален вестник на Европейския съюз. При отсъствие на отговор Комисията ще приеме, че съответната държава членка не е съгласна с предложените мерки.

⁸¹ ОВ С 204 1.7.2014 г., стр. 1.